

P.Z. br. 24

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/16-01/99

URBROJ: 65-16-02

Zagreb, 10. studenoga 2016.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog općeg poreznog zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 10. studenoga 2016. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Zdravka Marića, ministra financija, prof. dr. sc. Sašu Drezgića, zamjenika ministra financija, te Zdravka Zrinušića, pomoćnika ministra financija - ravnatelja Porezne uprave.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/16-01/78

Urbroj: 50301-25/18-16-2

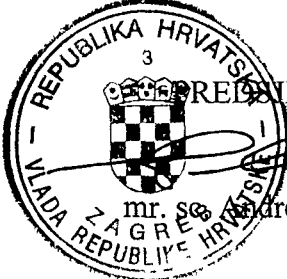

Zagreb, 10. studenoga 2016.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog općeg poreznog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog općeg poreznog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Zdravka Marića, ministra financija, prof. dr. sc. Sašu Drezgića, zamjenika ministra financija, te Zdravka Zrinušića, pomoćnika ministra financija – ravnatelja Porezne uprave.

 PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG OPĆEG POREZNOG ZAKONA

Zagreb, studeni 2016.

PRIJEDLOG OPĆEG POREZNOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Vlada Republike Hrvatske usvojila je na 17. sjednici održanoj u travnju 2016. godine Nacionalni program reformi 2016. Prema Nacionalnom programu reformi, dva glavna cilja strukturnih politika u 2016. i 2017. godini odnose se na povećanje održivosti duga opće države i promicanje rasta i zapošljavanja u hrvatskom gospodarstvu. Radi ispunjavanja navedenih ciljeva od strane ministra financija osnovana je ekspertna radna skupina u cilju sveobuhvatne analize poreznog sustava.

Tijekom analize poreznog sustava utvrđeno je da su bitne karakteristike trenutnog poreznog sustava visoko porezno opterećenje u odnosu na zemlje u okruženju s jedne strane i prevelik broj poreznih olakšica, oslobođenja i izuzeća s druge strane, s upitnim efektom što potvrđuju i izvješća Europske komisije i Međunarodnog monetarnog fonda. Osim navedenoga, utvrđena je i porezna nestabilnost i nesigurnost što potvrđuje i činjenica da je u razdoblju od 2012. do 2015. godine bilo čak 44 izmjene i dopune poreznih propisa, što je rezultiralo nejasne i nedosljedne zakonske odredbe i nedovoljno poznavanje prava i obveza iz porezno-pravnog odnosa od strane poreznih obveznika. Porezna nestabilnost koja proizvodi poreznu nesigurnost jedna je od glavnih zapreka razvoju poduzetništva, kao i jedan od razloga za izostanak i odbijanje domaćih i stranih investicija. Također utvrđeno je da je zbog čestih izmjena poreznih propisa na nižim razinama poreznih vlasti dolazilo do nedorečenog i neujednačenog postupanja.

Temeljem tako utvrđenog trenutnog stanja utvrđeni su ciljevi reforme poreznog sustava i to: smanjenje ukupnog poreznog opterećenja, poticanje konkurentnosti gospodarstva, izgradnja socijalno pravednijeg poreznog sustava, stabilan, održiv i jednostavan porezni sustav, pojednostavljenje i pojeftinjenje porezne administracije kao i pružanje veće pravne sigurnosti poreznim obveznicima.

Radi ispunjavanja navedenih ciljeva, nakon provedene analize, u dijelu Općeg poreznog zakona nužno je prethodno navesti da je Opći porezni zakon (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16, u daljnjem tekstu: OPZ) donesen 2008. godine i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. OPZ uređuje sve bitne značajke porezno-pravnog odnosa, odnosno prava i obveze sudionika u tom odnosu (poreznih tijela i poreznih obveznika) te postupovne odredbe za njihovu primjenu.

Preciznijim i boljim rješenjima pojedinih pitanja predloženi bi Zakon trebao pridonijeti pravilnoj, dosljednoj i jedinstvenoj primjeni poreznih propisa i propisa o drugim javnim davanjima i njihovoj transparentnosti, a to su bitni elementi jačanja pravne države i zaštite prava pojedinaca.

Najvažnija promjena u Zakonu tiče se instituta porezne zastare. Naime, u primjeni su uočeni problemi koje je moguće normativno riješiti. U rješidbama i postupanjima poreznih tijela, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Upravnih sudova u poreznim stvarima nailazimo na različita tumačenja instituta porezne zastare. Upravni sudovi u velikom broju slučajeva tumače odredbe OPZ-a o zastari na način da su porezna tijela obvezna po službenoj dužnosti paziti na zastaru, da je porezna obveza utvrđena u trenutku kada rješenje postane izvršno (ako žalba odgađa izvršenje, rješenje postaje izvršno uručanjem drugostupanjskog rješenja). Porezni postupak je specifičan i svi elementi zastare trebaju biti propisani OPZ-om pa je potrebno normirati sve kako se ne bi primjenjivao niti jedan poseban zakon.

Porezna uprava u svom knjigovodstvu bilježi dugove koji se ne mogu naplatiti zbog nastupa zastare, a ti dugovi se prenose kao potraživanja u Glavnu knjigu državnog proračuna te se stvara nerealna slika stvarnog stanja. Stoga je bilo potrebno naći zakonsko rješenje kako bi se takvi dugovi mogli otpisati.

Novim odredbama o poreznoj zastari propisuje se jedinstveni rok zastare. Uvođenjem jedinstvenog roka zastare nastoji se pojednostaviti i time učiniti efikasnijim i pravednijim postupak utvrđivanja zastare i primjene instituta porezne zastare u OPZ-u, kao i osigurati pravovremeno podmirenje poreznih obveza svih poreznih obveznika, odnosno onemogućiti zlouporabu instituta porezne zastare kroz namjerno izbjegavanje plaćanja poreza. U posljednje vrijeme postoji tendencija u državama članicama Europske unije da je u jednoj vrsti poreznog postupka na snazi jedan rok zastare. Dio država članica Europske unije (primjerice Austrija, Mađarska) već ima propisan jedinstveni rok zastare za porezna davanja (pet ili šest godina) stoga se i izmjenom odredbi OPZ-a koje se odnose na poreznu zastaru, predlaže jedinstveni rok zastare, s namjerom jednakog reguliranja obveza s osnove poreza i doprinosa. Naime, izmijenjenim odredbama ukida se relativna zastara, ali ako se radi utvrđenja poreza i kamata ili naplate poreza, kamata i troškova ovrhe vodi postupak pred sudom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče. Ova odredba o zastoju zastare u slučaju postupka koji se vodi pred sudom je odredba s ograničenim trajanjem do 31. prosinca 2018. godine, radi potrebe da se u prijelaznom razdoblju osigura prilagodba sustava novim pravilima. Glavni razlog ukidanja relativne zastare, i s time povezano pitanje prekida zastare, su učestale poteškoće u utvrđivanju radnji kojima se prekida zastara što je u konačnosti dovodilo do neujednačene prakse u postupanju i pravne nesigurnosti.

Nadalje, predloženim odredbama o poreznoj zastari, propisuje se da su na nastup zastare prava po službenoj dužnosti dužna paziti prvostupanjska porezna tijela do donošenja i dostave poreznog rješenja. Na nastup zastare po službenoj dužnosti dužna su paziti i drugostupanjska tijela do donošenja i dostave rješenja o žalbi. Ako ova tijela utvrde da je nastupila zastara trebaju rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak. Ako u upravnom sporu sud poništi porezno rješenje i vrati na ponovno odlučivanje, a u međuvremenu je nastupila zastara, nadležna porezna tijela će rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak, a rješenje o utvrđivanju ili naplati porezne obveze, kamata i troškova ovrhe donesena nakon nastupa zastare je nezakonito. Porezni dug za koji je utvrđena zastara prava na utvrđivanje ili naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe te obustavljen postupak, otpisuje se iz poreznih evidencija.

Smatramo da će se predloženim normama OPZ-a, kojima se uređuje institut porezne zastare, riješiti problemi nastali u dosadašnjoj primjeni odredbi o poreznoj zastari i to efikasno, pošteno i u skladu sa svim pozitivnim propisima, a u cilju osiguranja pravne sigurnosti.

S tim u vezi nomotehnički je poboljšana odredba članka o prestanku prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa na način da prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa prestaju i zastarom.

U odredbama o poreznoj tajni izvršeno je usklađenje sa Stečajnim zakonom i Zakonom o stečaju potrošača, odredba o objavi popisa dospjelih a neplaćenih dugova modificirana je na način da će se ovi podaci objavljivati jedanput godišnje. Brisano je upućivanje na odredbe o Zakonu o tajnosti podataka i Zakonu o zaštiti osobnih podataka, jer porezna tajna nije detaljnije uređena ovim drugim propisima, već isključivo OPZ-om.

Kod obvezujućih mišljenja propisuju se ovim zakonom područja za koja se može zatražiti obvezujuće mišljenje, što je do sada bilo regulirano Pravilnikom.

S obzirom na donošenje drugih zakona, koji utječu na pojmove i sadržaj onih propisanih u OPZ-u u odredbama kod povezanih osoba, izuzeću službenika poreznog tijela i uskrati obavijesti bilo je potrebno izjednačiti izvanbračnu sa bračnom zajednicom, kako bi se uskladile s odredbama Obiteljskog zakona i Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola te se ujedno daje temelj za postupanje po svim poreznim propisima na jednak način. Dakle, povezanom osobom će se u smislu OPZ-a smatrati i izvanbračni drug te posljedično i životni partner ili neformalni životni partner, odnosno životno partnerstvo ili neformalno životno partnerstvo, uslijed čega će ugovori i poslovni odnosi između povezanih osoba porezno biti priznati samo onda ako bi i druge osobe koje nisu u takvom međusobnom odnosu, pod istim ili sličnim okolnostima utvrdile takve ugovorne uvjete ili uspostavile takve poslovne odnose.

Zbog učinkovitosti i ekonomičnosti postupka, određuje se jedinstvena nadležnost ustrojstvene jedinice mjesno nadležne prema prebivalištu odnosno sjedištu poreznog obveznika za sva porezna dugovanja, neovisno o mjesnoj nadležnosti ustrojstvene jedinice koja je obvezu utvrdila.

Poboljšane su odredbe kod dostave poreznih akata na način da se sudioniku poreznog postupka omogućuje dokazati suprotnu činjenicu da navedeni porezni akt nikada nije primio. Nadalje, razrađuje se odredba o dostavi elektroničkim putem, koja je za poduzetnike već od ranije propisana kao obvezna. Na taj se način prilagođavamo suvremenim trendovima elektroničkog poslovanja kako bi se pojednostavila i ubrzala komunikacija građana i uprave.

Kod promjene cijena dobara, uslijed čega bi porezni obveznik morao popisati svu imovinu i obveze, OPZ i dalje propisuje tu obvezu, ali dopušta da se umjesto popisa imovine u knjigovodstvenim evidencijama osiguraju podaci o vrijednosti robe na zalih.

Daju se ovlasti Poreznoj upravi da prikuplja i dobiva podatke od poreznih obveznika, koji se ne odnose samo na poslovne knjige i evidencije (uglavnom knjigovodstvene) nego i na ostale podatke, kao što su mrežni podaci, podaci na internetu te pohranjeni računalni podaci, bez obzira gdje se podaci nalaze. Dodana je i odredba o dostavi mrežnih podataka i podataka na internetu – podataka koji se nalaze na internetskim stranicama (vidljivim i pozadinskim) te podataka koji se čuvaju u oblaku (cloud computing), kako bi se izbjegle pravne nejasnoće i moguće posljedice obavljanja analiza i nadzora podataka na internetu, a radi zaštite porezne osnovice koja bi mogla biti značajno umanjena suvremenim elektroničkim poslovanjem.

Propisuje se mogućnost dodjeljivanja posebnog statusa poreznom obvezniku u svrhu promicanja dobrovoljnog ispunjenja poreznih obveza. Naime, horizontalno praćenje poreznih obveznika je jedan od načina obrade poreznih rizika, odnosno sustav kontrole kvalitete s

naglaskom na unaprijed predviđenim potencijalnim poreznim rizicima kojim se potiče dragovoljno ispunjavanje poreznih obveza.

Kod ispravka prijave poreznom obvezniku se omogućuje dulji rok za ispravak od sada propisanog, radi izjednačavanja prava s onim kojim raspolaže porezno tijelo. Dosadašnja odredba da se ispravak može izvršiti na poziv poreznog tijela, u roku koji odredi porezno tijelo, zamijenjena je jasnijom odredbom da ako se u tijeku provedbe poreznog nadzora utvrde činjenice koje mogu dovesti do manje ili više plaćenih drugih poreza porezni obveznik može pozvati na ispravak za taj drugi porez.

Iz odredbi o poreznoj nagodbi izostavljen je kao element porezne nagodbe odustanak od prekršajnog progona, jer se na taj način čini pravna nejednakost između počinitelja prekršaja.

Iz odredbi o međunarodnoj pravnoj pomoći izostavlja se dio koji je propisivao općenito reciprocitet u međunarodnom pravu, budući da postoji čitav niz međunarodnih ugovora u poreznim stvarima koji su u primjeni, a koji detaljno propisuju uvjete i način suradnje u poreznim stvarima, kao i propisa Europske unije koji su pravna osnova za postupanje.

Proširuje se obveza banaka da dostavljaju, osim podataka o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i podatke o tekućim i štednim računima građana. Potrebno je bilo propisati jednakost u odnosu na sve grupe rezidenata Republike Hrvatske jer će se već prema odredbama važećeg OPZ-a razmjenjivati podaci o financijskim računima na području Europske unije, prema odredbama Direktive Vijeća 2014/107/EU koje propisuju set podataka o financijskim računima koji se automatski razmjenjuju između država članica.

U dijelu o poreznom nadzoru poboljšano je nekoliko odredbi – kod dostave obavijesti o poreznom nadzoru određuje se da isti može zaprimiti i osoba koja je imenovana od strane poreznog obveznika, zatim postupanje poreznog tijela u slučaju da porezni obveznik odbija obaviti zaključni razgovor. Određen je rok od tri godine od početka tijeka zastare u kojem se može obavljati porezni nadzor, budući da je ukinuta relativna zastara, dok se za posebno imenovane slučajeve određuje opći zastarni rok. Brisanjem odredbe o dostavi obavijesti poreznom obvezniku ako se na temelju provedenoga poreznog nadzora utvrdi da nema osnove za izmjenu porezne obveze, naglašena je nužnost poreznog tijela da i u ovoj situaciji donosi rješenje.

Odredba o redoslijedu plaćanja dorađena je na način da se izjednači položaj poreznog tijela i poreznog obveznika, odnosno da je jasno propisano da kada porezno tijelo duguje poreznom obvezniku povrat preplaćenog poreza, porezno tijelo najprije vraća kamate, zatim glavni dug.

U odredbama o prijeboju, s obzirom da je OPZ do sada uređivao prijeboj kao pravo poreznog obveznika, navedenim prijedlogom u isti položaj se stavlja porezno tijelo prilikom otvaranja stečajnog postupka.

Kod odredbi o prodaji ili otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa radi se o usklađenju pojmova radi stupanja na snagu Stečajnog zakona i Zakona o stečaju potrošača, kao i o odredbi o otpisu dospjeloga poreznog duga.

Proširuje se ograničenje provedbe ovrhe i na imovinu sudova dok se prethodno ograničenje do sada odnosilo samo na imovinu tijela državne uprave.

Kod odredbi o provedbi ovrhe predlaže se radi ekonomičnosti i svrhovitosti pokretanja postupka ovrhe u slučajevima kada su troškovi postupka veći od iznosa duga za koji se pokreće postupak ovrhe, što je u skladu s načelima ovršnog postupka, budući da je OPZ-om propisan najmanji iznos troškova ovrhe. Također se propisuje da porezno tijelo neće provoditi ovrhu pljenidbom na pokretninama, odnosno podnositi prijedlog za ovrhu na nekretninama ako je iznos poreznog duga manji od iznosa 1.000,00 kuna.

Izmjenama kod odredbi o obustavi ovrhe usklađuju se pojmovi s pojmovima iz Stečajnog zakona i Zakona o stečaju potrošača, nadalje upućuje se na obustavu ovrhe u slučaju sklapanja upravnog ugovora. Kada Porezna uprava na zahtjev nadležnog tijela države članice EU pruža pomoć pri naplati tražbina nastalih u drugoj državi članici, naplata se provodi prema propisima Republike Hrvatske, tj. omogućava se obustava pokrenute ovrhe na prijedlog zemlje podnositeljice zahtjeva, odnosno kada je ista suglasna da se u Republici Hrvatskoj ovrha više ne provodi i da se predmet zatvori. To su primjerice slučajevi kada se rješenjem blokira račun po kojem nema prometa, a obveznik nema druge imovine iz koje bi se mogao naplatiti dug.

Odredba o vođenju sporno naplativih dugovanja nomotehnički se doraduje na način da porezno tijelo i dalje vodi računa o sporno naplativim dugovanjima na način da ima obvezu praćenja takvih sporno naplativih dugovanja.

Odredba o pljenidbi novčanih sredstava ovršenika na računima doradena je na način da se Financijskoj agenciji omogući da po primitku osnove za plaćanje zaplijenjena sredstva odmah prosljedi ovrhovoditelju, a ne tek po proteku 60 dana. Također, briše se stavak 3. jer ovrha male vrijednosti gubi smisao budući će se moći primjenjivati u malom broju slučajeva.

Kod nepljenivih tražbina, budući da su Ovršnim zakonom utvrđena primanja i naknade koja su izuzeta od ovrhe te je odredbom članka 212. Ovršnog zakona uređen sustav i način zaštite tih primanja bilo je nužno izmijeniti ovu odredbu. Naime, kako je sustav zaštite sredstava izuzetih od ovrhe prilagođen odredbama Ovršnog zakona, postojeća odredba Općeg poreznog zakona nije više u praksi bila u potpunosti provediva. Radi usklađenja s odredbama Ovršnog zakona i pravilima provedbe ovrhe na novčanim sredstvima budući da se i prisilna naplata poreznog duga u pravilu naplaćuje na novčanim sredstvima po računima ovršenika prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, odredba o izuzeću novčanih tražbina ovršenika usklađuje se s odredbama Ovršnog zakona.

Kod odredbe o objavljivanju javne prodaje predloženom izmjenom ubrzava se postupak prodaje pokretnina u ovršnom postupku koje provodi porezno tijelo na način da se smatra da je prva javna prodaja održana bez obzira koliko se kupaca javilo na javnu dražbu odnosno je li javna dražba započela. Prema dosadašnjoj odredbi smatralo se da javna prodaja nije niti započela ako se na nju nije javilo najmanje dva kupca, te je bilo potrebno zakazati novu prvu javnu prodaju.

Prilikom provođenja ovrhe na nekretninama proširuje se definicija podnositelja zahtjeva radi provedbe ovrhe na nekretninama i na Carinsku upravu.

Odredbe o pljenidbi radi osiguranja naplate doradene su da bi se na jasniji način propisalo da porezno tijelo u tijeku postupka dokazuje da postoji vjerojatnost da će porezni

obveznik ili porezni jamac onemogućiti naplatu još nedospjelog iznosa poreza, uslijed čega će se poduzeti mjere za osiguranje naplate propisane OPZ-om.

Kod odredbe o odustanku od žalbe radi se o usklađenju sa Zakonom o općem upravnom postupku koji zabranjuje opoziv odustanka od žalbe. Također, dopušta se odustanak od žalbe do otpreme rješenja o žalbi.

Za žalbeni postupak i izvedbu dokaza dorađen je tekst na način da je izostavljen dio teksta koji, nakon što je propisano da drugostupanjsko porezno tijelo rješenje mora ispitati u cijelosti, upućuje na naročito ispitivanje u određenom dijelu, što je u suprotnosti s prvim dijelom rečenice. Naglašava se i potreba rješavanja o meritumu drugostupanjskog tijela što bi ubrzalo porezne postupke.

U prekršajnom dijelu dopunjene su postojeće odredbe na način da je propisano teže kažnjavanje u slučaju ponavljanja istovrsnih djela prekršaja, a kako bi se utjecalo na ponašanje poreznih obveznika u smislu poštivanja odredbi Zakona.

Iz odredbi dosadašnjeg Općeg poreznog zakona bilo je potrebno izostaviti glave VIII. - i IX. jer je nužno donijeti posebni Zakon o administrativnoj suradnji u području poreza kako bi se povećala transparentnost domaćeg zakonodavstva za administrativnu suradnju u području poreza, borba protiv poreznih prijevara i utaja i smanjenje osnovice poreza na dobit i premještanja dobiti, povećala transparentnost oporezivanja multinacionalnih društava, smanjilo agresivno porezno planiranje i štetno porezno natjecanje. Navedeni zakon će obuhvatiti Direktive Europske unije koje su do sada bile sastavni dio OPZ-a. Također, nužno je propisati zakonsku osnovu za daljnju nadogradnju sustava suradnje na području poreza i po drugim međunarodnim ugovorima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLGO OPĆEG POREZNOG ZAKONA

DIO PRVI

Opća odredba

Članak 1.

Ovaj Zakon uređuje odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako posebnim zakonima o pojedinim vrstama poreza i drugim javnim davanjima nije uređeno drugačije i predstavlja zajedničku osnovu poreznog sustava.

Oblici javnih davanja

Članak 2.

- (1) Javna davanja u smislu ovoga Zakona jesu porezi i druga javna davanja.
- (2) Porezi su novčana davanja i prihod su proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka. Porezi se ne smatraju povremenim davanjima.
- (3) Drugim javnim davanjima smatraju se trošarine, carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela.
- (4) Carina je novčano davanje koje se plaća pri uvozu i izvozu.
- (5) Pristojbe su novčana davanja koja se plaćaju za određenu činidbu ili za korištenje određenog javnog dobra.
- (6) Doprinosi su novčana davanja koja se plaćaju za korištenje određenih usluga ili ostvarivanja prava.
- (7) Naknada za koncesiju jest naknada koju plaća koncesionar na temelju ugovora o koncesiji.
- (8) Odredbe ovoga Zakona propisane za poreze na odgovarajući način primjenjuju se i na druga javna davanja (u daljnjem tekstu: porezi) propisana ovim Zakonom, ako ovim Zakonom ili posebnim propisima nije uređeno drugačije.

Pojam poreznog tijela

Članak 3.

Porezno tijelo jest tijelo državne uprave, upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza.

Odnos ovoga Zakona prema Zakonu o općem upravnom postupku

Članak 4.

Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na postupanje poreznih tijela primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.

Primjena poreznih propisa

Članak 5.

U postupku oporezivanja primjenjuju se propisi koji su bili na snazi u vrijeme nastanka činjenica na kojima se temelji oporezivanje.

Postupanje poreznih tijela

Članak 6.

(1) Porezno tijelo dužno je zakonito utvrđivati sva prava i obveze iz porezno-pravnog odnosa.

(2) Porezno tijelo dužno je utvrđivati sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke, pri čemu je s jednakom pažnjom dužno utvrditi i one činjenice koje idu u prilog poreznog obveznika. Koje će se radnje u postupku poduzimati i u kojem opsegu, određuje porezno tijelo.

(3) Porezno tijelo treba porezne obveznike poticati na podnošenje poreznih prijava. Porezno tijelo dužno je upozoriti sudionike porezno-pravnog postupka na njihova prava i obveze u postupku.

(4) Porezno tijelo dužno je uspostaviti sustav informiranja koji će poreznim obveznicima omogućavati jedinstven, suvremen i što lakši pristup informacijama, objavljujući na svojim internetskim stranicama porezne propise i njihove izmjene i dopune.

(5) Ako porezni obveznik predaje ispravu na stranom jeziku i pismu koje nije u službenoj uporabi kod poreznog tijela, porezno tijelo odredit će rok u kojem će porezni obveznik dostaviti ovjereni prijevod isprave na hrvatski jezik i latinično pismo.

(6) Ako porezni obveznik ne dostavi ovjereni prijevod iz stavka 5. ovoga članka u određenom roku, porezno tijelo prevest će isprave o trošku poreznog obveznika.

Pravo na očitovanje

Članak 7.

Prije donošenja poreznog akta kojim se utvrđuju prava i obveze poreznog obveznika, porezno tijelo mora poreznom obvezniku omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima koje su bitne za donošenje poreznog akta.

Obveza čuvanja porezne tajne

Članak 8.

(1) Porezno tijelo dužno je kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže, kao i podatke koje razmjenjuje s drugim državama u poreznim stvarima.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ne smatra se poreznom tajnom:

1. podatak o datumu upisa u sustav poreza na dodanu vrijednost ili ispisa iz sustava poreza na dodanu vrijednost,
2. podatak o poreznim obveznicima koji su davali lažne podatke s ciljem umanjenja svoje ili tuđe obveze poreza na dodanu vrijednost (kružne prijevare poreza na dodanu vrijednost) ako je to utvrđeno u porezno-pravnom postupku.

(3) Obveza čuvanja porezne tajne iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na sve službene osobe poreznog tijela, vještake i druge osobe koje su uključene u porezni postupak.

(4) Obveza čuvanja porezne tajne je povrijeđena ako se činjenice navedene u stavku 1. ovoga članka neovlašteno koriste ili objave.

(5) Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena:

1. ako se poreznom jamcu omogućí uvid u podatke o poreznom obvezniku bitne za njegov odnos prema poreznom obvezniku
2. ako se članove društva osoba upozna s činjenicama bitnima za oporezivanje društva
3. ako se iznose podaci tijekom poreznog, prekršajnog ili sudskog postupka
4. ako se iznose podaci uz pisani pristanak osobe na koju se ti podaci odnose
5. ako se iznose podaci za potrebe naplate poreznog duga
6. ako se podaci daju na zahtjev drugog javnopravnog tijela koje po službenoj dužnosti traži podatke nužne za ostvarivanje prava pred tim tijelom povodom zahtjeva stranke u postupku, a koje bi inače stranka trebala sama pribaviti
7. ako ustrojstvene jedinice Ministarstva financija međusobno dostavljaju podatke koji mogu biti od utjecaja na utvrđivanje prava i obveza poreznih obveznika
8. ako se podaci daju u skladu s postupcima propisanim ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i drugim međunarodnim ugovorima u poreznim stvarima koji su u primjeni u Republici Hrvatskoj
9. ako se podaci daju u skladu s postupkom propisanim ovim Zakonom za pružanje i dobivanje pravne pomoći i

10. ako se podaci daju sukladno zakonu kojim se uređuje administrativna suradnja u području poreza.

(6) Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena u slučaju kada porezno tijelo bez posebnog zahtjeva dostavlja drugom javnopravnom tijelu podatke za koje je saznalo tijekom vođenja poreznog postupka, ako postoji sumnja u postojanje kaznenog djela, kršenje zakona ili drugog propisa za čije je provođenje nadležno neko drugo javnopravno tijelo.

(7) Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako Ministarstvo financija – Porezna uprava bez pristanka poreznog obveznika objavi na svojim internetskim stranicama popis dospjelih i neplaćenih dugova po osnovi poreza na dodanu vrijednost, poreza na dobit, poreza na dohodak i prireza, doprinosa za obvezna osiguranja, trošarina, posebnih poreza, poreza na promet nekretnina, iznosa na ime naknade za koncesiju te carina, ako je ukupni iznos duga:

1. veći od iznosa 100.000,00 kuna za fizičke osobe koje obavljaju djelatnost

2. veći od iznosa 300.000,00 kuna za pravne osobe i

3. veći od iznosa 15.000,00 kuna za sve ostale porezne obveznike.

(8) Popis dospjelih, a neplaćenih dugova iz stavka 7. ovoga članka, objavit će se 31. listopada svake godine.

(9) Popis iz stavka 7. ovoga članka, sadrži: ime i prezime ili naziv poreznog obveznika, godinu rođenja fizičke osobe, mjesto prebivališta ili boravišta fizičke osobe ili sjedišta pravne osobe, iznos duga po vrsti poreza te ukupni iznos duga. Na zahtjev osobe koja dokaže pravni interes, Porezna uprava popis može dopuniti i drugim podacima potrebnim radi nespornog utvrđivanja identiteta pojedinačnog poreznog obveznika s ovoga popisa, kao što su: datum i mjesec rođenja fizičke osobe i ime roditelja fizičke osobe. Porezna uprava može za porezne obveznike s popisa iz stavka 7. ovoga članka iznijeti podatke o poduzetim mjerama ovršnog postupka.

(10) Iznimno od stavaka 7. i 9. ovoga članka, popis neće sadržavati podatke o dugovima poreznih obveznika kojima je porezno tijelo odobrilo odgodu ili obročno plaćanje duga ili reprogramiranje naplate poreznog duga ili je pravomoćnim rješenjem o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi utvrđeno da se dug reprogramira ili je potvrđen predstečajni sporazum, ili je sukladno Zakonu o stečaju potrošača sklopljen izvansudski sporazum, odnosno sudska nagodba na pripremnom ročištu.

(11) Iznimno, obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako Ministarstvo financija – Porezna uprava i Carinska uprava bez pristanka poreznog obveznika objavljuje u sredstvima javnog priopćavanja i na svojim internetskim stranicama podatke potrebne radi ispravljanja netočnih ili nepotpunih informacija u slučaju ako je netočne ili nepotpune informacije porezni obveznik izravno ili neizravno dostavio sredstvima javnog priopćavanja.

Obveza postupanja u dobroj vjeri

Članak 9.

(1) Sudionici porezno-pravnog odnosa dužni su postupati u dobroj vjeri.

(2) Postupanje u dobroj vjeri znači savjesno i pošteno postupanje u skladu sa zakonom.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje način postupanja u dobroj vjeri.

Obvezujuća mišljenja

Članak 10.

(1) Porezno tijelo ovlašteno je na pisani zahtjev poreznog obveznika donijeti obvezujuće mišljenje o poreznom tretmanu budućih i namjeravanih transakcija, odnosno poslovnih događaja i djelatnosti poreznog obveznika.

(2) Područja primjene obvezujućih mišljenja iz stavka 1. su:

1. utvrđivanje oporezivih isporuka u svrhu podjele pretporeza
2. primjenu poreznih propisa u slučajevima investicijskih projekata koji se realiziraju u Republici Hrvatskoj, čija vrijednost prelazi 20.000.000,00 kuna
3. utvrđivanje porezne osnovice poreza na dobit pri spajanju, podjeli, djelomičnoj podjeli, prijenosu imovine i zamjeni dionica i udjela osim poreznih postupaka utvrđenih člancima 20.a do 20.r Zakona o porezu na dobit
4. primjena ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja kod obveza poreza na dohodak i poreza na dobit
5. porezni tretmani poslovnih aktivnosti koje zbog svojih osobitosti nisu usporedive niti uobičajene s poslovnim aktivnostima koje se obavljaju na području Republike Hrvatske.

(3) Troškove izdavanja obvezujućih mišljenja u cijelosti snosi porezni obveznik.

(4) Ministar financija pravilnikom će propisati način primjene, rokove i iznose troškova izdavanja obvezujućih mišljenja.

Gospodarski pristup

Članak 11.

(1) Porezne činjenice utvrđuju se prema njihovoj gospodarskoj biti.

(2) Ako je prihod, dohodak, dobit ili druga procjenjiva korist ostvarena bez pravne osnove, porezno tijelo utvrdit će poreznu obvezu u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

(3) Ako je u kaznenom ili prekršajnom postupku pravomoćnom odlukom izrečena zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi ostvarene protupravnom radnjom, porezni akt kojim je utvrđena porezna obveza poništiti će se na zahtjev poreznog obveznika.

Prividni pravni poslovi

Članak 12.

Ako se prividnim pravnim poslom prikriva neki drugi pravni posao, tada je osnova za utvrđivanje porezne obveze prikriveni pravni posao.

DIO DRUGI

POGLAVLJE I.

POREZNO-PRAVNI ODNOS

Porezno-pravni odnos

Članak 13.

(1) Porezno-pravni odnos u smislu ovoga Zakona jest odnos između poreznog tijela i poreznog obveznika koji obuhvaća njihova prava i obveze u poreznom postupku.

(2) Sudionici porezno-pravnog odnosa jesu porezno tijelo i porezni obveznik te osobe koje prema odredbama ovoga Zakona jamče za plaćanje poreza.

Porezni obveznik

Članak 14.

Porezni obveznik je svaka osoba koja je kao takva određena zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

Položaj izvanbračne zajednice

Članak 15.

(1) Odredbe ovoga Zakona i drugih poreznih propisa koje se primjenjuju na bračnog druga primjenjuju se i na izvanbračnog druga, životnog partnera i neformalnog životnog partnera.

(2) Postojanje statusa iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju nadležna tijela prema odredbama posebnih propisa.

Porezni broj

Članak 16.

(1) Poreznim brojem za potrebe oporezivanja smatra se osobni identifikacijski broj propisan posebnim zakonom.

(2) Porezna uprava koristi osobni identifikacijski broj za povezivanje i objedinjavanje podataka iz službenih evidencija koje vode javnopravna tijela te podataka prikupljenih na drugi način o imovini koju posjeduje fizička osoba.

Opunomoćenik, stručni pomagač i porezni savjetnik

Članak 17.

(1) Porezni obveznik može imati opunomoćenika, stručnog pomagača i poreznog savjetnika.

(2) Opunomoćenik je osoba koja zastupa poreznog obveznika u okviru dobivene punomoći i u njegovo ime može poduzimati radnje u poreznom postupku.

(3) Stručni pomagač je osoba koja nastupa uz nazočnost poreznog obveznika i pomaže mu savjetima. Izjava stručnog pomagača smatra se izjavom poreznog obveznika samo ako porezni obveznik danoj izjavi odmah ne proturječi. Stručni pomagač nije ovlašten u ime poreznog obveznika poduzimati radnje u poreznom postupku kao njegov zastupnik.

(4) Porezni savjetnik je osoba koja obavlja poslove savjetovanja poreznog obveznika u poreznom postupku pred poreznim tijelima. Ako nastupa i kao opunomoćenik poreznog obveznika, mora imati punomoć za obavljanje tih poslova. Obavljanje djelatnosti poreznog savjetnika uređuje se posebnim zakonom.

Obveze zakonskih zastupnika, upravitelja imovine i osoba s pravom raspolaganja imovinom

Članak 18.

(1) Zakonski zastupnici fizičkih i pravnih osoba i zastupnici ili upravitelji udruženih osoba i imovinskih masa bez pravne osobnosti moraju ispunjavati porezne obveze osoba koje zastupaju.

(2) Ako udružene osobe bez pravne osobnosti (u daljnjem tekstu: udružene osobe) nemaju zastupnika ili upravitelja, obveze u smislu stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati članovi udruženja. Smatrat će se da je svaki član udruženja porezni obveznik.

(3) Za imovinske mase bez pravne osobnosti koje nemaju zastupnika ili upravitelja, poreznim obveznicima smatrat će se svi njihovi vlasnici.

(4) Ako imovinom upravlja druga osoba, smatrat će se poreznim obveznikom za porezne obveze koje proistječu iz imovine kojom upravlja.

(5) Tko stvarno koristi ili raspolaze tuđom imovinom bez pravne osnove, smatrat će se poreznim obveznikom za porezne obveze koje proistječu iz korištenja ili raspolaganja tom imovinom.

Zastupnik po službenoj dužnosti

Članak 19.

(1) Porezno tijelo će po službenoj dužnosti postaviti zastupnika:

1. poreznom obvezniku nepoznatog sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta

2. nepoznatom vlasniku imovine koja je predmet poreznog postupka.

(2) Ako je porezni obveznik fizička osoba koja nije poslovno sposobna i nema zakonskog zastupnika, porezno tijelo podnijet će zahtjev nadležnom sudu za postavljanje zastupnika.

(3) Za zastupnika po službenoj dužnosti može se postaviti porezni savjetnik, odvjetnik ili druga osoba koja ima potrebno stručno znanje za obavljanje zastupanja.

(4) Zastupnik iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima pravo na nagradu i naknadu troškova zastupanja.

(5) Porezno tijelo ima pravo potraživati od poreznog obveznika povrat sredstava isplaćenih za nagrade i naknadu troškova zastupnika iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(6) Visinu nagrade i naknadu troškova iz stavka 4. ovoga članka koje utvrđuje i isplaćuje porezno tijelo propisuje pravilnikom ministar financija.

POGLAVLJE II.

POREZNO-DUŽNIČKI ODNOS

ODJELJAK 1.

OPĆE ODREDBE

Pojam porezno-dužničkog odnosa

Članak 20.

(1) Porezno-dužnički odnos u smislu ovoga Zakona je dio porezno-pravnog odnosa u kojem sudionici porezno-dužničkog odnosa ostvaruju svoja prava i obveze.

(2) Sudionici porezno-dužničkog odnosa jesu porezno tijelo, porezni obveznik i porezni jamac.

Prava iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 21.

(1) Porezno tijelo u porezno-dužničkom odnosu ima pravo na naplatu:

1. poreza
2. kamata i novčanih kazni
3. novčanih činidbi po osnovi odgovornosti iz poreznog jamstva.

(2) Porezni obveznik ili osoba koja je preplatila porez ili od koje je bez pravne osnove porez naplaćen ima pravo na:

1. povrat preplaćenog poreza ili poreza plaćenog bez pravne osnove
2. kamate na porez koji je plaćen bez pravne osnove.

Nastanak prava iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 22.

- (1) Porezno tijelo u porezno-dužničkom odnosu ima prava iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona od dana dospelosti tražbine po osnovi poreza.
- (2) Porezni obveznik ili druga osoba u porezno-dužničkom odnosu ima prava iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona od dana kada je porezno tijelo primilo od poreznog obveznika ili druge osobe iznos preplaćenog poreza ili poreza plaćenog bez pravne osnove.

Podmirenje obveza iz porezno-dužničkog odnosa od solidarnog dužnika i treće osobe

Članak 23.

- (1) Obveze iz porezno-dužničkog odnosa za poreznog obveznika mogu podmiriti i treće osobe.
- (2) Osobe od kojih svaka ima obvezu podmiriti isti porezni dug jesu solidarni dužnici. Svaki solidarni dužnik obavezan je podmiriti cjelokupni porezni dug. Porezno tijelo odlučuje od kojeg će solidarnog dužnika naplatiti porezni dug i u kojoj visini.
- (3) Ispunjenjem obveze jednoga solidarnog dužnika prestaje porezno-dužnički odnos svih solidarnih dužnika.

Položaj pravnih sljednika

Članak 24.

- (1) Univerzalni pravni sljednik u cijelosti preuzima pravni položaj pravnog prednika, osim obveza po osnovi izrečenih novčanih kazni pravnom predniku.
- (2) Nasljednici su dužni platiti obveze iz porezno-dužničkog odnosa do visine vrijednosti naslijeđene imovine, osim obveza po osnovi izrečenih novčanih kazni ostavitelju.
- (3) Vrijednost naslijeđene imovine utvrđuje porezno tijelo na osnovi tržišnih cijena.

Ustup, zalog i pljenidba prava iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 25.

- (1) Prava iz porezno-dužničkog odnosa, kao što su pravo na povrat poreza, pravo na povrat iznosa koji je na ime poreza za poreznog obveznika platio porezni jamac i pravo na povrat kamata, mogu se ustupiti, založiti i zaplijeniti.
- (2) Ustupatelj prava iz stavka 1. ovoga članka dužan je dostaviti ugovor o ustupu poreznom tijelu u roku od tri dana od dana njegovog sklapanja.
- (3) Ugovor o ustupu obvezujući je za porezno tijelo, osim ako se nad ustupateljem prava provodi ovrha.

Prestanak prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 26.

Prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa prestaju plaćanjem, prijebom, otpisom, zastarom i u drugim slučajevima određenima ovim Zakonom.

ODJELJAK 2.

ODREDBE O ODGOVORNOSTI

Odgovornost zastupanih osoba

Članak 27.

Zastupane osobe odgovaraju za neplaćeni i manje plaćeni porez i pripadajuće kamate koje su posljedica neizvršavanja obveza iz porezno-dužničkog odnosa.

Odgovornost zastupnika

Članak 28.

Ako su zakonski zastupnici fizičkih i pravnih osoba i zastupnici ili upravitelji udruženih osoba i imovinskih masa bez pravne osobnosti, u obavljanju poslova počinili kazneno djelo utaje poreza ili sudjelovali u utaji poreza ili bespravno ostvarili smanjenje poreza ili druge porezne povlastice za zastupane osobe, tada se zastupnik ili upravitelj smatra poreznim jamcem za manje plaćeni porez i kamate.

Odgovornost osoba koje vode poslove društva i povezanih osoba

Članak 29.

(1) Članovi uprave i izvršni direktori društva kapitala odgovaraju kao porezni jamci ako pri vođenju poslova društva zloupotrebljavaju svoje ovlasti što ima za posljedicu nemogućnost ispunjenja obveza iz porezno-dužničkog odnosa i oštećenje poreznog tijela.

(2) Radnjama kojima se oštećuje porezno tijelo kao vjerovnik u porezno-dužničkom odnosu osobito se smatraju: preusmjeravanje novčanih tokova na druge pravne ili fizičke osobe radi izbjegavanja plaćanja poreznih obveza, korištenje društva radi postizanja ciljeva koje ne bi sam mogao postići, a koji su zabranjeni, umanjeње ili otuđenje imovine društva ako je isto za posljedicu imalo nemogućnost plaćanja obveza iz porezno-dužničkog odnosa.

(3) Osobna odgovornost postoji i u slučaju osobe koja se koristi drugim osobama koje djeluju kao njegovi povjerenici, tako da se u društvu kao član iskazuje netko drugi, ali to čini po nalogu i uputama te osobe.

(4) Za podmirenje obveza društva, ali najviše do visine ostvarene koristi, supsidijarno odgovaraju i povezane osobe u čiju korist je poduzeto raspolaganje na štetu društva, što za posljedicu ima neispunjavanje obveze iz porezno-dužničkog odnosa.

Odgovornost članova trgovačkog društva

Članak 30.

(1) Članovi javnoga trgovačkoga društva i komplementari u komanditnome društvu odgovaraju za obveze društva osobno, solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom. Članovi gospodarskog interesnog udruženja odgovaraju za obveze udruženja cijelom svojom imovinom.

(2) Članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari dioničkoga društva, komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva izuzev kada je to određeno zakonom.

(3) Onaj tko zloupotrebljava okolnost da kao član trgovačkoga društva ne odgovara za obveze društva ne može se pozvati na to da po zakonu ne odgovara za te obveze.

(4) Smatra se da je ispunjena pretpostavka za odgovornost člana društva iz stavka 3. ovoga članka osobito:

1. ako koristi društvo za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen
2. ako koristi društvo da bi oštetio vjerovnike
3. ako protivno zakonu upravlja imovinom društva kao da je to njegova imovina
4. ako u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da ono neće moći podmiriti svoje obveze.

Posebna odgovornost članova trgovačkog društva, osoba koje vode poslove društva i povezanih osoba

Članak 31.

Smatra se da su ispunjene pretpostavke za odgovornost članova društva, osoba koje vode poslove društva, i povezanih osoba, osobito ako oni:

1. prividno ili besplatno prenesu imovinu na trgovačko društvo, koje su osnovali sami ili s drugim osobama ili na drugi način cijelu ili dio imovine prividno prodaju, opterete bez odgovarajuće protučinidbe ili ju besplatno ustupe povezanim osobama, oštete ju, unište ili učine neupotrebljivom
2. zakluče prividni pravni posao ili priznaju nepostojeću tražbinu osobama iz točke 1. ovoga članka
3. u suprotnosti s urednim i savjesnim gospodarenjem umanje imovinu ili prikriju imovinsko stanje, ne podnesu zakonom propisana godišnja izvješća, bez odgađanja a najkasnije dvadeset i jedan dan od nastanka razloga kojega poseban zakon određuje kao razlog za pokretanje stečajnog postupka ne zatraže da se takav postupak pokrene.

Odgovornost kod zlouporabe prava

Članak 32.

Osobe iz članaka 29., 30. i 31., te osobe iz članaka 46., 47. i 49. ovoga Zakona čija odgovornost je utvrđena rješenjem iz članka 176. stavka 6. ovoga Zakona, za nemogućnost plaćanja obveze iz porezno-dužničkog odnosa odgovaraju kao porezni jamci.

Odgovornost za neplaćanje poreza po odbitku

Članak 33.

Tko je dužan obračunavati, obustavljati, uplaćivati i prijavljivati porez u ime i za račun druge osobe, za taj porez odgovara kao jamac platac.

Odgovornost za vjerodostojnost poslovnih knjiga

Članak 34.

Tko sudjeluje u ispostavljanju neistinitih i nevjerodostojnih isprava ili u neurednom, neistinitom i nepravodobnom vođenju poslovnih knjiga, jamči za iznos manje plaćenog poreza i pripadajućih kamata nastalog kao posljedica takva njegova djelovanja.

Odgovornost preuzimatelja gospodarske cjeline

Članak 35.

(1) Pri prijenosu vlasništva gospodarske cjeline, stjecatelj se smatra poreznim jamcem za:

1. porez čija se obveza plaćanja temelji na poslovanju gospodarske cjeline prije stjecanja
2. porez koji se plaća po odbitku (porez na dohodak od nesamostalnog rada) pod uvjetom da je obveza plaćanja tog poreza nastala u godini u kojoj je izvršen prijenos vlasništva gospodarske cjeline.

(2) Jamstvo stjecatelja ograničeno je vrijednošću stečene imovine.

(3) Iznimno, odredba stavka 1. točke 1. ovoga članka ne primjenjuje se na stjecanje u stečajnom i ovršnom postupku.

Odgovornost poreznog jamca

Članak 36.

(1) Porezni jamac odgovara za porezni dug ako ga u roku nije platio porezni obveznik. Porezno tijelo pozvat će poreznog jamca na plaćanje poreznog duga.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako porezni jamac odgovara kao jamac platac, ako je sam utajio porez ili ako je sudjelovao u utaji poreza.

Odgovornost utajivača poreza i pomagatelja

Članak 37.

Tko zbog utaje poreza, pomaganja ili prikrivanja utaje, umanju ili ne iskaže poreznu obvezu, jamči za taj manje plaćeni ili utajeni porez i pripadajuće kamate.

ODJELJAK 3.

GOSPODARSKA CJELINA I NJEZINA PROCJENA

Gospodarska cjelina

Članak 38.

- (1) Gospodarska cjelina je sva imovina i obveze što u poslovnom i organizacijskom smislu čini samostalni subjekt, odnosno subjekt sposoban za samostalno poslovanje.
- (2) Ministar financija pravilnikom propisuje što se u pojedinom slučaju smatra gospodarskom cjelinom.

Pripadnost gospodarske cjeline

Članak 39.

Ako neka druga osoba, a ne vlasnik, ima pravo raspolaganja gospodarskom cjelinom na način da može vlasnika gospodarski isključiti od utjecaja na to dobro, tada se u poreznom smislu smatra da ta gospodarska cjelina pripada toj drugoj osobi. Kod fiducijarnih (povjereničkih) odnosa smatra se da gospodarska cjelina pripada fiducijaru (povjereniku).

Utvrđivanje vrijednosti gospodarske cjeline u vlasništvu više osoba

Članak 40.

- (1) Ako je neka gospodarska cjelina u vlasništvu dviju ili više osoba, njezina se vrijednost utvrđuje u cjelini.
- (2) Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka ne sudjeluju u poreznom postupku kao jedan porezni obveznik, tada se vrijednost gospodarske cjeline dijeli prema veličini udjela svake osobe.
- (3) Ako udio u vrijednosti zajedničke gospodarske cjeline nije određen, smatra se da je svaka osoba vlasnik zajedničke gospodarske cjeline u jednakom dijelu.

Tržišna vrijednost

Članak 41.

- (1) Vrijednost gospodarske cjeline procjenjuje se prema tržišnoj cijeni.
- (2) Tržišnom se cijenom smatra ona cijena koja bi se mogla postići u uobičajenom poslovnom prometu. Neuobičajeni popusti u poslovanju ili osobni popusti ne uzimaju se u obzir.

ODJELJAK 4.

MJESNA ODREĐENOST POREZNOG OBVEZNIKA

Članak 42.

- (1) Mjesna određenost poreznog obveznika utvrđuje se:
1. za fizičke osobe prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu,

2. za pravne osobe prema sjedištu upisanom u sudski registar ili drugi registar, odnosno upisnik.

(2) Ako se mjesna određenost ne može utvrditi prema stavku 1. ovoga članka, onda se utvrđuje prema mjestu gdje je nastao povod za vođenje poreznog postupka.

Prebivalište i uobičajeno boravište

Članak 43.

(1) U smislu ovoga Zakona smatra se da porezni obveznik ima prebivalište ondje gdje ima stan u vlasništvu ili posjedu neprekidno najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Boravak u stanu nije obavezan.

(2) Ako porezni obveznik u Republici Hrvatskoj ima u vlasništvu ili posjedu više stanova, prebivalište mjerodavno za oporezivanje utvrđuje se prema mjestu prebivališta obitelji, a za poreznog obveznika samca prema mjestu u kojem se pretežno zadržava ili prema mjestu iz kojeg pretežno odlazi na rad ili obavljanje djelatnosti.

(3) Ako porezni obveznik ima prebivalište u tuzemstvu i inozemstvu, smatra se da ima prebivalište u tuzemstvu.

(4) Uobičajeno boravište u smislu ovoga Zakona ima porezni obveznik u onome mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na temelju kojih se može zaključiti da on u tome mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno. Uobičajenim boravištem u smislu ovoga Zakona smatra se stalan ili vremenski povezan boravak u trajanju od najmanje 183 dana u jednoj ili u dvije kalendarske godine. Za određivanje uobičajenog boravišta nisu važni kratkotrajni prekidi boravka koji ne traju dulje od jedne godine.

ODJELJAK 5.

PODUZETNIK I GOSPODARSKA DJELATNOST

Članak 44.

(1) Poduzetnik u smislu ovoga Zakona jest svaka fizička ili pravna osoba, udružene osobe ili imovinska masa bez pravne osobnosti koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi.

(2) Gospodarskom djelatnošću u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se razmjena dobara i usluga na tržištu radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi.

Stalna poslovna jedinica

Članak 45.

(1) U smislu ovoga Zakona stalnom poslovnom jedinicom smatra se stalno mjesto poslovanja preko kojega se poslovanje društva obavlja u cijelosti ili djelomično.

(2) Stalnom poslovnom jedinicom smatraju se posebno:

1. mjesto stvarne uprave

2. podružnica

3. ured

4. tvornica

5. radionica

6. rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava.

(3) Gradilište ili građevinski ili montažni projekt čini stalnu poslovnu jedinicu samo ako traje dulje od šest mjeseci.

(4) Stalnom poslovnom jedinicom ne smatra se:

1. korištenje objekata isključivo za uskladištenje, izlaganje ili isporuku dobara ili robe koji pripadaju društvu

2. održavanje zaliha dobara ili robe koje pripadaju društvu isključivo radi uskladištenja, izlaganja ili isporuke

3. održavanje zaliha dobara ili robe koje pripadaju društvu isključivo radi prerade koje obavlja drugo društvo

4. održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi kupnje dobara ili robe ili radi prikupljanja podataka za društvo

5. održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi obavljanja bilo koje druge djelatnosti pripremnog ili pomoćnog značenja za društvo

6. održavanje stalnog mjesta poslovanja radi kombinacije djelatnosti spomenutih u točkama od 1. do 5. ovoga stavka, pod uvjetom da cjelokupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja, koja je posljedica te kombinacije, ima pripremno ili pomoćno značenje.

(5) Smatra se da postoji stalna poslovna jedinica kad osoba koja nije zastupnik sa samostalnim statusom, djeluje u ime društva te ima ovlasti da zaključuje ugovore u ime toga društva, što uobičajeno čini, osim ako su njezine djelatnosti ograničene na djelatnosti navedene u stavku 4. ovoga članka, koje ako bi se obavljale putem stalnog mjesta poslovanja, ne bi to stalno mjesto poslovanja činile stalnom poslovnom jedinicom.

(6) Ne smatra se da društvo ima stalnu poslovnu jedinicu samo zato što svoje poslovanje obavlja putem posrednika, generalnog komisionara ili drugoga zastupnika sa samostalnim statusom, ako te osobe rade u okviru svoje redovite poslovne djelatnosti.

Povezana društva

Članak 46.

Povezanim društvima u smislu ovoga Zakona smatraju se društva koja u međusobnom odnosu mogu stajati kao:

1. društvo koje u drugom društvu ima većinski udio ili većinsko pravo odlučivanja
2. ovisno i vladajuće društvo
3. društva koncerna
4. društva s uzajamnim udjelima koja su povezana tako da svako društvo ima više od četvrtine udjela u drugom društvu
5. društva povezana poduzetničkim ugovorima i to: ugovorima o vođenju poslova društva, ugovorima o prijenosu dobiti te ostalim poduzetničkim ugovorima koji se upisuju u sudski registar.

Ovisno i vladajuće društvo

Članak 47.

(1) Ovisno društvo je, u smislu ovoga Zakona, pravna osoba na koju druga pravna osoba (vladajuće društvo) može imati neposredno ili posredno prevladavajući utjecaj, odnosno nad kojom vladajuće društvo ima kontrolu.

(2) Vladajuće društvo je, u smislu ovoga Zakona, pravna osoba koja ima prevladavajući utjecaj na jedno ili više ovisnih društava.

(3) Svaka pravna osoba, koja je ovisna u odnosu na ovisno društvo, smatra se ovisnim društvom vladajućeg društva.

(4) Vladajuće društvo i sva njegova ovisna društva čine, u smislu ovoga Zakona, grupu povezanih društava.

(5) Pravne osobe između kojih postoji odnos kontrole, kod kojeg nije moguće jednoznačno utvrditi koje je ovisno, a koje vladajuće društvo, također se smatraju grupom povezanih društava.

Kontrola

Članak 48.

(1) Kontrola je, u smislu ovoga Zakona, odnos vladajućeg i ovisnog društva, ili odnos između fizičke i pravne osobe kojim se ostvaruje isti ili sličan utjecaj kakav postoji u odnosu između vladajućeg i ovisnog društva.

(2) Smatra se da kontrola postoji ukoliko vladajuće društvo u ovisnom društvu ispunjava najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

1. ima izravan ili neizravan većinski udio ili izravnu ili neizravnu većinu glasačkih prava

2. ima pravo izabrati, odnosno imenovati i/ili opozvati većinu članova uprave, odnosno većinu izvršnih direktora ili nadzornog, odnosno upravnog odbora
3. ima pravo provoditi ili provodi prevladavajući utjecaj
4. ima pravo upravljanja poslovnim i financijskim politikama društva na temelju ovlasti iz statuta ili društvenog ugovora ili nekog ugovora ili sporazuma
5. ima kontrolu nad više od 50% glasačkih prava uspostavljenu na temelju sporazuma s drugim imateljima prava glasa, ili
6. ima moć usmjeravanja većine glasova na sastancima uprave, izvršnih direktora, nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora ili odgovarajućega upravljačkog tijela društva.

Povezane osobe

Članak 49.

(1) Povezane osobe, u smislu ovoga Zakona, su osobe kod kojih je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

1. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, kontrolu nad drugom ili drugima
2. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, značajan utjecaj na drugu ili druge
3. dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba između kojih ne postoji odnos kontrole iz točke 1. ovoga stavka ili značajan utjecaj iz točke 2. ovoga stavka, ali koje predstavljaju jedan rizik za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa jer su međusobno povezane tako da postoji velika vjerojatnost da uslijed pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne osobe može doći do pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne ili više drugih osoba, jer se između njih provodi ili postoji mogućnost prijenosa gubitaka, dobiti ili sposobnosti za plaćanje.

(2) Smatra se da postoji odnos povezanih osoba iz ovoga članka i između poreznog dužnika i: njegovog bračnog druga, njegovog krvnog srodnika u ravnoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, po tazbini do istog stupnja bez obzira da li je brak prestao ili nije, posvojitelja, posvojenika, skrbnika, osobe pod skrbništvom, staratelja, osobe pod starateljstvom, te osobe koja s njime živi u zajedničkom kućanstvu.

Obračun dobiti stalne poslovne jedinice

Članak 50.

Ako se utvrđuje dobit stalne poslovne jedinice, stalnoj poslovnoj jedinici pripisuje se ona dobit koju bi mogla ostvariti da je pod jednakim ili sličnim uvjetima obavljala svoju djelatnost kao samostalni poduzetnik.

POGLAVLJE III.**OPĆE POSTUPOVNE ODREDBE****ODJELJAK 1.****NADLEŽNOST****Stvarna nadležnost****Članak 51.**

(1) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza te primjenom ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja obavlja Ministarstvo financija Republike Hrvatske preko upravnih organizacija u svom sastavu.

(2) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza koji su propisani odlukama predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave obavljaju njihova porezna tijela. Obavljanje tih poslova može se povjeriti Poreznoj upravi na temelju suglasnosti ministra financija.

Stvarna nadležnost poreznih tijela**Članak 52.**

Stvarna nadležnost pojedinih poreznih tijela propisuje se posebnim zakonom ili drugim propisom donesenim na temelju zakona.

Mjesna nadležnost**Članak 53.**

Mjesna nadležnost poreznih tijela određuje se prema posebnim zakonima i propisima kojima se uređuje unutarnja organizacija i ustrojstvo poreznih tijela.

Mjesna nadležnost više poreznih tijela**Članak 54.**

(1) Ako bi u nekoj poreznoj stvari istodobno mjesno nadležna mogla biti dva ili više poreznih tijela, porez utvrđuje ono porezno tijelo koje je prvo pokrenulo postupak.

(2) Iznimno, ako porezni obveznik ima evidentirana porezna dugovanja iz nadležnosti više ustrojstvenih jedinica jednog poreznog tijela, utvrđuje se jedinstvena nadležnost ustrojstvene jedinice mjesno nadležne prema prebivalištu, odnosno sjedištu poreznog obveznika za provođenje ovrhe radi naplate svih poreznih dugovanja, neovisno o mjesnoj nadležnosti ustrojstvene jedinice poreznog tijela koja je obvezu utvrdila.

Promjena mjesne nadležnosti**Članak 55.**

Porezno tijelo koje je pokrenulo postupak ustupit će predmet poreznom tijelu koje je prema novim okolnostima postalo mjesno nadležno ako se time poreznom obvezniku bitno olakšava sudjelovanje u poreznom postupku.

Izuzeće službenika poreznog tijela

Članak 56.

(1) Službenik poreznog tijela izuzet će se od obavljanja službenih radnji u poreznom postupku:

1. ako je sudionik postupka, bilo da je porezni obveznik ili porezni jamac
2. ako je srodnik sa sudionikom postupka ili zakonski zastupnik sudionika postupka
3. ako je zakonski zastupnik, opunomoćenik ili stručni pomagač sudionika postupka
4. ako je u poslovnom odnosu sa sudionikom postupka
5. ako postoji vjerojatnost da će službenim radnjama steći neposrednu korist ili pretrpjeti štetu
6. ako je u prvostupanjskom postupku sudjelovao u vođenju postupka ili u donošenju poreznog rješenja.

(2) Srodnici u smislu ovoga Zakona jesu:

1. srodnik po krvi u ravnoj liniji
2. srodnik u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno
3. bračni drug
4. skrbnik, šticećenik, posvojitelj i posvojenik.

(3) Ako postoji opravdana sumnja u nepristranost službene osobe, voditelj poreznog tijela izuzet će službenu osobu od obavljanja službenih radnji u tom postupku. Ako se sumnja u nepristranost voditelja poreznog tijela, o izuzeću odlučuje čelnik neposredno više ustrojstvene jedinice poreznog tijela.

ODJELJAK 2.

POREZNI AKTI U POREZKOM POSTUPKU

Pojam poreznog akta

Članak 57.

(1) Porezni akt jest svaki akt kojim se pokreće, dopunjuje, mijenja ili dovršava neka radnja u poreznom postupku.

(2) Porezni akt iz stavka 1. ovoga članka jest porezno rješenje, zaključak, zapisnik, obavijest, poziv i drugi akti.

(3) Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa jest porezno rješenje, a sukladno posebnim propisima može imati i drugi naziv.

(4) Protiv poreznog rješenja donesenog u prvostupanjskom poreznom postupku dopuštena je žalba.

Oblik i sadržaj poreznog akta

Članak 58.

- (1) Porezni akt donosi se u pisanom ili u usmenom obliku.
- (2) Usmeni porezni akt može donijeti ovlaštena osoba poreznog tijela i narediti njegovu izvršenje bez odgode u slučaju kada je ugrožena naplata poreza.
- (3) Usmeni porezni akt mora se izdati u pisanom obliku najkasnije u roku od tri dana od dana njegova donošenja.
- (4) Svaki porezni akt iz članka 57. stavka 2. ovoga Zakona mora sadržavati:
 1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
 2. ime i prezime odnosno naziv sudionika kome se upućuje
 3. pravni i činjenični temelj i
 4. potpis ovlaštene osobe.
- (5) Porezni akt kojim se nalaže neko činjenje ili trpljenje mora sadržavati i upozorenje na posljedice nepostupanja.
- (6) Obvezni sadržaj poreznog rješenja utvrđuje se ovim Zakonom, a primjenjuje se i na zaključak.

Dostava poreznog akta

Članak 59.

- (1) Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa ili kada od dana dostave poreznog akta počinje teći rok koji se ne može produžiti, dostavlja se prema mjestu dostave osobnom dostavom sudionicima poreznog postupka. Ako sudionik ima opunomoćenika, porezni akt dostavlja se samo opunomoćeniku.
- (2) Mjestom dostave iz stavka 1. ovoga članka smatra se:
 1. prebivalište ili uobičajeno boravište sudionika
 2. sjedište sudionika koji je pravna osoba
 3. radno mjesto sudionika.
- (3) Osobnom dostavom iz ovoga članka smatra se dostava koja je izvršena osobno osobi kojoj je porezni akt namijenjen. Dostavom poreznog akta opunomoćeniku smatra se da je dostava izvršena samom sudioniku.
- (4) Ako se sudionik prema kojem se treba izvršiti osobna dostava ne zatekne na mjestu dostave određenom stavkom 2. ovoga članka, dostavljač će ostaviti potpisanu pisanu obavijest o vremenu pokušane osobne dostave i o vremenu sljedeće osobne dostave, koja se ne može izvršiti prije proteka roka od 24 sata od prvog pokušaja.
- (5) Porezni akt se vraća poreznom tijelu:

1. ako nakon drugog pokušaja dostava ne bude izvršena ili

2. ako sudionik odbije primiti porezni akt.

(6) U slučajevima iz stavka 5. ovoga članka na mjestu dostave ostavlja se potpisana pisana obavijest sudioniku u kojoj se naznačuje datum i vrijeme pokušane dostave, mjesto gdje se porezni akt može preuzeti i pravne posljedice nepreuzimanja poreznog akta. Smatra se da je osobna dostava izvršena u roku od petnaest dana od dana kada je obavijest ostavljena na mjestu dostave osim ako sudionik dokaže da iz opravdanih razloga nije mogao primiti porezni akt.

(7) Ako se ne radi o poreznom aktu iz stavka 1. ovoga članka te se dostava ne može izvršiti osobno sudioniku, tada se dostava obavlja predajom poreznog akta članu obitelji sudionika ili osobi koja je zaposlena na istom radnom mjestu kao i sudionik.

(8) Porezni akti kojima se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa mogu se dostavljati elektroničkim putem na zahtjev ili uz izričiti pristanak stranke.

(9) Iznimno od stavka 8. ovoga članka, osobna dostava poduzetnicima može se obavljati elektroničkim putem i bez zahtjeva ili izričitog pristanka stranke.

(10) Dostava poreznog akta elektroničkim putem se obavlja u elektronički pretinac kojeg je porezno tijelo odredilo za takvu namjenu.

(11) Istodobno s uručenjem poreznog akta prema prethodnom stavku, sudioniku se na elektroničku adresu koju je prijavio poreznom tijelu šalje i informativna poruka u kojoj ga se obavještava da je porezni akt u njegovom elektroničkom pretincu te ga je sudionik dužan preuzeti u roku od sedam dana od dana kada je porezni akt pristigao u njegov elektronički pretinac. U poruci se sudionika izričito upozorava na pravne posljedice iz stavka 12. ovoga članka.

(12) Smatrat će se da je dostava obavljena danom zapisa na poslužitelju kada je sudionik preuzeo porezni akt. Ako se porezni akt ne preuzme u roku od sedam dana, smatrat će se da je dostava obavljena istekom roka od sedam dana od dana kada je porezni akt pristigao u elektronički pretinac.

(13) Osobnom dostavom smatra se i dostava obavljena sukladno odredbama stavaka 8.-12. ovoga članka.

Dostava u inozemstvo

Članak 60.

Osobna dostava u inozemstvo može se izvršiti:

1. preko nadležnog poreznog tijela u inozemstvu, na temelju molbe poreznog tijela koje šalje pismo

2. slanjem preporučene pošiljke s povratnicom, ili

3. preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu.

Dostavnica

Članak 61.

- (1) Izvršena osobna dostava potvrđuje se dostavnicom. Dostavnicu potpisuju sudionik ili osoba ovlaštena za primanje poreznog akta i dostavljač.
- (2) Sudionik ili osoba ovlaštena za primanje poreznog akta na dostavnici će zapisati datum primitka.
- (3) Ako je sudionik nepismen ili se ne može potpisati, dostavljač će na dostavnici ispisati ime i prezime odnosno naziv sudionika, s datumom dostave i naznakom zašto je sudionik nije potpisao.
- (4) Ako je osobna dostava izvršena sukladno odredbama članka 59. stavka 5. i 6. ovoga Zakona, dostavnica treba sadržavati datum ostavljanja potpisane poruke sudioniku i datum vraćanja dokumenta poreznom tijelu.
- (5) Dostava izvršena elektroničkim putem potvrđuje se putem obavijesti informacijskog sustava o zaprimanju poreznog akta u elektronički pretinac sudionika ili putem obavijesti informacijskog sustava o preuzimanju poreznog akta iz elektroničkog pretinca.

ODJELJAK 3.

POSLOVNE KNJIGE I EVIDENCIJE POREZNIH OBVEZNIKA

Obveza izdavanja računa i vođenja poslovnih knjiga i evidencija

Članak 62.

- (1) Porezni obveznici dužni su izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.
- (2) Računom se za potrebe oporezivanja smatra i svaka isprava kojom se obračunavaju isporuke bez obzira na to u kojem obliku i pod kojim nazivom je izdana.
- (3) Porezni obveznici dužni su postupati prema odredbama stavka 1. ovoga članka i u slučaju kad su te knjige i evidencije dužni voditi i prema drugim propisima.
- (4) Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljanje usluga naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati putem naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.
- (5) Stalna poslovna jedinica strane osobe i pravna osoba čiji je osnivač strana osoba dužne su izdavati račune, voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema poreznim propisima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

Računi za gotovinski promet

Članak 63.

Računi za gotovinski promet, isječci vrpce ili potvrdnice iz naplatnih uređaja moraju sadržavati najmanje ove podatke:

1. broj i nadnevak izdavanja
2. ime (naziv), adresu i osobni identifikacijski broj poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i sl.)
3. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga
4. ukupni iznos naknade i poreza razvrstani po poreznoj stopi.

Izuzeće od obveze izdavanja računa

Članak 64.

(1) Iznimno od članka 62. stavka 1. ovoga Zakona računi se ne moraju ispostavljati ako se promet ostvaruje od priređivanja lutrijskih igara, igara klađenja, igara u casinima te na automatima za igre na sreću i zabavu, ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, ako se prodaja obavlja putem automata, ako se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

(2) Prodajom na tržnicama i otvorenim prostorima iz stavka 1. ovoga članka smatra se isključivo prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda krajnjem potrošaču koja se obavlja na neki od sljedećih načina:

- na štandovima i klupama na tržnicama na malo
- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo.

Opća načela vođenja knjigovodstva i evidencija

Članak 65.

Knjigovodstvo se mora voditi u skladu s propisima i na način da stručna treća osoba može u primjerenom roku steći pregled nad poslovanjem poduzetnika te nastankom, razvojem i okončanjem poslovnih događaja.

Knjigovodstvene isprave i evidencije

Članak 66.

(1) Knjiženja i druga evidentiranja treba obavljati potpuno, točno, pravodobno i uredno. Primitke i izdatke blagajne (gotovinski promet) treba bilježiti slijedom njihova nastanka svakodnevno.

(2) Bilježenje podataka u poslovne knjige mora se temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.

(3) Smatra se da je isprava za knjiženje uredna kad se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava ona koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

(4) Knjiženja i druga evidentiranja ne smiju se mijenjati na način da se prvotni sadržaj više ne može utvrditi. Ne smiju se obaviti ni izmjene takvog značaja da je neizvjesno jesu li provedene odmah ili naknadno.

(5) Evidencije o dnevnom gotovinskom prometu moraju se voditi na mjestu na kojem se ti primici ostvaruju i u svakom trenutku moraju biti dostupne poreznom tijelu u postupku poreznog nadzora.

(6) Smatra se da se poslovne knjige, osim evidencija o dnevnom gotovinskom prometu, vode pravodobno ako se njima osiguravaju podaci bitni za pravodobno utvrđivanje i prijavljivanje (izvješćivanje) te plaćanje poreznih obveza.

(7) Poslovne knjige i druge evidencije moraju se voditi u skladu s načinom oporezivanja poreznog obveznika i prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva. Obveznici poreza na dohodak vode jednostavno knjigovodstvo, a obveznici poreza na dobit dvojno knjigovodstvo.

(8) Poslovne knjige i druge evidencije mogu se voditi i u elektroničkom obliku ako ti oblici knjigovodstva, zajedno s pritom primijenjenim postupcima, odgovaraju temeljnim načelima urednoga knjigovodstva. Kod evidencija koje se vode samo prema poreznim propisima način vođenja mora odgovarati svrsi koju evidencije trebaju ispuniti za oporezivanje. Pri vođenju poslovnih knjiga i drugih evidencija u elektroničkom obliku mora se osigurati da podaci u roku čuvanja budu raspoloživi i da se u svako doba unutar primjerenog roka mogu učiniti čitljivima. Tijek postupka mora se zajedno sa svim promjenama dokazati pomoću sustavne dokumentacije.

(9) Poslovne knjige i druge evidencije s pripadajućom dokumentacijom moraju se voditi i čuvati na način da su dostupne poreznim tijelima i to:

1. u poslovnim prostorijama ili ako nema poslovnih prostorija, u stanu poreznog obveznika ili
2. kod opunomoćenika ili
3. kod osobe koja za poreznog obveznika vodi poslovne knjige.

(10) Ako za stalne poslovne jedinice u inozemstvu, prema inozemnim propisima, postoji obveza vođenja knjigovodstva koju porezni obveznik ispunjava, poslovne se knjige i druge evidencije ne moraju voditi i čuvati u tuzemstvu. U tom se slučaju stanja i poslovni rezultati iz knjigovodstva u inozemstvu moraju preuzeti u knjigovodstvo tuzemnoga poreznog obveznika ako su bitni za oporezivanje, uz naznaku i obrazloženje određenih prilagodbi tuzemnim poreznim propisima.

(11) Ako porezni obveznik vodi knjige i druge evidencije koje nisu zakonom propisane kao obvezne, a koristi ih za utvrđivanje porezne obveze, dužan ih je voditi u skladu s odredbama ovoga članka.

(12) Ako se za knjiženja ili druga evidentiranja koristi jezik i pismo koji nisu u službenoj uporabi, porezno tijelo zatražit će ovjereni prijevod na hrvatski jezik i latinično pismo. Ako se koriste kratice, brojke, slova ili simboli, onda njihovo značenje mora biti jednoznačno utvrđeno.

(13) Na početku poslovanja porezni obveznik mora popisati svu imovinu i obveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. Takav se popis mora sastaviti i krajem svake poslovne godine kao godišnji popis.

(14) Osim godišnjeg popisa, porezni obveznik mora popisati imovinu i obveze i u drugim slučajevima, a posebno po nalogu poreznog tijela u postupku poreznog nadzora, pri promjenama cijena dobara ili poreznih stopa ako je to bitno za oporezivanje isporuka tih dobara, kod statusnih promjena i kod otvaranja postupka stečaja ili postupka likvidacije ili prestanka obavljanja djelatnosti.

(15) Kod promjene cijena dobara iz stavka 14. ovog članka nije nužan popis imovine, ako se u knjigovodstvenim evidencijama mogu osigurati podaci o vrijednosti robe na zalih.

(16) Popisne liste smatraju se knjigovodstvenim ispravama.

(17) Evidencije i isprave o dnevnom gotovinskom prometu, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave te druge evidencije čuvaju se deset godina od početka tijeka zastare, ako posebnim propisom nisu propisani dulji rokovi.

Elektronička obrada podataka

Članak 67.

(1) Porezni obveznici i osobe koje za poreznog obveznika vode poslovne knjige, a koji vode podatke u elektroničkom obliku moraju na zahtjev poreznog tijela:

1. uručiti u elektroničkom obliku poslovne knjige, evidencije, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice, a koji su vođeni i organizirani u računalnim datotekama u standardnom obliku, omogućujući jednostavnu daljnju elektroničku obradu podataka

2. omogućiti pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća

3. omogućiti pristup drugim podacima koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice, kao što su mrežni podaci, podaci na internetu te pohranjeni računalni podaci, bez obzira gdje se nalaze

4. omogućiti pristup i nadzor softveru i hardveru i bazama podataka koji se koriste kao dio sustava za elektronički vođene poslovne knjige, evidencije, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice te provjeru primjerenosti elektroničkih programa i elektroničke obrade podataka.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti osigurani na jedan od sljedećih načina:

1. putem elektroničkih medija
2. korištenjem modernih telekomunikacijskih usluga
3. izravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika (lokalna veza), ili
4. neizravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika preko telekomunikacijskih linija (daljinska veza).

(3) Porezno tijelo može poduzimati mjere radi osiguranja dokaza kao što su popisivanje ili zaplijena računala i druge opreme na kojoj se nalaze podaci, kao i kopiranje mrežnih podataka, podataka na internetu i podataka sa računala i druge opreme.

(4) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka mora biti osigurana odgovarajuća zaštita, tajnost i cjelovitost podataka.

(5) Porezni obveznici koji poslovne knjige, evidencije, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice vode u elektroničkom obliku za svrhe oporezivanja moraju:

1. čuvati podatke u elektroničkom obliku
2. dopustiti pristup tim podacima u elektroničkom obliku
3. osigurati čitljivost izvornih podataka bez obzira na okolnosti promjene opreme korištenih sustava ili programa
4. osigurati pravilno spremanje i čuvanje podataka za propisano razdoblje u skladu sa člankom 66. stavkom 17. ovoga Zakona
5. omogućiti pristup elektronički vođenim poslovnim knjigama, evidencijama, izvješćima i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice i u slučajevima kada se čuvaju u elektroničkom obliku kod drugih osoba ili u drugim zemljama
6. pohraniti i čuvati podatke u obliku koji dopušta nadzor u razumnom vremenu
7. omogućiti kopiranje podataka sa mrežnih podataka, podataka na internetu i podataka sa računala i druge opreme.

(6) Ako porezni obveznici obavljaju svoje poslovanje elektroničkim putem, moraju osigurati izvornost primljenih i izdanih isprava i drugih podataka te cjelovitost njihova sadržaja.

(7) Na zahtjev poreznog tijela porezni obveznici moraju staviti na raspolaganje dokumentaciju o elektroničkom sustavu korištenom za vođenje poslovnih knjiga, evidencija, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice.

Dokumentacija mora sadržavati opis:

1. elektroničkog sustava (dizajn, konstrukcija i rad)
2. podsustava i datoteka (sadržaj, struktura, linije za komunikaciju)
3. funkcionalnih procedura koje su dio elektroničkog sustava

4. kontrole koja osigurava točnost i pouzdanost postupaka i funkcioniranja elektroničkoga sustava

5. kontrole koja sprječava neovlaštene dopune, izmjene ili brisanja elektronički pohranjenih podataka.

(8) Svaka izmjena u elektroničkom sustavu (elektronički programi, procedure i datoteke) mora biti dokumentirana u vremenskom redoslijedu izmjena, s datumom izmjene i obrazloženjem razloga, tipa i posljedica izmjene.

(9) Porezni obveznik i osobe koje za poreznog obveznika vode poslovne knjige ne mogu ni u kojem slučaju dostaviti podatke u papirnatom obliku.

(10) Podaci moraju biti dostavljeni u formatu prilagođenom standardima koji se objavljuju na mrežnim stranicama Ministarstva financija – Porezne uprave.

(11) Ministar financija pravilnikom će propisati oblik, sadržaj, rok i način dostave poslovnih knjiga, evidencija, izvješća i druge podatke koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice koji se čuvaju u elektroničkom obliku.

ODJELJAK 4.

SUDJELOVANJE POREZNIH OBVEZNIKA U UTVRĐIVANJU ČINJENIČNOG STANJA

Prijava činjenica bitnih za oporezivanje

Članak 68.

(1) Porezni obveznik dužan je prijaviti sve činjenice bitne za utvrđivanje njegove porezne obveze, a naročito osnutak, premještaj i prestanak trgovačkog društva, radionice ili stalne poslovne jedinice ili početak obavljanja gospodarske djelatnosti, odnosno promjenu prebivališta ili uobičajenog boravišta, i druge činjenice čije je prijavljivanje propisano posebnim zakonom.

(2) Porezni obveznik koji je izravno ili neizravno stekao više od 50% udjela u tuzemnom ili inozemnom trgovačkom društvu, ili je u sustavu povezanih društava određenih člankom 49. stavkom 2. ovoga Zakona, dužan je to prijaviti nadležnom poreznom tijelu prema svome sjedištu.

(3) Trgovačko društvo nad kojim druga osoba ima većinska članska prava dužno je tu činjenicu prijaviti nadležnom poreznom tijelu prema svome sjedištu.

(4) Ako posebnim propisom nije uređeno drugačije, prijave iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka treba podnijeti u roku od trideset dana od dana nastanka činjenice za koju postoji obveza prijavljivanja.

(5) Obrasce za prijave prema stavku 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar financija.

Sudjelovanje poreznog obveznika u poreznom postupku

Članak 69.

Porezni obveznik dužan je tijekom poreznog postupka sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja na način da potpuno i istinito iznosi činjenice bitne za oporezivanje te da za svoje tvrdnje ponudi dokaze.

Posebni status poreznog obveznika

Članak 70.

(1) Porezna uprava može poreznom obvezniku odobriti posebni status u cilju promicanja dobrovoljnog ispunjavanja poreznih obveza i smanjenja administrativnog opterećenja poreznog nadzora.

(2) Poseban status može steći porezni obveznik koji ispunjava sljedeće uvjete:

- ako su mu za zadnje tri godine izdana revizorska mišljenja bez rezerve
- ako ima uspostavljen sustav unutarnje kontrole
- ako će se obvezati da će obavještavati Poreznu upravu o svim poslovnim odlukama iz kojih bi mogli proizlaziti porezni rizici
- ako se protiv članova uprave ne vodi kazneni postupak za kaznena djela koja se progon vrši po službenoj dužnosti
- ako se iz podataka kojima raspolaže Porezna uprava može očekivati da će porezni obveznik ispunjavati porezne obveze iz posebnog statusa.

(3) Ministar financija pravilnikom propisuje način odobravanja i ukidanja posebnog statusa poreznom obvezniku.

Obveza sudjelovanja poreznog obveznika u postupku utvrđivanja činjeničnog stanja u inozemstvu

Članak 71.

Porezni obveznik dužan je sudjelovati u postupku utvrđivanja činjeničnog stanja, u odnosu na njegovu oporezivu djelatnost i imovinu u inozemstvu, pružanjem potrebnih dokaza, uz korištenje svih pravnih i stvarnih mogućnosti koje mu stoje na raspolaganju i razjašnjavanjem svih nejasnih pitanja.

Postupanje s računom, vrijednostima i pretincem

Članak 72.

Tko vodi račun, čuva ili kao zalog uzima vrijednosti ili ustupa pretinac, mora utvrditi podatke o osobi i ovlašteniku raspolaganja i zabilježiti ih u prikladnom obliku te ih dostaviti poreznom tijelu na njegov zahtjev.

ODJELJAK 5.

POREZNA PRIJAVA

Obveza podnošenja porezne prijave

Članak 73.

- (1) Porezni obveznik dužan je podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu.
- (2) Poreznu prijavu dužna je podnijeti i osoba koju na to pozove porezno tijelo.
- (3) Poziv na podnošenje porezne prijave može se uputiti i javnim priopćenjem.
- (4) Porezna prijava mora se podnijeti u roku od dva mjeseca od isteka zakonom određenog razdoblja oporezivanja, osim ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

Oblik i sadržaj porezne prijave

Članak 74.

- (1) Porezna prijava podnosi se na obrascu. Oblik i sadržaj obrasca porezne prijave utvrđuje se posebnim zakonom ili pravilnikom donesenim na temelju zakona. Ako je propisano, porezni obveznik u poreznoj prijavi porez obračunava sam (obračunska prijava).
- (2) Podaci u poreznoj prijavi moraju biti točni i istiniti.
- (3) Poreznoj prijavi mora se priložiti dokumentacija u skladu s poreznim propisima.
- (4) Tko raspolaže dokumentacijom iz stavka 3. ovoga članka, dužan ju je izdati poreznom obvezniku na njegov zahtjev.
- (5) Obrazac za poreznu prijavu može sadržavati i pitanja potrebna za nadopunu osnova za oporezivanje i za statističke svrhe.
- (6) Ministar financija propisat će pravilnikom porezne prijave ili druge podatke potrebne za oporezivanje koje Poreznoj upravi obvezno podnose elektroničkim putem:
 1. porezni obveznici koji su razvrstani u srednje ili velike poduzetnike u smislu odredaba Zakona o računovodstvu
 2. svi obveznici poreza na dodanu vrijednost.
- (7) U elektroničkom obliku porezne prijave, koju porezni obveznici podnose elektroničkim putem, obvezno se navode podaci propisani zakonom i posebnim propisom za poreznu prijavu kada se podnosi na propisanom obrascu u papirnatom obliku. Ako se porezna prijava podnosi elektroničkim putem, na istovjetan način podnose se prilozi koji se obvezno prilažu uz poreznu prijavu i koji moraju biti istovjetni izvornim ispravama ili dokumentima. Porezne prijave dostavljene elektroničkim putem s naprednim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.
- (8) Ministarstvo financija – Porezna uprava objavljuje na svojim web-stranicama tehničke preduvjete za potrebe elektroničke komunikacije s Poreznom upravom, a porezni obveznici

moraju osigurati ispunjenje objavljenih tehničkih preuvjeta potrebnih radi podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem. Ministarstvo financija – Porezna uprava osigurat će potrebnu programsku podršku (aplikativni softver) radi zaprimanja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem u Poreznoj upravi.

(9) Porezni obveznici kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem moraju koristiti kvalificirane certifikate koje je izdala ovlaštena pravna osoba registrirana za izdavanje certifikata i elektroničke sustave uspostavljene isključivo u svrhu prijenosa podataka. Na zahtjev poreznog tijela, porezni obveznik mora omogućiti pristup i preuzimanje dokumenata u elektroničkom obliku koji su pohranjeni na njegovom računalnom sustavu.

Usmeno zaprimanje porezne prijave i odustanak od porezne prijave

Članak 75.

(1) Ako porezni obveznik, zbog osobnih uvjeta, ne može poreznu prijavu podnijeti u pisanom obliku na obrascu, može poreznu prijavu usmeno izjaviti na zapisnik službenoj osobi poreznog tijela.

(2) Ako je porezni obveznik podnio poreznu prijavu koju prema odredbama posebnog propisa nije bio dužan podnijeti, od podnesene porezne prijave može odustati u roku od trideset dana od dana podnošenja porezne prijave, ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

Ispravak prijave

Članak 76.

(1) Porezni obveznik može izvršiti ispravak prijave ako uoči da je porezna prijava koju je podnio ili koja je podnesena za njega netočna ili nepotpuna i da zbog toga može doći do manje ili više plaćenog poreza.

(2) Pravo na ispravak prijave iz stavka 1. ovoga članka ima univerzalni pravni sljednik poreznog obveznika i one osobe koje zastupaju poreznog obveznika ili univerzalnoga pravnog sljednika.

(3) Ispravak prijave iz stavka 1. ovoga članka porezni obveznik može izvršiti najkasnije u roku od 3 godine od isteka roka za podnošenje prijave.

(4) Ako se prije isteka roka iz stavka 3. ovoga članka pokrene postupak poreznog nadzora, ispravak prijave iz stavka 1. ovog članka porezni obveznik može izvršiti najkasnije do dostave obavijesti o početku poreznog nadzora.

(5) Ako se u tijeku provedbe poreznog nadzora utvrde činjenice koje mogu dovesti do manje ili više plaćenih drugih poreza porezni obveznik na poziv poreznog tijela može podnijeti ispravak.

(6) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ispravak prijave može se izvršiti zbog primjene propisa Europske unije, a najdulje do zastarnih rokova propisanih odredbama propisa Europske unije.

(7) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, porezni obveznik dužan je izvršiti ispravak prijave u roku od 15 dana od dana izvršnosti odluke kada je temeljem činjenica utvrđenih rješenjem poreznog nadzora ili drugog tijela nužno izvršiti ispravak prijave.

(8) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, porezni obveznik dužan je izvršiti ispravak prijave u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti sudske odluke.

(9) Ministar financija pravilnikom će propisati uvjete, način i rokove za ispravak prijave na poziv poreznog tijela.

ODJELJAK 6.

UTVRĐIVANJE ČINJENICA U POREZNOM POSTUPKU

Izvođenje i ocjena dokaza

Članak 77.

Porezno tijelo koristi sva dokazna sredstva potrebna za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje, a osobito:

1. prikuplja obavijesti od poreznog obveznika, drugog sudionika poreznog postupka i drugih osoba
2. određuje vještake
3. pribavlja isprave i spise
4. izlazi na očevid.

Poziv u službene prostorije

Članak 78.

Porezno tijelo može pozvati poreznog obveznika u službene prostorije radi pojašnjenja sadržaja porezne prijave koju je podnio ili koju je bio dužan podnijeti.

Davanje obavijesti

Članak 79.

(1) Porezni obveznik i druge osobe koje raspolažu podacima bitnima za oporezivanje, primjenu međunarodnih ugovora ili vode vlasničke pozicije vrijednosnih papira, te upisnike o imovini i pravima poreznih obveznika dužni su na zahtjev poreznog tijela dostaviti podatke potrebne za utvrđivanje porezne obveze, primjenu međunarodnih ugovora, provedbu ovrhe i mjera osiguranja.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje podatke vode u elektroničkom obliku dužne su ih na zahtjev poreznog tijela dostaviti u elektroničkom obliku.

(3) U vođenju poreznog postupka porezno tijelo ovlašteno je od poreznog obveznika tražiti obavijesti o njegovu poslovanju u tuzemstvu i inozemstvu, o njegovim pojedinim poslovima te o izvorima sredstava za nabavu poslovne i osobne imovine.

(4) Porezno tijelo može zatražiti usmeno davanje obavijesti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka i o tome sastaviti zabilješku.

(5) O usmenoj obavijesti sastavit će se zabilješka koja mora sadržavati imena i prezimena nazočnih osoba, mjesto, dan i bitan sadržaj obavijesti, a potpisuju je službena osoba i osoba koja daje obavijest. Osobi koja je dala usmenu obavijest može se na njezin zahtjev dati prijepis zabilješke.

(6) Na traženje osobe koja je dužna dati obavijest zahtjev se mora podnijeti u pisanom obliku. U zahtjevu za davanje obavijesti treba navesti na koga se i na što se ona odnosi.

(7) Na traženje poreznog tijela, osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je dati obavijest u pisanom obliku u roku od osam dana od primitka zahtjeva za davanje obavijesti.

(8) U poreznom postupku porezno tijelo može koristiti obavijesti o činjenicama utvrđenima u jednom poreznom postupku, a koje mogu utjecati na utvrđivanje činjenica i okolnosti bitnih za oporezivanje drugoga poreznog obveznika.

(9) Ministar financija pravilnikom će propisati obvezu podnošenja statističkih izvješća Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje.

Vještačenje

Članak 80.

(1) Porezno tijelo odlučuje o potrebi vještačenja. Ako ne postoji opasnost od odgode, porezno tijelo treba obavijestiti sudionike poreznog postupka o osobi koju namjerava imenovati vještakom. Vještaci se imenuju iz reda poreznih savjetnika, a po potrebi iz reda sudskih vještaka odgovarajuće struke.

(2) Sudionici poreznog postupka mogu tražiti izuzeće vještaka ako postoji opravdana sumnja u njegovu nepristranost ili ako bi zbog njegovog vještačenja moglo doći do povrede poslovne tajne ili štete za poslovnu djelatnost sudionika. Obrazložen zahtjev za izuzeće podnosi se poreznom tijelu u roku od osam dana od dana primitka obavijesti o imenovanju vještaka. O izuzeću odlučuje čelnik poreznog tijela koje je imenovalo vještaka.

(3) O vještačenju se sastavlja nalaz u pisanom obliku. Vještak može biti pozvan na usmeno obrazlaganje nalaza.

(4) Nalaz vještaka prilaže se spisu.

Predočenje isprava

Članak 81.

(1) Porezno tijelo može tražiti predočenje poslovnih knjiga, evidencija, poslovne dokumentacije i drugih isprava od poreznog obveznika i drugih osoba kod kojih se one nalaze.

(2) Porezno tijelo može zatražiti isprave iz stavka 1. ovoga članka i u svrhu oporezivanja trećih osoba.

(3) Porezno tijelo može zatražiti da se isprave navedene u stavku 1. ovoga članka predoče na službenom mjestu ili da se uvid u njih obavi kod osobe koja ih je dužna predočiti.

(4) Ako je za bržu i efikasniju provedbu poreznog postupka nužna isprava o činjenicama o kojima službenu evidenciju vodi drugo javnopravno tijelo, porezno tijelo može zatražiti da ispravu pribavi sam porezni obveznik.

Očevid

Članak 82.

(1) Očevid se obavlja kad je za utvrđivanje ili razjašnjenje činjenica bitnih za oporezivanje potrebno neposredno opažanje službene osobe poreznog tijela. Porezni obveznik ima pravo biti nazočan očevidu.

(2) Iznimno, očevid se može obaviti bez nazočnosti poreznog obveznika ako bi odgoda očevida mogla ugroziti utvrđivanje činjenica ili bi imala za posljedicu uništenje dokaza bitnih za oporezivanje.

(3) Očevid se može obaviti i uz sudjelovanje vještaka.

(4) Nalazi utvrđeni očevidom unose se u zapisnik o obavljenom očevidu. Zapisnik o obavljenom očevidu potpisuju sudionici. U zapisnik o obavljenom očevidu obvezno se unose i primjedbe poreznog obveznika kao i razlozi odbijanja potpisivanja zapisnika.

(5) Zapisnik o očevidu prilaže se spisu.

Stupanje na zemljišta i u prostorije

Članak 83.

(1) Vlasnik ili držatelj stvari, prostorija ili zemljišta koji su predmet očevida ili u kojima ili na kojima se nalaze predmeti očevida, ili preko kojih je potrebno prijeći, dužan je dopustiti da se očevid obavi.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka mora biti obaviještena o obavljanju očevida u roku 15 dana prije obavljanja očevida.

Uskrata obavijesti

Članak 84.

(1) Obavijest o činjenicama bitnima za oporezivanje poreznog obveznika mogu uskratiti:

1. bračni drug poreznog obveznika, srodnici poreznog obveznika u ravnoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno te srodnici po tazbini do drugog stupnja zaključno, kao i posvojenik i posvojitelj poreznog obveznika

2. duhovnici o onome što im je povjereno ili što su doznali u svojstvu dušobrižnika

3. odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici, revizori, liječnici, ljekarnici i primalje o onome što im je povjereno ili što su doznali u tom svojstvu

4. osobe koje profesionalno sudjeluju ili su sudjelovale u pripremi ili proizvodnji tiskovina ili radijskih i televizijskih emisija, i to o osobi autora, pošiljatelja priloga i dokumentacije te o priopćenjima koja su im dana glede njihove djelatnosti, ako se radi o priložima, dokumentaciji i priopćenjima za redakcijski dio.

(2) S osobama iz stavka 1. ovoga članka izjednačeni su njihovi pomoćnici i osobe koje sudjeluju u profesionalnoj djelatnosti radi pripreme za zvanje. O korištenju prava na uskratu obavijesti za te osobe odlučuju osobe navedene u stavku 1. ovoga članka.

(3) Iznimno, osobe iz stavka 1. točke 3. ovoga članka ne mogu uskratiti obavijest ako su razriješene od obveze čuvanja tajne. U tom slučaju razrješenje od obveze čuvanja tajne odnosi se i na osobe iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Pravo javnih bilježnika na uskratu obavijesti ograničeno je njihovim obvezama prijavljivanja činjenica bitnih za oporezivanje u skladu s posebnim propisima.

Uskrata obavijesti kod opasnosti samookrivljanja

Članak 85.

(1) Porezni obveznici i osobe koje su dužne davati obavijesti u smislu članka 79. ovoga Zakona mogu uskratiti davanje obavijesti koje bi njih same ili njihova srodnika mogle izložiti kaznenom progonu.

(2) Porezno tijelo dužno je osobe iz stavka 1. ovoga članka poučiti o pravu na uskratu obavijesti, te pouku o tome unijeti kao zabilješku u spis.

Uskrata davanja i predočavanja stručnog mišljenja

Članak 86.

(1) Slučajevi i uvjeti pod kojima se može uskratiti davanje obavijesti utvrđeni ovim Zakonom odnose se i na uskratu stručnih mišljenja i predočavanje isprava ili drugih stvari.

(2) Osoba koja u ime poreznog obveznika čuva isprave, poslovne knjige, ostale evidencije i druge stvari ne može uskratiti njihovo predočavanje ako bi ih porezni obveznik bio dužan predočiti da ih sam čuva.

Neposredno rješavanje

Članak 87.

Porezno tijelo može riješiti stvar bez provedbe ispitnog postupka:

1. ako je porezni obveznik u poreznoj prijavi naveo činjenice ili podnio dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari, ili ako se to stanje može utvrditi na podlozi općepoznatih činjenica ili činjenica koje su poreznom tijelu poznate

2. ako se stanje stvari može utvrditi na temelju podataka iz službenih evidencija kojima porezno tijelo raspolaže ili ih je pribavilo od drugih nadležnih tijela, a nije potrebno posebno saslušanje stranke radi zaštite njezinih prava odnosno pravnih interesa.

Dokazivanje u poreznom postupku

Članak 88.

U poreznom postupku teret dokaza snosi:

1. porezno tijelo za činjenice koje utemeljuju porez, a u skladu s člankom 6. stavkom 2. ovoga Zakona

2. porezni obveznik za činjenice koje smanjuju ili ukidaju porez.

Dokazna snaga knjigovodstva

Članak 89.

Oporezivanje se temelji na podacima iz knjigovodstva i na evidencijama poreznog obveznika koje se vode u skladu sa člancima 62. do 67. ovoga Zakona, ako okolnosti pojedinog slučaja ne upućuju na njihovu netočnost.

Dokazivanje fiducijarnog (povjereničkog) prava

Članak 90.

Tko tvrdi da prava koja glase na njegovo ime ili stvari koje se nalaze u njegovu posjedu drži ili posjeduje samo kao fiducijar (povjerenik), zastupnik druge osobe ili založni vjerovnik, mora na traženje poreznog tijela dokazati tko je vlasnik tih prava ili stvari, a u protivnom će se smatrati da su njegovo vlasništvo.

Porezni postupak s manjkom robe

Članak 91.

Ako se utvrdi manjak robe koja podliježe oporezivanju, a porezni obveznik ne može dokazati da je manjak posljedica činjenica koje ne utemeljuju porez, manjak robe se oporezuje. U tom se slučaju smatra da je porezna obveza nastala u trenutku utvrđivanja manjka.

Procjena porezne osnovice

Članak 92.

(1) Ako porezno tijelo ne može utvrditi poreznu osnovicu na temelju poslovnih knjiga i evidencija, mora je procijeniti.

(2) Porezno tijelo procijenit će poreznu osnovicu:

1. ako porezni obveznik ne može predočiti knjige ili evidencije koje je dužan voditi prema poreznim zakonima

2. ako porezni obveznik ne izdaje propisane račune ili ne vodi poslovne knjige točno, uredno i pravodobno

3. ako porezni obveznik podatke za oporezivanje ne može dokazati vjerodostojnom dokumentacijom

4. ako porezni obveznik odbije sudjelovati u poreznom postupku ili onemogućava provedbu poreznog postupka

5. ako porezni obveznik koji vodi podatke u elektroničkom obliku ne postupi u skladu s odredbama članka 67. ovoga Zakona.

(3) Pri utvrđivanju porezne osnovice procjenom, porezno tijelo polaziti će od:

1. raspoložive uredne poslovne dokumentacije, ako ona postoji, a nije proknjižena
2. raspoložive uredne poslovne dokumentacije o poslovanju u određenom razdoblju kraćem od razdoblja oporezivanja (dnevnom, tjednim ili mjesečnim primicima), tako da se na temelju podataka o tom dijelu poslovanja procijeni porezna osnovica određenog razdoblja
3. podataka i činjenica o ostvarenim primicima (dnevnom, tjednim ili mjesečnim) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom, tako da se na temelju tih podataka procijeni porezna osnovica određenog razdoblja
4. usporedbe iskazanih primitaka s primicima drugih poreznih obveznika koji obavljaju istu djelatnost na istoj ili sličnoj lokaciji ili usporedbe s prosječnim primitkom više poreznih obveznika iste djelatnosti na istoj ili sličnoj lokaciji
5. podataka o mogućnostima isporuka dobara ili obavljanja usluga (instaliranog kapaciteta) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom.

(4) Ako Porezna uprava na temelju prikupljenih podataka utvrdi da fizička osoba raspolaže imovinom ili sredstvima za privatnu potrošnju koja višestruko premašuje primitke što ih je fizička osoba ostvarila tijekom godine, Porezna uprava pozvat će fizičku osobu da dostavi dokaze o izvorima stjecanja imovine. Ako se fizička osoba ne odazove pozivu Porezne uprave ili ne dostavi vjerodostojne dokaze o izvorima stjecanja imovine, Porezna uprava procjenom će utvrditi osnovicu poreza na dohodak fizičke osobe.

(5) Porezno tijelo po slobodnoj ocjeni odlučuje koje će mjerilo ili više njih iz stavaka 3. i 4. ovoga članka koristiti za procjenu porezne osnovice.

Produljenje roka

Članak 93.

- (1) Rok koji određuje porezno tijelo može se na zahtjev osobe kojoj je određen produljiti.
- (2) Pisani zahtjev za produljenje roka iz stavka 1. ovoga članka mora se podnijeti prije isteka roka.
- (3) O zahtjevu za produljenje roka porezno tijelo odlučuje zaključkom.
- (4) Protiv zaključka iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 94.

(1) Ako je porezni obveznik iz opravdanih razloga propustio izvršiti neku radnju u zakonskom roku ili u roku koji je odredilo porezno tijelo i zbog tog propuštanja trpi posljedicu, dopustit će se na njegov prijedlog povrat u prijašnje stanje. Propuštanje roka od strane zastupnika ide na teret poreznog obveznika.

(2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se obrazlaže prijedlog moraju se učiniti vjerojatnima.

(3) O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje porezno tijelo odlučuje rješenjem.

(4) Nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka porezni obveznik ne može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, porezni obveznik može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje i izvršiti propuštenu radnju i nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka ako je u tome bio prije isteka tog roka spriječen višom silom.

ODJELJAK 7.

UTVRĐIVANJE POREZA

Porezno rješenje

Članak 95.

(1) Porezno tijelo na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku donosi porezno rješenje.

(2) Porezno tijelo donijet će rješenje o utvrđivanju visine porezne obveze i kada se porezni obveznik u cijelosti ili djelomično oslobađa od plaćanja poreza.

(3) Iznimno porezno rješenje se ne mora donijeti u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Rok za izdavanje rješenja po godišnjoj poreznoj prijavi

Članak 96.

Porezno rješenje koje se donosi na temelju godišnje porezne prijave mora se dostaviti poreznom obvezniku čim je to moguće, a najkasnije u roku od godine dana nakon isteka roka za podnošenje godišnje porezne prijave.

Posebni slučajevi nedonošenja poreznog rješenja

Članak 97.

(1) Porezno tijelo ne mora donijeti porezno rješenje ako bi troškovi utvrđivanja i naplate poreza bili nerazmjerni naplaćenom porezu.

(2) U slučaju pogrešno utvrđene visine porezne obveze porezno se rješenje ne mora mijenjati ako bi povećani iznos poreza bio nerazmjernan troškovima postupka izmjene rješenja.

Oblik i sadržaj poreznog rješenja

Članak 98.

(1) Porezno rješenje donosi se u pisanom obliku i mora se označiti kao porezno rješenje.

(2) Porezno rješenje mora sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum rješenja
2. uvod, izreku i obrazloženje
3. uputu o pravnom lijeku
4. potpis ovlaštene osobe i otisak pečata.

(3) Uvod poreznog rješenja osobito sadrži naziv poreznog tijela, propis o nadležnosti, kratku oznaku predmeta i datum donošenja poreznog rješenja.

(4) Izreka poreznog rješenja sadrži ime i prezime odnosno naziv poreznog obveznika, vrstu poreza, poreznu osnovicu, poreznu stopu i iznos utvrđenog poreza, razdoblje oporezivanja, nalog za uplatu poreza, rokove i uvjete plaćanja. U izreci poreznog rješenja obvezno se navodi da žalba ne odgađa izvršenje rješenja ako to proizlazi iz odredaba ovoga Zakona ili posebnog propisa.

(5) U obrazloženju rješenja se osobito navodi:

1. utvrđeno činjenično stanje
2. jasan i precizan sažetak dokaznog postupka
3. razloge zbog kojih nije uvažen zahtjev stranke
4. porezne propise i razloge koji upućuju na odluku danu u izreci rješenja
5. porezni propis koji određuje da žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) U obrazloženju poreznog rješenja koje se donosi bez provođenja ispitnog postupka na temelju članka 87. ovoga Zakona navode se pravni propisi na temelju kojih je porezno rješenje doneseno.

(7) Uputa o pravnom lijeku sadrži naziv tijela kojem se žalba podnosi, porezno tijelo kojem se žalba predaje, rok u kojem se može podnijeti žalba, mogućnost izjavljivanja žalbe usmeno u zapisnik te visinu upravne pristojbe ako je propisana.

Privremeno porezno rješenje

Članak 99.

(1) Ako se rješenje o utvrđivanju poreza donosi na temelju podataka iskazanih u poreznoj prijavi poreznog obveznika, a porezno tijelo nije prethodno provelo postupak provjere činjenica bitnih za donošenje toga rješenja, takvo je rješenje privremeno.

(2) Ako postoji sumnja glede vlasništva nad nekim predmetom ili glede njegove vrijednosti koja se može otkloniti tek nekim drugim postupkom ili radnjom, porezno tijelo će privremenim rješenjem utvrditi poreznu obvezu.

(3) Privremeno porezno rješenje mora biti kao takvo označeno.

(4) Privremeno porezno rješenje smatra se u pogledu pravnih lijekova i izvršenja samostalnim rješenjem.

(5) Porezno tijelo može izvršiti naknadnu provjeru vjerodostojnosti podataka iskazanih u poreznoj prijavi poreznog obveznika. Ako porezno tijelo na temelju naknadno izvršene provjere utvrdi da postoji osnova za izmjenu porezne obveze utvrđene privremenim poreznim rješenjem, porezno tijelo će zamijeniti privremeno porezno rješenje novim rješenjem.

(6) Ako porezno tijelo ne donese rješenje kojim se zamjenjuje privremeno porezno rješenje, porezna obveza utvrđena privremenim rješenjem smatrat će se konačno utvrđenom poreznom obvezom.

Obračunska prijava

Članak 100.

Ako je propisano da se porez prijavljuje obračunskom prijavom, tada se porez utvrđuje rješenjem ako je to zakonom propisano ili ako se njime utvrđuje drugačiji iznos poreza od onoga koji je porezni obveznik sam obračunao ili ako porezni obveznik nije predao obračunsku prijavu.

Upravni ugovor

Članak 101.

(1) Porezno tijelo i porezni obveznik mogu radi namirenja dospjelog poreznog duga sklopiti upravni ugovor.

(2) Upravni ugovor s poreznim obveznikom sklapa čelnik poreznog tijela.

(3) Upravni ugovor može se odnositi na namirenje poreznog duga u cijelosti ili djelomično.

(4) Upravni ugovor sklapa se u pisanom obliku najdulje na rok od 24 mjeseca.

(5) Upravni ugovor sklapa se slobodnom voljom sudionika porezno-dužničkog odnosa, a ne smije biti protivan prinudnim propisima, javnom interesu, ne smije biti sklopljen na štetu trećih osoba niti smije biti protivan izreci rješenja kojim je utvrđena porezna obveza.

(6) Sklopljeni upravni ugovor ima učinak izvršnog rješenja donesenog u poreznom postupku.

(7) Sklapanjem upravnog ugovora ovrha će se obustaviti samo za iznos poreznog duga obuhvaćenog upravnim ugovorom.

(8) Upravni ugovor ne može se sklopiti s poreznim obveznikom čiji je račun blokiran od strane drugih vjerovnika i/ili protiv kojega se provodi postupak utvrđivanja zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu.

(9) Upravni ugovor ne može se sklopiti za porezni dug koji je već bio predmetom raskinutog upravnog ugovora, za dug za koji je sklopljen upravni ugovor ili za dug koji je obuhvaćen reprogramom.

(10) Upravni ugovor neće se sklopiti ako porezno tijelo razmatranjem prijedloga i dostavljene dokumentacije ocijeni kako porezni obveznik nije učinio vjerojatnim ispunjenje svrhe i predmeta upravnog ugovora.

(11) Upravni ugovor koji ima pravni učinak na prava trećih osoba pravno je valjan samo uz pisani pristanak tih osoba.

(12) Za vrijeme trajanja upravnog ugovora zastara ne teče.

(13) Porezno tijelo jednostrano će raskinuti upravni ugovor zbog nepoštivanja utvrđenih rokova plaćanja i načina namirenja poreznog duga.

(14) Upravni ugovor raskida se rješenjem protiv kojega se može pokrenuti upravni spor, a naplata obveze iz upravnog ugovora nastavit će se prema odredbama Općeg poreznog zakona i zakona kojim se uređuje stečajni postupak.

Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora

Članak 102.

(1) Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora podnosi porezni obveznik fizička ili pravna osoba.

(2) Prijedlog sadrži:

- prijedlog načina namirenja dospjelog poreznog duga (u cijelosti ili djelomično) prethodno usklađenog s poreznim tijelom, ovjerenog pečatom i potpisom ovlaštenih osoba poreznog tijela i poreznog obveznika,
- prijedlog rokova za njegovo namirenje
- osobni identifikacijski broj (OIB) poreznog obveznika
- razloge zbog kojih je nastao porezni dug
- podatke o strukturi vlasništva poreznog obveznika
- podatke o povezanim društvima
- popis imovine u vlasništvu poreznog obveznika s iskazanim knjigovodstvenim vrijednostima na zadnji obračunski datum
- podatke o sudskim postupcima koji imaju utjecaj na poslovanje poreznog obveznika
- prijedlog sredstava osiguranja naplate poreznoga duga, a sukladno Općem poreznom zakonu
- popis dospjelih obveza prema svim vjerovnicima na zadnji obračunski datum
- popis ključnih dobavljača i vjerovnika sa stanjem obveza na zadnji obračunski datum.

(3) Prijedlog se podnosi nadležnom poreznom tijelu.

(4) Porezno tijelo će odlučiti o ispunjenju zakonom propisanih uvjeta i o osnovanosti zaprimljenog prijedloga za sklapanje upravnog ugovora te o tome obavijestiti poreznog obveznika.

Sadržaj upravnog ugovora

Članak 103.

Upravni ugovor mora sadržavati najmanje odredbe kojima se uređuju:

- svrha i predmet ugovora
- visina poreznog duga i način namirenja
- rok na koji je ugovor sklopljen
- posljedice neispunjenja ugovornih obveza
- prestanak ugovora
- prava, obveze i odgovornosti ugovornih strana.

Porezna nagodba

Članak 104.

(1) Porezno tijelo i porezni obveznik mogu za novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora, do uručenja zapisnika o obavljenom poreznom nadzoru sklopiti poreznu nagodbu.

(2) Predmet porezne nagodbe može biti: novoutvrđena porezna obveza u postupcima u kojima je porezna osnovica utvrđena procjenom, rok plaćanja novoutvrđenih obveza i smanjenje obveze po osnovi utvrđene zatezne kamate.

(3) Uvjet za sklapanje porezne nagodbe je prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora od strane poreznog obveznika i njegovo odricanje od prava na korištenje pravnih lijekova.

(4) Novoutvrđena obveza iz stavka 3. ovoga članka je novoutvrđena porezna obveza u postupku poreznog nadzora i zatezne kamate utvrđene u poreznom nadzoru za razdoblje od dana nastanka porezne obveze do dana zaključenja porezne nagodbe.

(5) Kada je novoutvrđena obveza iz stavka 4. ovoga članka utvrđena procjenom prema članku 92. ovoga Zakona, novoutvrđena porezna obveza može se smanjiti za ukupno 5%. Na preostali dio novoutvrđene porezne obveze po osnovi utvrđenih zateznih kamata u postupku poreznog nadzora kao i općenito kada se obveze po osnovi utvrđenih zateznih kamata smanjuju prema odredbama ovog članka primjenit će se slijedeći kriteriji:

1. za iznos koji se plaća na dan zaključenja nagodbe kamate se smanjuju razmjerno iznosu uplaćenih novoutvrđenih poreznih obveza od 10% do 100%

2. za plaćanje cijeloga iznosa novoutvrđenih poreznih obveza ili ostatka iznosa novoutvrđenih obveza u roku od 90 dana od dana sklapanja porezne nagodbe kamate se smanjuju za 50%.

(6) Obveze po osnovu utvrđenih zateznih kamata u postupku poreznog nadzora koje proizlaze iz obveze uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualizirane kapitalizirane štednje ne mogu se smanjivati.

- (7) Porezna nagodba sklapa se u pisanom obliku i smatra se sklopljenom potpisom stranaka.
- (8) Porezna nagodba protivna propisima, javnom interesu ili pravima trećih osoba nije dopuštena.
- (9) Porezna nagodba ne može se sklopiti ako je u tijeku poreznog nadzora utvrđeno postojanje sumnje o počinjenju kaznenog djela. Pod postojanjem sumnje o počinjenju kaznenog djela radi se u slučajevima kaznenih djela propisanih Kaznenim zakonom, za koja će biti podnesena kaznena prijava nadležnom tijelu od strane poreznog tijela.
- (10) Porezna nagodba ima snagu izvršnog rješenja donesenog u postupku poreznog nadzora.
- (11) Ako se porezna nagodba odnosi samo na dio novoutvrđene porezne obveze, porezni postupak će se nastaviti u odnosu na preostali dio novoutvrđene porezne obveze, a u izreci poreznog rješenja naznačit će se postojanje porezne nagodbe.
- (12) Porezna nagodba je ovršna isprava i izvršava se prema pravilima o izvršenju poreznog rješenja.
- (13) Ministar financija će pravilnikom propisati način sklapanja porezne nagodbe te rokove izvršenja obveza iz porezne nagodbe.

Sadržaj porezne nagodbe

Članak 105.

Porezna nagodba mora sadržavati najmanje odredbe kojima se uređuju:

- svrha i predmet porezne nagodbe
- prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora od strane poreznog obveznika
- rok u kojem se porezna obveza mora ispuniti
- posljedice neispunjenja poreznom nagodbom utvrđenih obveza, odnosno nepoštivanja odredaba porezne nagodbe
- prava, obveze i odgovornosti stranaka
- odricanje poreznog obveznika izrijekom od prava na korištenje pravnih lijekova.

Zaštita prava poreznih obveznika pri poništavanju, ukidanju ili izmjeni poreznog rješenja

Članak 106.

Porezno tijelo ne može poništiti, ukinuti ili izmijeniti porezno rješenje na štetu poreznog obveznika zbog toga što je Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio da je propis na kojem se zasnivalo dotadašnje utvrđivanje poreza neustavan ili nezakonit.

Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva

Članak 107.

(1) Na rješenja o naplati poreza na osnovi jamstva primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o poreznim rješenjima.

(2) Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva ne može se donijeti:

1. ako poreznom obvezniku utvrđena porezna obveza nije dospjela ili je otpisana ili
2. ako je za porez koji je utvrđen poreznom obvezniku nastupila zastara prava na naplatu.

ODJELJAK 8.

POREZNA ZASTARA

Zastara

Članak 108.

(1) Pravo i obveze poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo i obveza poreznog tijela na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe te pravo poreznog obveznika na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za šest godina računajući od dana kada je zastara počela teći.

(2) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći istekom godine u kojoj je nastala porezna obveza. Nastanak porezne obveze propisan je posebnim poreznim zakonima.

(3) Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata sukladno članku 28. ovog zakona, počinje teći istekom godine u kojoj je donesena pravomoćna presuda za kazneno djelo.

(4) Zastara prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći istekom godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili istekom godine u kojoj je postalo izvršno rješenje kojim je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu i kamate.

(5) Zastara prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći istekom godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat.

(6) Ako se radi utvrđenja poreza i kamata ili naplate poreza, kamata i troškova ovrhe vodi postupak pred sudom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče.

(7) Zastara prava na naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe ne teče niti u slučajevima propisanim ovim zakonom i posebnim propisima.

(8) Ako porezni obveznik podmiri poreznu obvezu nakon nastupa zastare, ima pravo na povrat plaćenog poreza i pravo na kamate od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 109.

- (1) U vrijeme zastare uračunava se i vrijeme koje je proteklo u korist prednika poreznog obveznika.
- (2) Na nastup zastare prava na utvrđivanje po službenoj dužnosti dužna su paziti prvostupanjska porezna tijela do donošenja i dostave poreznog rješenja.
- (3) Na nastup zastare prava na utvrđivanje po službenoj dužnosti dužna su paziti i drugostupanjska tijela do donošenja i dostave rješenja o žalbi.
- (4) Ako tijela iz stavaka 2. i 3. utvrde da je nastupila zastara prava na utvrđivanje trebaju rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak.
- (5) Ako u upravnom sporu sud poništi porezno rješenje i vrati na ponovno odlučivanje, a u međuvremenu je nastupila zastara prava na utvrđivanje, nadležna porezna tijela će rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak.
- (6) Na zastaru prava na naplatu po službenoj dužnosti dužno je paziti prvostupanjsko tijelo do donošenja rješenja i dostave rješenja.
- (7) Drugostupanjska tijela dužna su po službenoj dužnosti paziti je li u trenutku donošenja prvostupanjskog rješenja nastupila zastara prava na naplatu.
- (8) Rješenje o utvrđivanju ili naplati porezne obveze, kamata i troškova ovrhe doneseno nakon nastupa zastare je nezakonito.
- (9) Porezni dug za koji je utvrđena zastara prava na utvrđivanje ili naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe otpisuje se iz poreznih evidencija.
- (10) Iznimno od stavka 4. kad protekne vrijeme zastare, porezno tijelo čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u neposrednom posjedu ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi. Zastarjela tražbina po osnovi kamata ne može se namiriti ni iz opterećene stvari.
- (11) Na zastaru prekršajnog progona, izvršenja prekršajnopравnih sankcija, izvršenja oduzimanja imovinske koristi, oduzimanja predmeta i troškova prekršajnog postupka primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona (Narodne novine br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15).

ODJELJAK 9.**PRAVNA POMOĆ U POREZNIM STVARIMA****Pojam pravne pomoći u poreznim stvarima****Članak 110.**

Pravna pomoć u smislu ovoga Zakona jest pomoć koju tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave i tijela lokalne samouprave pružaju poreznom tijelu u obliku obavijesti ili primjene određene mjere na temelju zahtjeva poreznog tijela, a koje su tom tijelu potrebne za provedbu poreznog postupka.

Preduvjeti i opseg pružanja pravne pomoći

Članak 111.

(1) Porezno tijelo može zamoliti za pravnu pomoć osobito:

1. ako prema propisima ne može samo obaviti službenu radnju
2. ako nedostaju uređaji potrebni za obavljanje službene radnje
3. ako bi službenu radnju moglo obaviti samo uz bitno veći trošak nego zamoljeno tijelo.

(2) Ako zamoljeno tijelo odbije pružiti zatraženu pomoć, o obvezi pružanja pravne pomoći odlučuje više nadležno tijelo, ili ako ono ne postoji, nadzorno tijelo.

Međunarodna pravna pomoć

Članak 112.

(1) Pod međunarodnom pravnom pomoći, u smislu ovoga Zakona, smatra se pravo poreznog tijela da se u rješavanju određenoga poreznog slučaja za pomoć obrati inozemnom poreznom tijelu.

(2) Pružanje međunarodne pravne pomoći temelji se na međunarodnim ugovorima i propisima Europske unije na području oporezivanja.

Obveze tijela državne uprave, područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave

Članak 113.

Tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave i tijela lokalne samouprave dužna su poreznom tijelu priopćiti činjenice koje su doznali obavljajući poslove iz svog djelokruga, a koje ukazuju na mogućnost da nije plaćen porez.

Obveze banaka

Članak 114.

(1) Banke su dužne Ministarstvu financija dostavljati podatke o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana, uključivo i podatke o prometu tekućih računa i štednih uloga.

(2) Podatke iz stavka 1. ovoga članka banke su dužne dostavljati putem raspoloživih informacijskih tehnologija mjesečno ili tromjesečno, kumulativno za razdoblje od 1. siječnja do posljednjeg dana izvještajnog razdoblja.

(3) Na poseban zahtjev Ministarstva financija banke su dužne za pojedine osobe podatke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti i u drugim rokovima osim onih propisanih stavkom 2. ovoga članka te podatke o prometima svih ostalih računa.

(4) Troškovi davanja podataka poreznom tijelu ne zaračunavaju se.

ODJELJAK 10.**POREZNI NADZOR****Pojam poreznog nadzora****Članak 115.**

(1) Porezni nadzor u smislu ovoga Zakona je dio porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak radi provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje poreznih obveznika i drugih osoba.

(2) Porezna tijela provode porezni nadzor sukladno zakonu kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.

Ovlaštene osobe za porezni nadzor**Članak 116.**

(1) Porezni nadzor obavljaju porezni revizori, porezni inspektori i drugi državni službenici ovlaštene za provedbu poreznog nadzora.

(2) Osim osoba iz stavka 1. ovoga članka, za obavljanje pojedinih zadataka u vezi s poreznim nadzorom čelnik poreznog tijela može ovlastiti i druge stručno osposobljene osobe.

Dopustivost poreznog nadzora**Članak 117.**

(1) Porezni nadzor može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu činjenicama i dokazima bitnima za oporezivanje.

(2) Porezni nadzor se može obavljati u roku od tri godine od početka tijeka zastare prava na utvrđivanje porezne obveze.

(3) Iznimno od stavka 2. porezni nadzor se može obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje porezne obveze

1. u slučaju zlouporabe prava iz članka 172. ovoga Zakona

2. u postupcima utvrđivanja razlike između stečene imovine i dokazanih sredstava za stjecanje te imovine prema propisima o porezu na dohodak

3. u postupcima suzbijanja poreznih prijevара

4. u postupcima pokrenutim po nalogu drugih tijela.

Predmet poreznog nadzora

Članak 118.

- (1) Porezni nadzor obuhvaća provjeru jedne ili više vrsta poreza te svih činjenica bitnih za oporezivanje, knjigovodstvenih isprava i evidencija, poslovnih događaja i svih drugih podataka, evidencija i isprava bitnih za oporezivanje.
- (2) Ako je poduzetnik fizička osoba, nadzor može obuhvaćati i one činjenice koje nisu u vezi s njegovom gospodarskom djelatnošću.
- (3) Porezni nadzor društava kapitala ili društava osoba obuhvaća i provjeru odnosa bitnih za oporezivanje između člana društva i samog društva.

Načelo odabira poreznih obveznika za porezni nadzor

Članak 119.

- (1) Porezno tijelo odlučuje kod kojeg će poreznog obveznika provoditi porezni nadzor, vodeći računa o poreznoj snazi poreznog obveznika i objektivnim kriterijima na temelju procjene rizika, pri čemu prioritet imaju veliki poduzetnici iz Zakona o računovodstvu i porezni obveznici iz članka 49. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Porezni obveznik ne može utjecati na odluku poreznog tijela o odabiru poreznih obveznika kod kojih će se provoditi porezni nadzor.

Obavijest o poreznom nadzoru

Članak 120.

- (1) Obavijest o poreznom nadzoru mora biti dostavljena poreznom obvezniku najkasnije osam dana prije početka poreznog nadzora. Obavijest o poreznom nadzoru dostavlja se poreznom obvezniku ili osobi koja je imenovana od strane poreznog obveznika.
- (2) Iznimno, stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako bi se time ugrozila svrha poreznog nadzora.
- (3) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora se izdati u pisanom obliku te mora sadržavati:
 1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
 2. ime i prezime, odnosno naziv poreznog obveznika kome se upućuje
 3. pravni i činjenični temelj
 4. predmet poreznog nadzora ili druge radnje koje će se provesti u poreznom nadzoru
 5. razdoblje koje je predmet poreznog nadzora
 6. datum početka poreznog nadzora

7. obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u postupku i pravne posljedice zbog ometanja ili odbijanja poreznog nadzora

8. potpis ovlaštene osobe.

Tijek poreznog nadzora

Članak 121.

(1) Prije početka poreznog nadzora osoba ovlaštena za njegovu provedbu mora se predstaviti poreznom obvezniku predočenjem službene iskaznice.

(2) Porezni nadzor treba obavljati jednakom pozornošću u pogledu svih bitnih činjenica, kako onih koje idu na štetu poreznog obveznika tako i onih u njegovu korist.

(3) Porezni nadzor treba usmjeriti na bitne činjenice koje mogu konačno povećati ili smanjiti poreznu obvezu te njegovo trajanje ograničiti na nužnu mjeru.

(4) Porezni obveznik mora ovlaštenoj osobi za provođenje poreznog nadzora, na njezin zahtjev, omogućiti obavljanje nadzora u sjedištu poreznog obveznika i na ostalim mjestima na kojima porezni obveznik ili druga osoba prema njegovoj ovlasti obavlja djelatnosti i poslove u vezi s kojima se obavlja porezni nadzor. Porezni obveznik u tu svrhu mora staviti na raspolaganje odgovarajuće mjesto za rad i potrebna pomagala.

(5) Ako ne postoji poslovni prostor pogodan za obavljanje poreznog nadzora, porezni nadzor se obavlja u službenim prostorijama poreznog tijela. Ako se porezni nadzor ne obavlja u poslovnim prostorijama, osoba ovlaštena za njegovu provedbu dužna je poslovne prostorije razgledati i to navesti u zapisniku o obavljenom nadzoru.

(6) Ovlaštena osoba za porezni nadzor ima pravo stupiti na zemljište i u poslovne prostorije u kojima porezni obveznik obavlja djelatnost te ih pregledati. Poreznom obvezniku ili njegovu opunomoćeniku ili zastupniku mora omogućiti nazočnost pri pregledavanju poslovnih prostorija.

(7) Porezni nadzor obavlja se tijekom uobičajenoga radnog vremena. Obavljanje poreznog nadzora izvan tog vremena dopustivo je ako porezni obveznik na to pristane ili ako to bezuvjetno nalaže svrha poreznog nadzora.

(8) Ako se započeta radnja u postupku poreznog nadzora ne može završiti tijekom radnog vremena poreznog obveznika, a porezni obveznik ne pristane na nastavak obavljanja poreznog nadzora nakon redovitoga radnog vremena, porezno tijelo može izvršiti privremeno pečaćenje poslovnog ili skladišnog prostora.

(9) Mjera privremenog pečaćenja iz stavka 8. ovoga članka može trajati najdulje do početka radnog vremena poreznog obveznika prvoga idućeg radnog dana.

(10) O privremenoj mjeri iz stavka 8. ovoga članka donosi se zaključak protiv kojeg nije dopuštena žalba.

Obveza sudjelovanja poreznog obveznika u provedbi poreznog nadzora

Članak 122.

(1) Porezni obveznik dužan je sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje na način da daje obavijesti, predočava evidencije, poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge isprave ili imenuje osobu koja će to raditi u njegovo ime, o čemu je dužan obavijestiti porezno tijelo najkasnije do datuma početka poreznog nadzora utvrđenog u obavijesti iz članka 120. ovoga Zakona.

(2) Ako obavijesti poreznog obveznika ili imenovane osobe nisu dovoljne, ovlaštena osoba za porezni nadzor može zatražiti od poreznog obveznika da imenuje i druge osobe za davanje obavijesti. Ovlaštena osoba za porezni nadzor može zatražiti obavijesti od drugih zaposlenika poreznog obveznika ili od trećih osoba.

(3) Osobe iz stavka 2. ovoga članka koje daju obavijesti u postupku poreznog nadzora dužne su dati obavijesti ovlaštenoj osobi za porezni nadzor, bez pisanog zahtjeva.

Postupak u slučaju sumnje na porezno kazneno djelo i prekršaj

Članak 123.

Ako se tijekom poreznog nadzora pojavi sumnja da je porezni obveznik počinio kazneno djelo ili prekršaj, porezno tijelo obvezno je podnijeti prijavu nadležnom tijelu.

Pravo poreznog obveznika na obavijest o ishodu poreznog nadzora

Članak 124.

(1) O ishodu poreznog nadzora, prije sastavljanja zapisnika, treba obaviti zaključni razgovor s poreznim obveznikom ili s osobom koju je imenovao porezni obveznik te raspraviti sporne činjenice, pravne ocjene, zaključke i njihove učinke na utvrđivanje porezne obveze te o tome sačiniti zabilješku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zaključni razgovor neće se obaviti:

1. ako tijekom poreznog nadzora nisu utvrđene nepravilnosti ili
2. ako porezni obveznik razgovor izbjegava ili odbija.

Zapisnik o poreznom nadzoru

Članak 125.

(1) O poreznom nadzoru sastavlja se zapisnik.

(2) Zapisnik treba sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
2. ime i prezime odnosno naziv poreznog obveznika
3. pravni i činjenični temelj

4. mjesto provođenja i vrijeme trajanja nadzora
5. imena ovlaštenih osoba koje su nadzor provele
6. vrste poreza i razdoblje obuhvaćeno nadzorom
7. opis radnja, činjenica i dokaza provedenih u postupku po kojima su utvrđene nepravilnosti.

Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ništa ne smije dodati ili mijenjati, prekrížena mjesta moraju ostati čitljiva, a ako zapisnik ima više listova, svaka stranica mora biti označena rednim brojem i potpisana.

(3) Na zapisnik o poreznom nadzoru porezni obveznik ima pravo podnijeti prigovor u roku koji ne može biti kraći od pet dana, a niti dulji od dvadeset dana, računajući od dana primitka zapisnika.

(4) Porezno tijelo dužno je razmotriti prigovor na zapisnik, te ako prigovor ne usvoji, razloge neusvajanja treba navesti u obrazloženju poreznog rješenja.

(5) Ako su prigovorom iznesene nove činjenice i materijalni dokazi zbog kojih bi trebalo promijeniti činjenično stanje utvrđeno u zapisniku ili izmijeniti prijašnje pravne ocjene, porezno tijelo će o takvim činjenicama i materijalnim dokazima ili novim pravnim ocjenama sastaviti dopunski zapisnik. Na dopunski zapisnik ne može se podnijeti prigovor.

(6) Na temelju činjenica navedenih u zapisniku i u dopunskom zapisniku o poreznom nadzoru donosi se porezno rješenje.

(7) Rješenje iz stavka 6. ovoga članka donosi se najkasnije u roku od šezdeset dana od dana isteka roka za prigovor na zapisnik, odnosno od dana uručenja dopuskog zapisnika poreznom nadzoru.

(8) Ako ovlaštene osobe tijekom poreznog nadzora utvrde činjenice značajne za oporezivanje drugih osoba, tada će o tome obavijestiti nadležno porezno tijelo.

ODJELJAK 11.

PLAĆANJE POREZA I KAMATA PO OSNOVI POREZA

Način i vrijeme plaćanja

Članak 126.

(1) Porez i kamate po osnovi poreznog duga uplaćuju se na propisane uplatne račune putem banke.

(2) Porezi i kamate iz stavka 1. ovoga članka smatraju se plaćeni danom kad je banka kod koje se vode uplatni računi primila uplatu.

(3) Vraćanje preplaćenog poreza, plaćenog poreza bez pravne osnove i pripadajućih kamata pravnim i fizičkim osobama obavlja se bezgotovinski ili propisanim sredstvima gotovinskog plaćanja.

(4) Pri povratu poreza i pripadajućih kamata danom plaćanja smatra se:

1. kod bezgotovinskog plaćanja dan kada su sredstva pristigla u korist računa banke vjerovnika

2. kod gotovinskog plaćanja dan s kojim je za navedenu isplatu terećen račun proračuna.

(5) Povrat preplaćenog poreza i poreza plaćenog bez pravne osnove zajedno s kamatama porezno tijelo dužno je vratiti osobi koja ga je platila, odnosno osobi kojoj je pravo na povrat poreza ustupljeno.

(6) Iznimno, povrat iz stavka 5. ovoga članka se neće izvršiti ako je porezno tijelo prethodno utvrdilo da porezni obveznik ima dospjelih, a neplaćenih poreza koje naplaćuje porezno tijelo.

Redoslijed plaćanja

Članak 127.

(1) Ako porezni obveznik duguje poreze, kamate i troškove ovrhe iz uplaćenog iznosa, najprije se naplaćuju kamate i troškovi ovrhe, a nakon toga glavni porezni dug iste vrste poreza. Isto pravilo se primjenjuje i kada porezni obveznik ima pravo na povrat poreza.

(2) Ako porezni obveznik ima pravo na povrat poreza i kamate, iz isplaćenog iznosa prvo se namiruju kamate, a nakon toga porez.

(3) U slučaju da je porezno tijelo temeljem provedenog postupka propisanog zakonom kojim se uređuje administrativna suradnja u području poreza zaprimilo informaciju da je tražbina poreznog tijela naplaćena u cijelosti po propisima zemlje članice koja je zahtjev zaprimila, iz naplaćenog iznosa najprije se podmiruje iznos glavnice i kamate za koje je naplata zatražena. Eventualna nastala razlika zaduženih kamata nakon podnošenja zahtjeva i kamata naplaćenih po propisima zemlje članice kojoj je dostavljen zahtjev za naplatu, odnosno razlika nastala uslijed primjene različitih tečajeva valuta u kojima se dug naplaćuje otpisuje se.

(4) Ako porezni obveznik duguje više vrsta poreza, a uplaćeni iznos nije dovoljan za plaćanje ukupnoga poreznog duga, tada se pojedine vrste poreza naplaćuju po redoslijedu njihova dospijeca.

(5) Kod iznosa koji dospijevaju istodobno redoslijed naplate određuje porezno tijelo.

(6) S uplatom poreznog obveznika u kojoj je naznačena vrsta obveze koja se plaća porezno tijelo postupit će na način propisan u stavcima 1. do 3. ovoga članka ukoliko postoje ranije nepodmirene obveze.

(7) Iznimno, ako se uplata odnosi na podmirenje duga za koji je upisan zalog ili hipoteka, uplatom se naplaćuju najprije kamate pa glavnica duga na koje se zalog ili hipoteka odnosi. Ako uplaćeni iznos nije dostatan za podmirenje svih vrsta poreza pod zalogom ili hipotekom, pojedine vrste poreza naplaćuju se na način propisan stavkom 2. i 3. ovoga članka.

Prijeboj

Članak 128.

(1) Na prijeboj međusobnih poreznih dugova iz porezno-dužničkog odnosa primjenjuje se Zakon o obveznim odnosima, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

(2) Porezni obveznik može prebijati porezne dugove iz porezno-dužničkog odnosa samo s nespornim ili pravomoćno utvrđenim poreznim obvezama.

(3) Poreznom dužniku koji ima dospjelu tražbinu prema državnom proračunu, a istodobno ima evidentirane obveze na ime poreznog duga, iznos tražbine do iznosa duga obustavit će se radi prijeba s poreznim dugom.

(4) U slučaju otvaranja stečajnoga postupka nad poreznim dužnikom, porezno tijelo može prije prijave tražbine u stečajni postupak, putem jednostrane izjave, izvršiti prijebom nespornom tražbine, dospjele do dana otvaranja stečajnoga postupka poreznog dužnika sa nespornom tražbinom poreznog tijela, dospjelom do dana otvaranja stečajnog postupka, pod uvjetima predviđenim Stečajnim zakonom (Narodne novine, broj 75/15) i Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).

Opće odredbe o kamatama

Članak 129.

(1) Na iznos manje ili više plaćenog poreza obračunavaju se i plaćaju kamate u skladu s posebnim propisom, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

(2) Dospijee pojedine vrste poreza utvrđuje se posebnim zakonom.

(3) Kamate se obračunavaju od dana dospijea porezne obveze.

(4) Na iznos dužnih kamata ne obračunavaju se kamate.

(5) Na plaćene poreze bez pravne osnove kamate se obračunavaju počevši s 15-im danom od dana primitka zahtjeva za povrat, ako posebnim propisom nije uređeno drugačije.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako je poništeno ili izmijenjeno rješenje ili drugi akt o zaduženju na temelju kojeg je plaćen porez, tada obračun kamata na ukupno plaćeni iznos počinje teći od dana uplate poreznog duga.

(7) Ako se tijekom poreznog nadzora utvrdi razlika porezne obveze, kamata se obračunava od dana kada je tu poreznu obvezu porezni obveznik bio dužan platiti.

Kamata na porezni dug čije je plaćanje odgođeno

Članak 130.

(1) Ako je naplata duga po osnovi poreza odgođena, kamata se obračunava i za vrijeme trajanja odgode.

(2) Ako je naplata duga po osnovi poreza privremeno odgođena zbog obustave izvršenja konačnoga poreznog akta, kamata se obračunava i za vrijeme obustave izvršenja poreznog akta.

Prodaja ili otpis poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa

Članak 131.

(1) Osim u slučajevima utvrđenima ovim Zakonom, Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog ministra financija donijeti odluku o prodaji ili otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa.

(2) Pravima poreznog tijela iz porezno – dužničkog odnosa u postupku koji se provodi prema odredbama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine, broj 100/15) te u postupku predstečajne nagodbe, odnosno predstečajnom i stečajnom postupku, čija vrijednost predmeta, odnosno visina ukupne obveze dužnika prelazi iznos od 10.000.000,00 kuna, ovlašten je raspolagati ministar financija.

(3) Pravima poreznog tijela iz porezno – dužničkog odnosa u postupku koji se provodi prema odredbama Zakona o stečaju potrošača te u postupku predstečajne nagodbe, odnosno predstečajnom i stečajnom postupku, čija vrijednost predmeta, odnosno visina ukupne obveze dužnika ne prelazi iznos od 10.000.000,00 kuna, ovlašten je raspolagati čelnik poreznog tijela, odnosno nadležno tijelo određeno zakonom i drugim propisima utemeljenim zakonom.

(4) U iznimnim slučajevima, kada je to od interesa za Republiku Hrvatsku, o čemu prethodno mišljenje daje tijelo nadležno za upravljanje državnom imovinom, Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra financija, može donijeti odluku o potpunom ili djelomičnom namirenju poreznog duga ustupanjem nekretnina.

ODJELJAK 12.

SREDSTVA OSIGURANJA NAPLATE POREZNOG DUGA

Osiguranje naplate poreznog duga

Članak 132.

Porezno tijelo može tražiti od poreznog obveznika ili poreznog jamca da dade sredstva osiguranja plaćanja poreza, ako je to uvjet za sklapanje upravnog ugovora.

Vrste sredstava osiguranja naplate

Članak 133.

(1) Naplata poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa može se osigurati:

1. neopozivom garancijom banke ili druge financijske organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa koju odredi porezno tijelo
2. zalogom vrijednosnih papira – vrijednosnica (vlasničkih i vjerovničkih) i tražbina (uključivo i tražbine po osnovi udjela u kapitalu)
3. založnim pravom na nekretninama, pokretninama i pravima građenja

4. jamstvom druge osobe koja ispunjava uvjete navedene u stavku 2. ovoga članka
5. gotovinskim pologom.

(2) Osoba koja svojim jamstvom osigurava naplatu poreznog duga mora biti vlasnik imovine koja odgovara visini poreznog duga.

(3) Skladište robe smatra se dovoljnim osiguranjem za naplatu porezne obveze koju treba platiti na tu robu.

Naplata iz sredstava osiguranja

Članak 134.

U slučaju raskida upravnog ugovora dug poreznog obveznika koji je dao sredstva osiguranja naplate može se naplatiti iz tih sredstava.

POGLAVLJE IV.

OVRŠNI POSTUPAK

ODJELJAK 1.

OPĆE ODREDBE

Pojam ovršnog postupka

Članak 135.

Ovršni postupak u smislu ovoga Zakona dio je porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.

Načela ovrhe

Članak 136.

(1) Porezno tijelo dužno je u ovršnom postupku primijeniti one ovršne radnje koje su primjerene u odnosu na visinu poreznog duga.

(2) Pri provedbi ovrhe porezno je tijelo dužno paziti na dostojanstvo ovršenika.

Ovrhovoditelj i ovršenik

Članak 137.

(1) Ovrhovoditelj je porezno tijelo koje provodi ovrhu, odnosno na čiji zahtjev nadležno državno odvjetništvo podnosi prijedlog za ovrhu na nekretnini.

(2) Ovršenik je porezni obveznik ili njegov jamac od kojega se naplaćuje porezni dug iz porezno-dužničkog odnosa.

Obveza ovršenika

Članak 138.

(1) Ovršenik je dužan poreznom tijelu dati podatke o svojoj imovini i dohotku kako bi porezno tijelo moglo izvršiti pripremu ovrhe.

(2) Ovršenik je na zahtjev poreznog tijela dužan sastaviti popis imovine u kojem će navesti svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu, ima li prema kome novčanu ili koju drugu tražbinu ili kakva prava, ima li na računu i kod koga novčana sredstva, prima li i od koga plaću ili mirovinu.

(3) Ovršenik će u izjavi potvrditi da su podaci koje je dao točni i potpuni i da ništa od svoje imovine nije zatajio.

Ovršna i vjerodostojna isprava

Članak 139.

(1) Ovrha se provodi na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave.

(2) Ovršne isprave iz stavka 1. ovoga članka jesu:

1. rješenje o utvrđivanju poreza

2. obračunska prijava koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza, a prema odredbama zakona kojima se uređuje pojedina vrsta poreza

3. jedinstvena ovršna isprava koja se koristi pri naplati stranih tražbina

4. druga isprava koja je posebnim zakonom određena kao ovršna isprava

5. upravni ugovor i porezna nagodba.

(3) Vjerodostojna isprava u smislu stavka 1. ovoga članka jest knjigovodstveni izlist stanja poreznog duga potpisan od ovlaštene osobe poreznog tijela.

Rješenje o ovrsi

Članak 140.

(1) O provođenju ovrhe donosi se rješenje o ovrsi.

(2) Rješenje o ovrsi, osim podataka iz članka 58. stavka 4. ovoga Zakona, mora sadržavati i:

1. naznaku ovršne ili vjerodostojne isprave na temelju koje se ovrha određuje

2. visinu i vrstu porezne obveze i pripadajućih kamata koje se ovrhom naplaćuju

3. predmet ovrhe

4. način provođenja ovrhe

5. troškove ovrhe i

6. uputu o pravnom lijeku.

(3) Rješenje o ovrsi donosi porezno tijelo koje je mjesno nadležno za utvrđivanje i naplatu poreza.

Žalba i prigovor

Članak 141.

(1) Protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju ovršne isprave iz članka 139. stavka 2. ovoga Zakona može se podnijeti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(2) Protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju vjerodostojne isprave iz članka 139. stavka 3. ovoga Zakona može se podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(3) O prigovoru iz stavka 2. ovoga članka odlučuje prvostupanjsko porezno tijelo rješenjem u roku od osam dana od dana zaprimanja prigovora.

(4) Prigovor iz stavka 2. ovoga članka odgađa izvršenje rješenja o ovrsi do donošenja rješenja po prigovoru.

(5) Protiv rješenja donesenog na temelju stavka 3. ovoga članka može se podnijeti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(6) Žalba na rješenje iz stavaka 1. i 5. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja o ovrsi.

(7) Žalbom na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne može se pobijati zakonitost ovršne isprave.

Ovrha radi naplate poreznog duga

Članak 142.

(1) Ovršenik fizička osoba odgovara za obveze iz porezno-dužničkog odnosa cjelokupnom svojom imovinom.

(2) Ovršenik trgovačko društvo odgovara za obveze iz porezno-dužničkog odnosa cijelom svojom imovinom.

(3) Ovršenik trgovac pojedinac odgovara za obveze iz porezno-dužničkog odnosa osobno, uključujući i obveze nastale u obavljanju obrta prije upisa u sudski registar kao trgovca pojedinca, cijelom svojom imovinom.

(4) Ovrha se provodi u opsegu koji je potreban za namirenje obveze iz porezno-dužničkog odnosa iz cjelokupne imovine poreznog obveznika.

Ovrha nad imovinom tijela državne uprave

Članak 143.

- (1) Ovrha nad imovinom tijela državne uprave i suda nije dopuštena.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je tijelo državne uprave ili sud dužnik poreznog dužnika, ovrha je dopuštena.

Ovrha na temelju zamolbe

Članak 144.

Ako porezno tijelo provodi ovrhu na temelju zamolbe drugog tijela državne uprave, tijela jedinice područne (regionalne) samouprave ili tijela jedinice lokalne samouprave, za pravni temelj ovrhe odgovorno je tijelo koje je podnijelo zamolbu.

Provedba ovrhe

Članak 145.

(1) Ovrha se provodi:

1. ako je porezni dug poreznog obveznika dospio
2. ako je porezno tijelo poduzelo sve mjere da se porezni dug naplati iz sredstava osiguranja naplate poreznog duga.

(2) Porezna uprava neće provoditi postupak pljenidbe novčanih sredstava na računima ovršenika ako je iznos poreznog duga manji od iznosa 200,00 kuna, koliko iznosi najmanji trošak ovršnog postupka, sukladno članku 169. stavku 3. ovoga Zakona.

(3) U skladu s načelima ovrhe, Porezna uprava neće provoditi ovrhu pljenidbom na pokretninama, odnosno podnositi prijedlog za ovrhu na nekretninama ako je iznos poreznog duga manji od iznosa 1.000,00 kuna.

Obustava ovrhe

Članak 146.

(1) Ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika:

1. ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena
2. ako prestanu prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa
3. ako nema osnove za nastavak postupka zbog razloga iz članka 155. ovoga Zakona
4. ako porezno tijelo sukladno Zakonu o stečaju potrošača sklopi izvansudski sporazum, sudsku nagodbu na pripremnom ročištu, odnosno ako se otvori postupak stečaja potrošača

5. ako se otvori stečajni postupak
6. ako se odgodi izvršenje rješenja.

(2) Ovrha će se obustaviti na prijedlog nadležnog tijela države članice Europske unije koja je zatražila pomoć pri naplati tražbina sukladno zakonu kojim se uređuje administrativna suradnja u području poreza.

Otpis dospjeloga poreznog duga

Članak 147.

(1) Tražbina s osnove poreza koja se ne može naplatiti ni u postupku ovrhe, otpisuje se kao nenaplativa:

1. ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnina ni nekretnina iz kojih se može naplatiti dug po osnovi poreza
2. ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili ako je ista informacija razmijenjena između sudskog registra i poreznog tijela elektroničkim putem
3. ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi odnosno pravomoćno rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma kojim je utvrđeno da se dug otpisuje
4. ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra
5. ako se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane odredbama Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 75/15)
6. ako postoji sklopljeni izvansudski sporazum, sudska nagodba na pripremnom ročištu odnosno po pravomoćnom rješenju suda o oslobođenju od preostalih obveza u postupku stečaja potrošača kojim je utvrđeno da se dug otpisuje.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka tražbina se neće otpisati ako za nju postoji porezno jamstvo ili je naplata tražbine osigurana založnim ili kakvim drugim sličnim pravom.

(3) Ako protiv odgovorne osobe u pravnoj osobi iz stavka 1. točaka 2. i 4. ovoga članka bude podnesen zahtjev za plaćanje s osnove poreznog jamstva prema ovom Zakonu te s osnove pogodovanja vjerovniku, tražbina poreznog tijela od ovršenika će se ponovno evidentirati.

(4) Ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika odnosno ovršenika i članova njegova kućanstva, porez se može iznimno, na njegov zahtjev, otpisati u cijelosti ili djelomice.

(5) O otpisu dospjeloga poreznog duga iz stavka 4. ovoga članka, na osnovi pisanog i obrazloženog zahtjeva dužnika odnosno ovršenika koji se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu dužnika odnosno ovršenika, rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela.

(6) Porezna uprava i Carinska uprava provest će godišnji sistemski otpis duga za koji je s 1. siječnjom tekuće godine nastupila zastara prava na naplatu.

Vođenje sporno naplativih dugovanja u poreznim evidencijama

Članak 148.

(1) Porezno tijelo ima obvezu praćenja sporno naplativih dugovanja po osnovi poreznog duga u svojim evidencijama.

(2) Porezni dug smatrat će se sporno naplativim:

1. ako se ne može naplatiti čak ni u postupku ovrhe, a još nije nastupila zastara prava na naplatu

2. ako porezni obveznik – fizička osoba koja se preselila na nepoznato mjesto, ili je od strane suda proglašena nestalom, ili joj je oduzeta poslovna sposobnost, nije ostavila ili nema imovinu iz koje se porezni dug može naplatiti, a još nije nastupila zastara prava na naplatu

3. ako nije plaćen u roku od pet godina nakon isteka kalendarske godine u kojoj je porezna obveza utvrđena

4. ako je porezni dužnik pokrenuo postupak predstečajne nagodbe odnosno predstečajni postupak

5. ako je nad poreznim dužnikom pokrenut stečajni postupak odnosno stečaj potrošača

6. od dana smrti poreznog obveznika do pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju.

(3) Evidentiranje sporno naplativog duga u skladu s ovim člankom ne utječe na zakonske postupke vezane uz ove porezne obveze.

Otpis neznatnog poreznog duga

Članak 149.

(1) Dospjeli porezni dug poreza za svaku pojedinu vrstu poreza, koji na dan 31. prosinca tekuće godine ne prelazi iznos od deset kuna, otpisat će se po službenoj dužnosti.

(2) Porezna uprava izvršit će otpis duga 15. veljače tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Primjena drugih zakona

Članak 150.

Ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije, na ovrhu se primjenjuje Ovršni zakon (Narodne novine, br. 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16) i Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, br. 91/110 i 112/12).

ODJELJAK 2.**OVRHA PLJENIDBOM NA POKRETNINAMA, TRAŽBINAMA I DRUGIM IMOVINSKIM PRAVIMA****Predmet ovrhe****Članak 151.**

(1) Ovrha se može provesti na novčanoj tražbini ovršenika, pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima te na nekretninama.

(2) Radi osiguranja naplate poreza, u postupku ovrhe može se upisati zalog i/ili hipoteka na pokretninama i/ili nekretninama ovršenika.

(3) Pljenidba je ovršna radnja koja se poduzima u postupku ovrhe kada su predmet pljenidbe:

1. novčana sredstva po svim računima i oročenim novčanim sredstvima
2. tražbine ovršenika, osim nepljenjivih tražbina (članak 154.)
3. pljenidba vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira
4. pljenidba tražbine na temelju udjela u kapitalu
5. pljenidba pokretnina, osim onih koje se ne mogu plijeniti (članak 159.)
6. pljenidba na imovinskim pravima.

Pljenidba novčanih sredstava ovršenika na računima**Članak 152.**

(1) Provedba ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika obavlja se dostavom osnove za plaćanje Financijskoj agenciji sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, br. 91/110 i 112/12). Financijska agencija po primitku osnove za plaćanje sukladno ovom Zakonu, odmah izdaje nalog za prijenos sredstava.

(2) Osnovom za plaćanje u smislu ovoga Zakona smatra se: rješenje o ovrsi, rješenje o osiguranju i zadužnica.

Pljenidba tražbine ovršenika**Članak 153.**

(1) Ako je predmet pljenidbe dospjela novčana tražbina ovršenika, tada će ovrhovoditelj naložiti dužniku ovršenika da dužni iznos u roku od osam dana umjesto ovršeniku uplati u korist propisanih uplatnih računa radi plaćanja poreznog duga ovršenika. Primjerak rješenja o ovrsi s nalogom mora se dostaviti i ovršeniku.

(2) Ako dužnik ovršenika u roku od osam dana od dana primitka naloga nije osporio tražbinu iz stavka 1. ovoga članka, a niti izvršio nalog poreznog tijela, porezno tijelo će donijeti rješenje o pljenidbi njegovih novčanih sredstava u skladu sa člankom 152. ovoga Zakona. U rješenju o pljenidbi tražbine treba naznačiti broj računa i druge podatke potrebne za pravilnu uplatu i evidentiranje tako naplaćenog poreza.

(3) Ako tražbina ovršenikova dužnika u trenutku kada je ovršenikov dužnik primio nalog iz stavka 1. ovoga članka nije dospjela, po njezinoj dospelosti dužan je navedeni iznos uplatiti u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(4) Tražbine po osnovi mjenica i drugih vrijednosnih papira (vrijednosnica) koje se mogu prenijeti naleđem (indosamentom) plijene se na način da ih ovrhovoditelj uzme u posjed.

(5) Na pljenidbu tražbine koju poslodavatelj ima prema zaposleniku na temelju danih robnih, potrošačkih i drugih kredita odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o pljenidbi plaće.

(6) Ako je predmet pljenidbe dospjela novčana tražbina ovršenika-zaposlenika, tada će ovrhovoditelj rješenjem naložiti ovršenikovu dužniku-poslodavatelju da plaću ovršenika isplati u korist propisanih uplatnih računa, uzimajući u obzir izuzeća propisana člankom 154. ovoga Zakona. Primjerak rješenja dostavlja se ovršeniku-zaposleniku i ovršenikovu dužniku-poslodavatelju.

(7) Ako ovršenikov dužnik-poslodavatelj u roku od osam dana od primitka rješenja iz stavka 6. ovoga članka nije osporio tražbinu ovršenika-zaposlenika, a pri isplati plaće nije izvršio nalog poreznog tijela, porezno tijelo će donijeti rješenje o pljenidbi njegovih novčanih sredstava u iznosu dospjelih tražbina ovršenika-zaposlenika u skladu sa člankom 152. ovoga Zakona.

(8) Novčane tražbine ovršenika-zaposlenika mogu se plijeniti iako nisu dospjele.

Nepljenjive tražbine

Članak 154.

U postupku ovrhe ne mogu se plijeniti ovršenikove tražbine za koje su Ovršnim zakonom (Narodne novine, br. 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16) propisana izuzeća i ograničenja od ovrhe.

Obveza očitovanja dužnika ovršenika

Članak 155.

(1) Dužnik ovršenika mora ovrhovoditelja u roku od osam dana od dana primitka rješenja o ovrsi na tražbini ovršenika obavijestiti o tome:

1. priznaje li tražbinu kao utemeljenu
2. koja prava prema tražbini polažu druge osobe
3. je li i zbog kojih prava tražbina već zaplijenjena za druge vjerovnike.

(2) Ako dužnik ovršenika u roku iz stavka 1. ovoga članka ospori tražbinu, a dug nije plaćen, prvostupanjsko tijelo dužno je provjeriti navode dužnika ovršenika te o prigovoru odlučiti rješenjem.

(3) Na prigovor i postupak odlučivanja po prigovoru iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 141. ovoga Zakona.

(4) Ako se rješenjem prigovor odbije ili odbaci, ovrha se nastavlja protiv ovršenikova dužnika kao ovršenika.

Pljenidba vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira (vrijednosnica)

Članak 156.

(1) Zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički vrijednosni papiri (vrijednosnice), pod uvjetom da kotiraju, prodaju se na burzi, a ako ne kotiraju, prodaju se na slobodnom tržištu.

(2) Ako zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički papiri (vrijednosnice) ne kotiraju na burzi, njihova prodaja mora se oglasiti u dnevnom tisku.

Pljenidba tražbine na temelju udjela u kapitalu

Članak 157.

(1) Pljenidbi podliježu i tražbine na temelju udjela u kapitalu.

(2) Javna prodaja tražbina na temelju udjela u kapitalu obvezatno se objavljuje u dnevnom tisku.

Pljenidba pokretnina

Članak 158.

(1) Pokretnine koje su kod ovršenika ovrhovoditelj popisuje i plijeni (pljenidbeni popis). Pokretnine osim novca, dragocjenosti i vrijednosnih papira (vrijednosnica) ostavljaju se kod ovršenika, ako se time ne ugrožava ovrha. Zaplijenjene pokretnine koje ostaju kod ovršenika treba označiti stavljanjem pečata ili na drugi način.

(2) Ovršenikove pokretnine koje se nalaze u posjedu treće osobe popisuju se i plijene prema odredbama stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako treća osoba ne pristane na popis i predaju stvari ovršenika, porezno tijelo donosi rješenje s nalogom za predaju stvari ovršenika.

(4) Ako treća osoba u roku od osam dana ne izvrši nalog poreznog tijela, porezno tijelo će se naplatiti iz imovine treće osobe.

(5) Ako ovršenik namjerno ili krajnjom nepažnjom uništi, ošteti ili otuđi popisane stvari, ovrhovoditelj će podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu.

(6) Ovrhovoditelj je po pisanom sudskom nalogu ovlašten pretražiti stambene prostorije. Ovrhovoditelj je ovlašten pretražiti poslovne prostorije i spremnike te naložiti otvaranje zaključanih vrata, ako to zahtijeva svrha ovrhe.

(7) Ako u provedbi ovrhe u stambenim ili poslovnim prostorijama nije nazočan ovršenik ili član njegove obitelji ili njegov zaposlenik, ovrhovoditelj mora kao svjedoke pozvati dvije punoljetne osobe.

Pokretnine koje se ne mogu plijeniti

Članak 159.

Ne mogu biti predmetom pljenidbe:

1. odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe, pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio-prijamnik i druge stvari za kućanstvo ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba
2. hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članova njegova kućanstva
3. radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hranu za stoku potrebnu do sljedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.
4. knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti
5. alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku-fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.

Prava trećih osoba

Članak 160.

- (1) Ako ovršenik izjavi da su popisane pokretnine vlasništvo treće osobe, a za to ne pruži dokaze ni on ni treća osoba, ovrhovoditelj može popisati i te predmete, ali je tu treću osobu dužan uputiti da podnese tužbu sudu u roku od osam dana od dana dostave obavijesti o popisu radi dokazivanja svoga prava vlasništva. Ako u tom roku ne podnese dokaz da je tužba podnesena sudu, ovrha će se nastaviti kao da nije bilo prigovora.
- (2) Podnošenjem tužbe sudu u roku određenom u stavku 1. ovoga članka obustavlja se prodaja popisanih stvari do okončanja sudskog postupka.
- (3) Treća osoba koja se ne nalazi u posjedu stvari ne može prigovoriti pljenidbi na temelju založnog ili povlaštenog prava. Ta osoba može tražiti namiru iz utrška, bez obzira na to je li njezina tražbina dospjela ili nije.

Zapisnik o popisu i procjeni pokretnina

Članak 161.

- (1) O popisu i procjeni pokretnina ovrhovoditelj vodi zapisnik u kojem mora navesti sve potrebne podatke i druge pojedinosti koje su se dogodile tijekom popisivanja. Pljenidbeni popis sastavni je dio zapisnika. Ovrhovoditelj procjenom utvrđuje vrijednost pokretnina koje se plijene. Ta se vrijednost određuje kao cijena koja bi se mogla postići na javnoj prodaji. U zapisnik se mora unijeti nalog o zabrani prava raspolaganja zaplijenjenim pokretninama.
- (2) Zapisnik o popisu i procjeni pokretnina potpisuju ovrhovoditelj, ovršenik, odnosno punoljetni član njegova kućanstva, nazočni svjedoci i druge službene osobe koje su bile nazočne popisivanju.

(3) U slučaju da ovršenik nije nazočan popisu ili ako odbije potpisati zapisnik i razlog odbijanja, to se mora zapisnički utvrditi.

Javna prodaja pokretnina

Članak 162.

(1) Zaplijenjene se pokretnine javno prodaju. Ako je zaplijenjena lako kvarljiva roba, ovrhovoditelj može u nazočnosti ovršenika unovčiti takvu robu neposrednom pogodbom.

(2) Javna prodaja pokretnina se oglašava. Oglas mora sadržati obavijesti o mjestu, datumu, vremenu i načinu prodaje, kao i opis predmeta i njihovih početnih cijena.

(3) Oglas o javnoj prodaji pokretnina mora se vidno istaknuti na mjestu gdje će se obaviti prodaja. Oglas se mora dostaviti ovršeniku najmanje pet dana prije dana koji je određen za javnu prodaju.

(4) Ako je procijenjena vrijednost pokretnina koje se javno prodaju veća od 200.000,00 kuna, oglas se mora objaviti u dnevnom tisku.

Obavljanje javne prodaje

Članak 163.

(1) U javnoj prodaji kao kupci ne mogu sudjelovati ovršenik i službene osobe koje su zaposlene u poreznim tijelima.

(2) Porezno tijelo može uvjetovati sudjelovanje na javnoj prodaji polaganjem jamčevine u iznosu do 20% procijenjene vrijednosti popisane imovine.

(3) Pokretnine se prodaju po najvišoj ponuđenoj cijeni, koja ne smije biti niža od dvije trećine njihove vrijednosti utvrđene procjenom.

(4) Ako se na prvoj javnoj prodaji ne prijave najmanje dva kupca ili ako kupci ne polože jamčevinu iz stavka 2. ovoga članka ili ako se ne postignu dvije trećine cijene iz stavka 3. ovoga članka, može se u roku od najmanje pet dana odrediti druga javna prodaja.

(5) Na drugoj javnoj prodaji stvari se mogu prodati po cijeni koja ne može biti niža od polovine vrijednosti utvrđene procjenom. Ako se pokretnine ne prodaju niti na drugoj javnoj prodaji, porezno tijelo može odlučiti o načinu prodaje.

Zapisnik o javnoj prodaji

Članak 164.

(1) O javnoj prodaji ovrhovoditelj je dužan voditi zapisnik. U zapisnik se unose svi podaci o načinu i tijeku prodaje.

(2) Zapisnik o izvršenoj javnoj prodaji pokretnina dostavlja se ovršeniku u roku od tri dana od dana izvršene prodaje.

Pljenidba na imovinskim pravima

Članak 165.

- (1) Za pljenidbu imovinskih prava primjenjuju se odredbe o pljenidbi nad pokretninama i tražbinama, osim ako se radi o imovinskim pravima koja su predmet ovrhe nad nekretninama.
- (2) Učinci pljenidbe nastupaju u trenutku kada je ovršeniku priopćena zabrana raspolaganja imovinskim pravima.

Učinak pljenidbe

Članak 166.

- (1) Porezno tijelo pljenidbom stječe založno pravo na zaplijenjenoj imovini.
- (2) Primjerak rješenja o ovrsi kojim se nalaže pljenidba dostavlja se tijelu nadležnom za vođenje upisnika propisanih odredbama Ovršnog zakona (Narodne novine, br. 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16) odnosno drugoga posebnog zakona kojim se uređuje vođenje upisnika stvari ili prava radi provedbe zabilježbe ovrhe.
- (3) Založno pravo po osnovi ranije pljenidbe ima prednost pred založnim pravom po osnovi kasnije pljenidbe.

Prestanak obveze iz poreznog jamstva

Članak 167.

Obveza iz poreznog jamstva prestaje kad se porezni dug u cijelosti naplati od poreznog obveznika ili poreznog jamca.

Provođenje ovrhe nad nekretninama

Članak 168.

Prijedlog za ovrhu na nekretninama i prijedlog za provedbu mjera osiguranja na nekretninama nadležnom sudu podnosi nadležno državno odvjetništvo, na zahtjev Porezne uprave, odnosno Carinske uprave.

Troškovi ovrhe

Članak 169.

- (1) Troškove ovrhe snosi ovršenik. Ako ima više ovršenika, oni su solidarni dužnici.
- (2) Troškovi koji nisu utvrđeni ovršnim rješenjem utvrđuju se posebnim rješenjem u roku od osam dana od nastanka.
- (3) Najmanji iznos troškova ovrhe iznosi 200,00 kuna i naplaćuje se u postupku ovrhe.

ODJELJAK 3.

MJERE OSIGURANJA

Pljenidba radi osiguranja naplate

Članak 170.

(1) Ako porezno tijelo u tijeku postupka dokaže da postoji vjerojatnost da porezni obveznik ili porezni jamac onemogućiti naplatu još nedospjelog iznosa poreza mogu se poduzeti mjere za osiguranje naplate.

(2) Mjere osiguranja naplate sastoje se u zabrani raspolaganja sredstvima na žiroračunu ili drugim računima poreznog obveznika, u popisu pokretnina, tražbina i drugih imovinskih prava, zabrani raspolaganja tražbinama poreznog obveznika, oduzimanjem pokretnina i predbilježbi založnog prava na nekretnini.

(3) Mjere osiguranja naplate iz stavka 2. ovoga članka mogu se poduzeti radi naplate neutvrđenog iznosa porezne obveze čim je pokrenut postupak utvrđivanja ako porezno tijelo dokaže vjerojatnost da bi porezni obveznik mogao onemogućiti naplatu.

(4) Mjere osiguranja naplate iz stavka 2. ovoga članka mogu se poduzeti radi naplate neutvrđenog iznosa porezne obveze ako poduzetnik ne vodi poslovne knjige ili ne dostavlja porezne prijave.

(5) Pljenidba radi osiguranja naplate može se odgoditi ili obustaviti ako porezni obveznik osigura plaćanje sredstvima osiguranja plaćanja iz članka 134. stavka 1. ovoga Zakona.

POGLAVLJE V.

POSEBNE ODREDBE O POSTUPKU UTVRĐIVANJA ZLOUPORABE PRAVA

Utvrđivanje zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu

Članak 171.

(1) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava iz porezno-dužničkog odnosa je dio poreznog postupka koji porezno tijelo po službenoj dužnosti pokreće i provodi nad osobama koje u skladu s člankom 32. ovoga Zakona odgovaraju kao porezni jamci radi provjere i utvrđivanja činjenica koje ukazuju na postupanje koje ima obilježje zlouporabe prava, a koje za posljednicu ima nemogućnost podmirenja obveza iz porezno-dužničkog odnosa.

(2) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava iz porezno dužničkog odnosa osoba koje u skladu sa člankom 32. ovoga Zakona odgovaraju kao porezni jamci provodi se jedino u slučaju nemogućnosti naplate poreznog duga od poreznog obveznika primjenom svih mjera prisilne naplate.

Ovlaštene osobe

Članak 172.

(1) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava iz porezno-dužničkog odnosa provode ovlaštene službenici službe za ovršni postupak i porezni revizori.

(2) Osim osoba iz stavka 1. ovoga članka, za obavljanje pojedinih zadataka čelnik poreznog tijela može ovlastiti i druge stručno osposobljene osobe.

Dopustivost provedbe postupka utvrđivanja zlouporabe prava

Članak 173.

(1) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava može se obavljati kod svih poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu činjenicama i dokazima bitnima za odlučivanje.

(2) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava može se obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje poreza i kamata te zastara prava na naplatu poreza.

Predmet postupka utvrđivanja zlouporabe prava

Članak 174.

(1) U postupku utvrđivanja zlouporabe prava utvrđuje se da li osoba nad kojom se postupak provodi:

1. koristi društvo za to da bi postigla cilj koji joj je inače zabranjen
2. koristi društvo da bi oštetila porezno tijelo
3. protivno zakonu upravlja imovinom društva kao da je to njezina imovina ili imovina povezanih društava ili osoba
4. u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanju imovinu društva, iako je znala ili mogla znati da neće moći podmiriti svoje obveze
5. sklapa pravne poslove ili raspolaže imovinom društva na način opisan u članku 31. ovoga Zakona.

(2) Ako je poduzetnik fizička osoba, postupak utvrđivanja zlouporabe prava može obuhvaćati i one činjenice koje nisu u vezi s njegovom gospodarskom djelatnošću.

(3) Postupak utvrđivanja zlouporabe prava kod društava kapitala ili društava osoba obuhvaća i provjeru odnosa bitnih za oporezivanje između člana društva i samog društva.

Obavijest o postupku utvrđivanja zlouporabe prava

Članak 175.

(1) Obavijest o postupku utvrđivanja zlouporabe prava mora biti dostavljena poreznom obvezniku najkasnije osam dana prije početka postupka.

(2) Iznimno, stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se ako bi se time ugrozila svrha postupka. U tom slučaju obavijest se predaje poreznom obvezniku neposredno prije početka postupka.

(3) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora se izdati u pisanom obliku, te mora sadržavati:

1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta

2. ime i prezime, odnosno naziv poreznog obveznika kome se upućuje
3. pravni i činjenični temelj
4. predmet postupka ili druge radnje koje će se provesti u postupku
5. razdoblje koje je predmet postupka
6. datum početka postupka
7. obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u postupku i pravne posljedice zbog ometanja postupka ili odbijanja sudjelovanja i davanja obavijesti
8. potpis ovlaštene osobe.

Zapisnik o utvrđivanju zlouporabe prava

Članak 176.

- (1) U postupku utvrđivanja zlouporabe prava sastavlja se zapisnik.
 - (2) Zapisnik treba sadržavati:
 1. naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta
 2. ime i prezime, odnosno naziv poreznog obveznika
 3. pravni i činjenični temelj
 4. imena ovlaštenih osoba koje su provele postupak
 5. opis radnja, činjenica i dokaza provedenih u postupku po kojima su utvrđene zlouporabe prava.
- Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ništa ne smije dodati ili mijenjati, prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva, a ako zapisnik ima više listova, svaka stranica mora biti označena rednim brojem i potpisana.
- (3) Na zapisnik porezni obveznik ima pravo podnijeti prigovor u roku koji ne može biti kraći od pet dana, a niti dulji od 20 dana, računajući od dana primitka zapisnika.
 - (4) Porezno tijelo dužno je razmotriti prigovor na zapisnik, te ako prigovor ne usvoji, razloge neusvajanja treba navesti u obrazloženju poreznog rješenja.
 - (5) Ako su prigovorom iznesene nove činjenice i materijalni dokazi zbog kojih bi trebalo promijeniti činjenično stanje utvrđeno u zapisniku ili izmijeniti prijašnje pravne ocjene, porezno tijelo će o takvim činjenicama i materijalnim dokazima ili novim pravnim ocjenama sastaviti dopunski zapisnik. Na dopunski zapisnik ne može se podnijeti prigovor.
 - (6) Na temelju činjenica navedenih u zapisniku i u dopunskom zapisniku u slučaju iz stavka 5. ovoga članka donosi se rješenje.
 - (7) Rješenje iz stavka 6. ovoga članka donosi se najkasnije u roku od 60 dana od dana uručenja zapisnika ili dopunskog zapisnika.

POGLAVLJE VI.**PRAVNI LIJEK****Dopustivost i podnošenje žalbe****Članak 177.**

- (1) Protiv poreznog akta kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa može se podnijeti žalba.
- (2) Žalba se može podnijeti i onda kada žalitelj istakne kako o njegovu zahtjevu za donošenjem poreznog akta nije donesena odluka u propisanom roku.
- (3) Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi može se podnijeti tužba nadležnom sudu.
- (4) Podnesena tužba ne odgađa izvršenje poreznog akta.

Pravo na podnošenje žalbe**Članak 178.**

Žalbu na porezni akt može podnijeti svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku i svaka osoba koja za to ima pravni interes.

Žalbeni rok**Članak 179.**

Žalba se podnosi u roku od trideset dana od dana primitka poreznog akta.

Podnošenje žalbe**Članak 180.**

- (1) Žalba se podnosi nadležnom drugostupanjskom poreznom tijelu, a predaje neposredno ili poštom preporučeno, odnosno izjavljuje na zapisnik prvostupanjskom poreznom tijelu. Dovoljno je da je iz žalbe razvidno tko je žalitelj i koji se porezni akt pobija.
- (2) Žalba podnesena u roku, a predana nenadležnom tijelu, ne može se odbaciti kao nepravodobna.
- (3) U žalbi treba navesti porezni akt protiv kojega se podnosi žalba i žalbene razloge zbog kojih se zahtijeva poništenje, izmjena ili ukidanje toga poreznog akta, te dokaze kojima se žalba obrazlaže.
- (4) Žalitelj mora žalbu potpisati.

Postupanje prvostupanjskog tijela po žalbi**Članak 181.**

- (1) Ako žalba nije dopuštena, nije podnesena od ovlaštene osobe ili nije podnesena u roku, prvostupanjsko porezno tijelo žalbu će odbaciti.

(2) Protiv rješenja o odbacivanju žalbe može se podnijeti žalba.

(3) Prvostupanjsko porezno tijelo će porezni akt izmijeniti tijekom postupka po žalbi:

1. ako ocijeni da je žalba opravdana i nije nužno provoditi novi ispitni postupak
2. ako ocijeni da je provedeni postupak bio nepotpun, a to je moglo biti od utjecaja na rješavanje
3. ako žalitelj u žalbi iznosi takve činjenice i dokaze koji bi mogli biti od utjecaja na drukčije rješavanje stvari
4. ako je žalitelju moralo biti omogućeno da sudjeluje u postupku
5. ako je žalitelj propustio sudjelovati u postupku, ali je u žalbi opravdao to propuštanje.

(4) Prvostupanjsko porezno tijelo će u žalbenom postupku žalbu usvojiti i novim poreznim aktom zamijeniti porezni akt koji se žalbom pobija, i to:

1. u slučaju iz stavka 3. točke 1. ovoga članka bez provođenja dopunskog postupka
2. u slučaju iz stavka 3. točaka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka uz provođenje dopunskog postupka.

(5) Protiv novoga poreznog akta porezni obveznik može podnijeti žalbu.

(6) Novi porezni akt može se izmijeniti do donošenja odluke o žalbi.

Tijelo nadležno za rješavanje o žalbi

Članak 182.

O žalbi protiv poreznog akta koji je donijelo prvostupanjsko porezno tijelo odlučuje nadležno drugostupanjsko porezno tijelo određeno zakonom.

Sudionici žalbenog postupka

Članak 183.

U žalbenom postupku sudjeluju:

1. žalitelj,
2. osoba pozvana da sudjeluje u postupku.

Poziv na sudjelovanje u postupku

Članak 184.

(1) Drugostupanjsko porezno tijelo po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva poreznog obveznika uključit će u postupak one osobe čiji bi pravni interes mogao odlukom poreznog tijela biti pogođen, a prije svega osobe koje, uz poreznog obveznika, jamče za njegov porezni dug. Prije nego što porezno tijelo uključi navedene osobe u postupak, mora omogućiti podnositelju žalbe da se o toj činjenici očituje.

(2) Osobi pozvanoj na sudjelovanje u postupku treba priopćiti sve zahtjeve i izjave ostalih sudionika. Ta osoba ima pravo očitovati se, davati izjave o činjenicama i postavljati vlastite zahtjeve u okviru žaliteljevih zahtjeva.

Pravni učinak žalbe

Članak 185.

- (1) Žalba odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta do dostave rješenja o žalbi.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, žalba ne odgađa izvršenje pobijanog poreznog akta koji je donesen neposrednim rješavanjem na temelju članka 87. ovoga Zakona.

Odustanak od žalbe

Članak 186.

Podnositelj žalbe može odustati od žalbe sve do otpreme rješenja o žalbi.

Privremeno prekidanje postupka

Članak 187.

- (1) Ako rješenje o žalbi potpuno ili djelomično ovisi o prethodnom pitanju koje je predmet sudskog spora ili je u nadležnosti drugog tijela državne uprave, nadležno drugostupanjsko porezno tijelo može zaključkom privremeno prekinuti postupak do okončanja sudskog spora ili do donošenja odluke nadležnog tijela državne uprave.
- (2) Za vrijeme trajanja privremenog prekida postupka iz stavka 1. ovoga članka ne teku zastarni rokovi.

Žalbeni postupak i izvedba dokaza

Članak 188.

- (1) Nadležno drugostupanjsko porezno tijelo dužno je ispitati zakonitost pobijanog poreznog akta u cijelosti. Ako drugostupanjsko porezno tijelo utvrdi da je pobijani porezni akt nezakonit, poništiti će porezni akt i samo riješiti stvar.
- (2) Iznimno, kad je za donošenje novog poreznog akta, obzirom na prirodu stvari, nužno rješavanje prvostupanjskog poreznog tijela, a drugostupanjsko porezno tijelo utvrdi da rješenje treba poništiti, dostavit će predmet na ponovno rješavanje prvostupanjskom poreznom tijelu.
- (3) Nadležno drugostupanjsko porezno tijelo može odlučiti zbog složenosti sporne stvari, ili ako ocijeni da je to potrebno radi boljeg razjašnjavanja stanja stvari, da će se u postupku po žalbi izvoditi dokazi.
- (4) Ako nadležno drugostupanjsko porezno tijelo u slučaju iz stavka 2. ovoga članka izvodi dokaze, poreznom obvezniku uputit će se poziv za sudjelovanje u postupku. Neodazivanje pozivu poreznog obveznika ne zadržava rad drugostupanjskoga poreznog tijela.
- (5) Ako se pobijani porezni akt izmijeni prije donošenja rješenja o žalbi, tada predmetom postupka po žalbi postaje i novi porezni akt.
- (6) Rješenje o žalbi porezno tijelo mora donijeti i dostaviti stranci najkasnije u roku od dva mjeseca računajući od dana predaje žalbe.

Mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom

Članak 189.

- (1) Porezno tijelo protiv čijeg je rješenja pravodobno podnesena tužba nadležnom sudu može do okončanja spora poništiti ili izmijeniti svoje rješenje iz onih razloga iz kojih bi sud mogao poništiti to rješenje.
- (2) Poništavanje ili izmjena rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izvršiti samo ako se na taj način otklanja nezakonitost rješenja i ako se time porezni obveznik ne dovodi u lošiji položaj.
- (3) Porezno rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se poreznom obvezniku i nadležnom sudu.

POGLAVLJE VII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Porezni prekršaj

Članak 190.

- (1) Porezni prekršaj je povreda poreznog propisa koja je kao prekršaj propisana ovim Zakonom i posebnim zakonima o pojedinim vrstama poreza.
- (2) Prekršajni postupak u prvom stupnju vodi i rješenje o prekršaju donosi vijeće za prekršajni postupak nadležnog područnog ureda Porezne uprave odnosno Carinske uprave.
- (3) Ministar financija, na prijedlog ravnatelja Porezne uprave, može imenovati više vijeća za prekršajni postupak u područnim uredima.
- (4) Vijeće za prekršajni postupak ima predsjednika i dva člana koje na prijedlog ravnatelja Porezne uprave imenuje ministar financija.
- (5) Predsjednik vijeća za prekršajni postupak predsjedava i rukovodi radom vijeća.
- (6) Za predsjednika vijeća za prekršajni postupak može se imenovati osoba koja je diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom.
- (7) Vijeće za prekršajni postupak može ovlastiti člana vijeća za vođenje postupka i donošenje odluka tijekom postupka, osim donošenja odluke o prekršaju.
- (8) O žalbi na rješenje doneseno u prvostupanjskom prekršajnom postupku rješava Visoki prekršajni sud, osim ako Prekršajnim zakonom nije propisano drugačije.
- (9) Na prekršajni postupak koji vodi porezno tijelo primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona.

Najteži porezni prekršaji

Članak 191.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba:

1. ako ne izdaje račune, ne iskazuje isporuke dobara i usluga preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način, a naplaćuje ih gotovinom ili ne vodi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja u skladu sa zakonskim propisima (članak 62. stavci 1., 4. i 5.)

2. ako knjiženja i druga evidentiranja u poslovnim knjigama ne obavlja potpuno ili točno ili pravodobno ili uredno (članak 66. stavak 1.)

3. ako poslovne knjige, druge evidencije i knjigovodstvene isprave ne čuva u rokovima propisani zakonom (članak 66. stavak 17.)

4. ako ne uruči ispis elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća i drugih podataka koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice, ili ne omogući pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća, ili ne omogući pristup podacima koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice ili ne omogući pristup i nadzor računalnog ili drugog elektroničkog sustava i baza podataka, odnosno ako ne osigura podatke na propisani način, ili ne osigura odgovarajuću zaštitu, tajnost i cjelovitost podataka (članak 67. stavci 1., 2. i 4.)

5. ako ne osigura čuvanje podataka u elektroničkom obliku, pristup podacima, čitljivost originalnih podataka, njihovo pravilno spremanje i čuvanje na propisani način, ili ne omogući pristup elektronički vođenim poslovnim knjigama, evidencijama, izvješćima i drugim podacima koji izravno ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice i u slučajevima kada se čuvaju u elektroničkom obliku kod drugih osoba ili u drugim zemljama, ili ne pohrani i čuva podatke u obliku koji dopušta nadzor u razumnom vremenu ili ne omogući kopiranje mrežnih podataka, podataka na internetu i podataka sa računala i druge opreme (Članak 67. stavak 5.)

6. ako odbije sudjelovati u poreznom postupku (članak 69. i članak 71.)

7. ako se ne odazove na poziv poreznog tijela (članak 78.)

8. ako ne predoči poslovne knjige, evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave na zahtjev poreznog tijela (članak 81. stavak 1.)

9. ako ne dostavi Poreznoj upravi u zakonom propisanom roku ili na njezin zahtjev podatke o prometu kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta, slobodnih zanimanja i građana, uključivo i podatke o prometu tekućih računa i štednih uloga (članak 114. stavci 1. i 2.)

10. ako ne dopusti obavljanje poreznog nadzora (članak 117. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 40.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točaka 5. i 6. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Za ponovljeni prekršaj iz stavka 1. ovog članka, kaznit će se za prekršaj pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 700.000,00 kuna, fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 400.000,00 kuna, fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 do 40.000,00 kuna a odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 50.000,00 kuna.

Članak 192.

(1) Porezno tijelo može rješenjem zabraniti daljnji rad poreznom obvezniku za učinjeni prekršaj iz članka 191. točaka 1., 5., 6. i 9. ovoga Zakona.

(2) Zabrana rada može trajati od 15 dana do šest mjeseci.

(3) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Zabrana iz stavka 2. ovoga članka izvršava se pečaćenjem poslovnih prostorija u kojima porezni obveznik obavlja djelatnost kao i pečaćenjem opreme i sredstava koja mu služe za rad.

Teži porezni prekršaji

Članak 193.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba:

1. ako evidencije o dnevnom gotovinskom prometu ne vodi na mjestu na kojem se ti primici ostvaruju ili ne osigurava dostupnost evidencija poreznom tijelu (članak 66. stavak 5.)

2. ako poslovne knjige i druge evidencije ne vodi u skladu s načinom oporezivanja (članak 66. stavak 7.)

3. ako pri vođenju poslovnih knjiga i drugih evidencija u elektroničkom obliku ne osigura raspoložive, čitljive i sustavne podatke (članak 66. stavak 8.)

4. ako ne prijavi činjenice bitne za utvrđivanje njegove porezne obveze u zakonskom roku (članak 68. stavak 4.)

5. ako ne podnese poreznu prijavu na poziv poreznog tijela (članak 73. stavak 2.)

6. ako ne podnese poreznu prijavu poreznom tijelu u propisanom roku (članak 73. stavak 4.)

7. ako uz poreznu prijavu ne priloži dokumentaciju sukladno poreznim propisima (članak 74. stavak 3.)

8. ako ne podnese elektroničkim putem poreznu prijavu ili druge podatke potrebne za oporezivanje (članak 74. stavak 6.)

9. ako ne izvrši ispravak prijave u roku od 15 dana od dana izvršnosti odluke kada je temeljem činjenica utvrđenih rješenjem poreznog nadzora ili drugog tijela nužno izvršiti ispravak prijave ili ako ne izvrši ispravak prijave u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti sudske odluke (članak 76. stavci 7. i 8.)

10. ako na zahtjev poreznog tijela ne dostavi podatke potrebne za utvrđivanje porezne obveze, provedbu ovrhe i mjera osiguranja (članak 79. stavak 1.)

11. ako ne omogući obavljanje poreznog nadzora ovlaštenoj osobi za provođenje nadzora na njezin zahtjev (članak 121. stavak 4.)

12. ako ne sudjeluje u utvrđivanju činjeničnog stanja bitnog za njegovo oporezivanje na način da ne da obavijesti i ne predoči poslovnu dokumentaciju na zahtjev poreznog tijela, ne imenuje osobu koja će to raditi u njegovo ime (članak 122. stavak 1.)

13. ako ne omogući preuzimanje i cjelovitu reprodukciju podataka u elektroničkom obliku te njihovu dostupnost za cijelo vrijeme trajanja poreznog nadzora (članak 74. stavak 9.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 30.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Za ponovljeni prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj pravna osoba novčanom u iznosu od 8.000,00 do 400.000,00 kuna, fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 300.000,00 kuna, fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 do 40.000,00 kuna a odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.

Lakši porezni prekršaji

Članak 194.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba:

1. ako poslovne knjige i druge evidencije s pripadajućom dokumentacijom ne čuva na mjestu propisanom zakonom (članak 66. stavak 9.)

2. ako na početku poslovanja i krajem svake poslovne godine ne popiše svu imovinu i obveze (članak 66. stavak 13.)

3. ako ne popiše imovinu i obveze pri promjenama cijena dobara ili kod statusnih promjena ili prestanka obavljanja djelatnosti ili kod otvaranja postupka stečaja ili likvidacije (članak 66. stavak 14.)

4. ako na zahtjev poreznog tijela ne stavi na raspolaganje dokumentaciju o elektroničkom sustavu korištenom za vođenje poslovnih knjiga, evidencija i izvješća na propisani način (članak 67. stavak 7.)

5. ako ne prijavi činjenicu stjecanja većinskog udjela ili činjenicu da je u sustavu povezanih društava, u propisanom roku (članak 68. stavci 2. i 4.)

6. ako ne prijavi činjenicu promjene većinskog vlasnika u propisanom roku (članak 68. stavak 3.)

7. ako ne dostavi poreznom tijelu podatke o osobi i ovlašteniku za koje vodi račun, čuva ili kao zalog uzima vrijednosti ili ustupa pretinac (članak 72.)

8. ako u poreznoj prijavi iskaže netočne ili neistinite podatke (članak 74. stavak 2.)

9. ako ne izda poreznom obvezniku dokumentaciju potrebnu za poreznu prijavu (članak 74. stavak 4.)

10. ako se ne odazove na poziv poreznog tijela radi davanja obavijesti usmeno na službenom mjestu poreznog tijela (članak 79. stavak 4.)

11. ako na traženje poreznog tijela ne dostavi obavijest u pisanom obliku ili obavijest ne dostavi pravodobno (članak 79. stavak 7.)

12. ako ne podnese statistička izvješća Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje (članak 79. stavak 9.)

13. ako ometa očevid (članak 82. stavak 1.)

14. ako kao ovršenik koji na zahtjev poreznog tijela ne da podatke ili da netočne i nepotpune podatke o svojoj imovini i dohotku (članak 138.)

15. banka i Financijska agencija, svaka u okviru svojih obveza, ako ne postupe u skladu s člankom 152. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 100.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točaka 1. do 5. i 7. do 14. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(3) Novčanom kaznom od 200,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točaka 8., 10., 11. i 12. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Za ponovljeni prekršaj iz stavka 1. ovog članka, kaznit će se za prekršaj pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 300.000,00 kuna, fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna, fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 400,00 do 30.000,00 kuna a odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 30.000,00 kuna.

POGLAVLJE VIII.

OVLASTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 195.

Uvjete, način i postupak odlučivanja o pravima poreznog tijela iz porezno-dužničkog odnosa u predstečajnom i stečajnom postupku, propisuje Uredbom Vlada Republike Hrvatske.

POGLAVLJE IX.**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 196.**

(1) Ovlašćuje se ministar financija da u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona donese pravilnike iz članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 19. stavka 6., članka 38. stavka 2., članka 67. stavka 11., članka 68. stavka 5., članka 70. stavka 3., članka 74. stavka 6., članka 76. stavka 9., članka 79. stavak 9. i članka 104. stavka 10.

(2) Pravilnici doneseni na temelju odredbi Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16) ostaju na snazi do donošenja Pravilnika iz stavka 1. ovoga članka i to:

- Pravilnik o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijavljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine (Narodne novine, broj 59/09)

- Pravilnik o obvezujućim mišljenjima, ispravku prijave, statističkim izvješćima i poreznoj nagodbi (Narodne novine, br. 78/15 i 16/16)

- Pravilnik o utvrđivanju visine nagrada i naknada troškova zastupniku po službenoj dužnosti (Narodne novine, broj 59/09)

- Pravilnik o obliku, sadržaju, roku i načinu dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku (Narodne novine, broj 59/09)

- Pravilnik o podnošenju poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem (Narodne novine, br. 51/11 i 62/11- ispravak)

- Pravilnik o uvjetima, načinu i postupku prijetoja potraživanja prema državnom proračunu s poreznim dugom (Narodne novine, broj 15/13).

(3) Do donošenja pravilnika iz stavka 1. ovoga članka ostaje na snazi Pravilnik o načinu odobravanja i ukidanja posebnog statusa poreznom obvezniku u svrhu promicanja dobrovoljnog ispunjenja obveza (Narodne novine, broj 67/15) koji je donesen na temelju Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, br. 148/13 i 141/14).

Članak 197.

(1) Postupci pokrenuti do stupanja na snagu ovoga Zakona prema odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16), osim postupaka pokrenutih na temelju glave VIII. i IX., dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. postupci za utvrđivanje zastare započeti po zahtjevu poreznog obveznika, a prema odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16) dovršit će se na način da će se na postupke u kojima je do 1. siječnja 2017. godine nastupila relativna zastara primjeniti odredbe zakona koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva, a za postupke za koje je nastupila apsolutna zastara primjenit će se odredbe ovoga Zakona.

(3) Postupci pokrenuti prema odredbama glave VIII. i IX. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16) nastaviti će se prema odredbama Zakona o administrativnoj suradnji u području poreza.

(4) Odredba članka 108. stavka 6. ovoga Zakona prestaje važiti s 31. prosinca 2018. godine.

Članak 198.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Opći porezni zakon (Narodne novine, br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15 i 44/16).

Članak 199.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2017. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Odredbe članka 1. - 12.

Odredbama članka 1. do članka 4. utvrđen je sadržaj Zakona, područje primjene Zakona, definirano je koja javna davanja uređuje Zakon, propisano da porezi nisu povremena davanja te je određeno da sve što se propisuje za poreze vrijedi i za ostala javna davanja koja se uređuju Zakonom. Definiran je pojam poreznog tijela te supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku.

Odredbama članka 5. do članka 12. utvrđena je zabrana retroaktivne primjene poreznih propisa, utvrđeno je načelo zakonitosti, načelo razmjernosti u zaštiti prava poreznih obveznika i javnog interesa, načelo utvrđivanja materijalne istine, načelo sudjelovanja i izjašnjavanja poreznog obveznika u postupku prije donošenja rješenja, načelo čuvanja porezne tajne i načelo savjesnog i poštenog postupanja sudionika porezno-pravnog odnosa. Utvrđena je obveza informiranja poreznih obveznika o promjenama u poreznim propisima. Definiran je pojam porezne tajne te koji podaci se ne smatraju poreznom tajnom. U odredbama o poreznoj tajni izvršeno je usklađenje sa Stečajnim zakonom i Zakonom o stečaju potrošača, odredba o objavi popisa dospjelih a neplaćenih dugova modificirana je na način da će se ovi podaci objavljivati jedanput godišnje. Brisano je upućivanje na odredbe o Zakonu o tajnosti podataka i Zakonu o zaštiti osobnih podataka, jer porezna tajna nije detaljnije uređena ovim drugim propisima, već isključivo OPZ-om.

Postupanje u dobroj vjeri je određeno kao standard ponašanja koji veže i porezno tijelo i poreznog obveznika. Propisani su uvjeti pod kojima Porezna uprava može izdati obvezujuće mišljenje o poreznom tretmanu budućih i namjeravanih transakcija. Utvrđeno je da je za utvrđivanje poreza odlučan gospodarski učinak te nevažnost prividno sklopljenog pravnog posla.

Odredbe članka 13. -19.

Odredbama članka 13. do 17. definirano je što obuhvaća porezno – pravni odnos i tko su sudionici tog odnosa, uveden je pojam poreznog broja, dana definicija poreznog broja i utvrđena njegova svrha. Izjednačava se položaj bračne sa izvanbračnom zajednicom u poreznom postupku, kako bi se uskladio s odredbama Obiteljskog zakona i Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola te se ujedno daje temelj za postupanje po svim poreznim propisima na jednak način. Utvrđeno da će putem poreznog broja Porezna uprava pratiti stanje imovine fizičke osobe. Uređeno je tko može zastupati poreznog obveznika u postupku te tko se smatra zastupnicima udruženih osoba bez pravne osobnosti i imovinske mase koja nemaju zakonskog zastupnika. Propisane su pretpostavke za postavljanje zastupnika po službenoj dužnosti te koje osobe mogu biti postavljene za zastupnika.

Odredbe članka 20. - 26.

Odredbama članka 20. do 26. daje se definicija porezno-dužničkog odnosa te se utvrđuje tko su sudionici tog odnosa, koja prava iz tog odnosa pripadaju poreznom tijelu, a koja poreznom obvezniku te je utvrđeno u kojem trenutku nastaju prava iz tog odnosa i način prestanka prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa. Također je uređeno koje osobe mogu ispuniti obvezu za poreznog obveznika, obveze solidarnih dužnika i pravnog slijednika i utvrđeno je da se vrijednost naslijeđene imovine utvrđuje temeljem tržišnog kriterija. Propisani su načini raspolaganja pravima iz porezno-dužničkog odnosa od strane poreznog obveznika.

Odredbe članka 27. - 37.

Odredbe članka 27. do 37. propisuju da su osim poreznog obveznika i druge osobe dužne izvršavati obveze iz porezno-dužničkog odnosa. Tako je uređeno u kojim slučajevima i u kojem opsegu obveze iz porezno-dužničkog odnosa imaju: zastupane osobe, zastupnici, jamac platac, osobe koje sudjeluju u ispostavljanu nevjerodostojnih poslovnih knjiga i dokumentacije, preuzimatelji gospodarske cjeline, porezni jamci, vlasnici stvari i prava, utajivači poreza i pomagači. Propisana je odgovornost osoba koje vode poslove društva i povezanih osoba, odgovornost članova trgovačkog društva, posebna odgovornost navedenih osoba u slučaju prividnog ili besplatnog prijenosa imovine na trgovačko društvo i zaključenja prividnog pravnog posla ili priznanja nepostojeće tražbine, odgovornost kod zlouporabe prava.

Odredbe članka 38. - 41.

Odredbom članka 38. je uređeno što se smatra gospodarskom cjelinom za potrebe oporezivanja te je dano ovlaštenje da ministar pravilnikom pobliže propiše za pojedine slučajeve što se smatra gospodarskom cjelinom. Odredba članka 39. uvažava gospodarski pristup kod utvrđivanja pripadnosti gospodarske cjeline te se smatra da gospodarska cjelina pripada osobi koja ima pravo raspolaganja tom cjelinom, odnosno fiducijaru kod fiducijarnih odnosa. Odredbom članka 40. određuju se kriteriji za utvrđivanje vrijednosti gospodarske cjeline koja se nalazi u vlasništvu više osoba. Nadalje se odredbom članka 41. utvrđuje tržišna cijena kao kriterij temeljem kojeg se vrši procjena vrijednosti gospodarske cjeline te se definira što se podrazumijeva pod tržišnom cijenom.

Odredbe članka 42. i 43.

Odredbama članka 42. i 43. propisani su kriteriji za utvrđivanje mjesne određenosti poreznog obveznika fizičke i pravne osobe te kada se smatra da porezni obveznik ima prebivalište i uobičajeno boravište u tuzemstvu. Također je utvrđeno koje prebivalište ima porezni obveznik koji ima više stanova u tuzemstvu te da se smatra tuzemnim poreznim obveznikom u slučaju kada ima prebivalište u tuzemstvu i inozemstvu. Zbog učinkovitosti i ekonomičnosti postupka, određuje se jedinstvena nadležnost ustrojstvene jedinice mjesno nadležne prema prebivalištu odnosno sjedištu poreznog obveznika za sva porezna dugovanja, neovisno o mjesnoj nadležnosti ustrojstvene jedinice koja je obvezu utvrdila.

Odredbe članka 44. - 50.

Odredbama članka 44. i 45. definirani su pojmovi poduzetnika, gospodarske djelatnosti i stalne poslovne jedinice u smislu ovog Zakona. Nadalje je člankom 46. Zakona preciznije propisano koje se osobe smatraju povezanim osobama s poreznog aspekta te su propisane pretpostavke za priznavanje ugovora i poslovnih odnosa između povezanih osoba. Propisano je kada se smatra da je društvo u odnosu vladajućeg i ovisnog, kada društva čine grupu povezanih društava. Nadalje, člankom 48. propisano je da je kontrola odnos vladajućeg i ovisnog društva ili odnos između fizičke i pravne osobe kojim se ostvaruje isti ili sličan utjecaj kakav postoji u odnosu između vladajućeg i ovisnog društva. Člankom 49. propisani su uvjeti za određenje povezanih osoba te obračun dobiti stalne poslovne jedinice.

Odredbe članka 51. - 56.

Odredbama članka 51. do 56. propisuju se vrste nadležnosti, koje je porezno tijelo nadležno u slučaju pozitivnog sukoba nadležnosti te postupanje u slučaju promjene nadležnosti. Odredbom članka 56. navode se razlozi za izuzeće službenika poreznog tijela.

Odredbe članka 57. - 61.

Odredbama članka 57. do 60. razrađuje se pojam poreznog akta i način njegove dostave. U odredbi članka 57. se definira porezni akt te se nabrajaju porezni akti koje uobičajeno donosi porezno tijelo. Također je utvrđeno da se meritorna odluka o pravima i obvezama donosi u obliku rješenja, ali može imati i drugi naziv. Odredbom članka 58. detaljnije se razrađuju oblik i sastavni dijelovi poreznog akta te su utvrđeni minimalni sastojci svakog poreznog akta. Odredbe članka 59. do članka 61. uređuju formalni postupak uručenja poreznog akta sudionicima poreznog postupka kao osobnu dostavu, postupanje u slučaju kad se porezni akt ne može uručiti osobno osobi kojoj je namijenjen, način vršenja dostave u inozemstvo te čime se dokazuje da je dostava izvršena. Poboljšane su odredbe kod dostave poreznih akata na način da se sudioniku poreznog postupka omogućuje dokazati suprotnu činjenicu da navedenu obavijest nikada nije primio.

Odredbe članka 62. - 67.

Odredbama članka 62. do 67. razrađuju se obveze poreznog obveznika vezano za vođenje poslovnih knjiga i evidencija. Precizirano je da su porezni obveznici uz poslovne knjige i evidencije dužni izdavati i račune, kao i koje obveze imaju vezano za evidentiranje gotovine te je propisana obveza inozemnih osoba na izdavanje računa i vođenje poslovnih knjiga u skladu s tuzemnim propisima. Propisani su slučajevi kada nije potrebno ispostavljati račune. Također se propisuje način na koji su dužni postupati porezni obveznici koji vode knjigovodstvo u elektroničkom obliku kako bi bilo osigurano da tako pohranjeni i evidentirani podaci vjerodostojno iskazuju poslovni događaj koji opisuju. Kod promjene cijena dobara, uslijed čega bi porezni obveznik morao popisati svu imovinu i obveze, OPZ i dalje propisuje tu obvezu, ali dopušta da se umjesto popisa imovine u knjigovodstvenim evidencijama osiguraju podaci o vrijednosti robe na zalih.

Odredbe članka 68. - 72.

Odredbama članka 68. do 72. uređuje se sudjelovanje poreznog obveznika u utvrđivanju činjeničnog stanja, odnosno da je dužan prijaviti sve činjenice bitne za utvrđivanje njegove porezne obveze, naročito osnutak, premještaj i prestanak trgovačkog društva, stjecanje izravno ili neizravno više od 50% udjela u tuzemnom ili inozemnom trgovačkom društvu. Porezni obveznik je dužan sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja na način da potpuno i istinito iznosi činjenice. S obzirom na njegovu oporezivu djelatnost i imovinu u inozemstvu, porezni obveznik je dužan sudjelovati na način da pruža potrebne dokaze. Propisuje se postupanje s računom, vrijednostima i pretincem.

Odredbe članka 73. - 76.

Odredbama članka 73. do 76. utvrđuje se tko je dužan podnijeti poreznu prijavu, oblik i sadržaj porezne prijave te način podnošenja iste. Odredbe članka 75. i 76. Zakona propisuju pretpostavke i rokove kada se iznimno može odustati ili ispraviti već podnijeta porezna prijava. Poreznom obvezniku se omogućuje dulji rok za ispravak od do sada propisanog, radi izjednačavanja prava sa onim kojim raspolaže porezno tijelo. Dosadašnja odredba da se ispravak može izvršiti na poziv poreznog tijela, u roku koji odredi porezno tijelo, zamijenjena je jasnijom odredbom da ako se u tijeku provedbe poreznog nadzora utvrde činjenice koje mogu dovesti do manje plaćenih drugih poreza porezni obveznik može pozvati na ispravak za taj drugi porez.

Odredbe članka 77. - 94.

Odredbe članka 77. i 78. razrađuju postupanje poreznog tijela radi utvrđivanja bitnih činjenica za oporezivanje. Odredbama članka 79. do 86. razrađuje se postupanje poreznih

obveznika i drugih osoba vezano za davanje obavijesti te se detaljnije uređuju vještačenje, predočenje isprava i očevid kao dokazna sredstva kojima se koristi porezno tijelo prilikom utvrđivanja bitnih činjenica i propisuje se koje osobe mogu uskratiti davanje obavijesti. Odredbom članka 87. Zakona uređeno je kad porezno tijelo može riješiti stvar neposredno bez obavljanja posebnih procesnih radnji. Odredbom članka 88. je propisano tko snosi teret dokaza u poreznom postupku. Odredbama članaka 89. do 91. se određuje dokazna snaga knjigovodstvenih podataka te se detaljnije razrađuje postupanje poreznog tijela u slučaju fiducijarnih odnosa te postojanja manjka robe. Odredba članka 92. propisuje u kojim slučajevima porezno tijelo može utvrđivati poreznu osnovicu procjenom te su propisani kriteriji za vršenje procjene. Odredbama članaka 93. i 94. Zakona su propisane pretpostavke pod kojima porezno tijelo može produžiti dane rokove te uvjeti i rokovi pod kojima može dozvoliti povrat u prijašnje stanje u slučaju da je porezni obveznik opravdano propustio poduzimanje određenih radnji u roku.

Odredbe članka 95. – 107.

Odredbe članka 95. do 107. razrađuju institut poreznog rješenja. Uređuje se krajnji rok u kojem se porezno rješenje mora dostaviti poreznom obvezniku po godišnjoj poreznoj prijavi, oblik i obvezatni sadržaj poreznog rješenja, u kojim slučajevima se donosi privremeno porezno rješenje te u kojem slučaju porezno tijelo iznimno ne mora donijeti porezno rješenje ili već donijeto rješenje izmijeniti. Također se propisuju slučajevi donošenja poreznog rješenja kada se porez prijavljuje obračunskom prijavom. Ograničava se mogućnost izmjene ili stavljanja van snage poreznog rješenja na štetu poreznog obveznika te se propisuju slučajevi kada se ne može donijeti rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva. Definiran je upravni ugovor koji porezno tijelo i porezni obveznik mogu sklopiti radi namirenja dospjelog poreznog duga. Ugovor mora sadržavati najmanje odredbe o svrsi i predmetu ugovora, visini poreznog duga i načinu namirenja, roku, posljedicama neispunjenja ugovornih obveza, prestanku ugovora. Novost je da su doradene odredbe kako bi se onemogućilo sklapanje upravnog ugovora za sporni porezni dug. Nadalje porezna nagodba se može sklopiti za novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora do uručenja zapisnika, te se propisuju uvjeti i minimalni sadržaj porezne nagodbe.

Odredbe članka 108. i 109.

Novim odredbama o poreznoj zastari propisuje se jedinstveni rok zastare. Izmijenjenim odredbama ukida se relativna zastara, ali ako se radi utvrđenja poreza i kamata ili naplate poreza, kamata i troškova ovrhe vodi postupak pred sudom, za vrijeme trajanja tog postupka zastara ne teče. Glavni razlog ukidanja relativne zastare, i s time povezano pitanje prekida zastare, su učestale poteškoće u utvrđivanju radnji kojima se prekida zastara što je u konačnosti dovelo do neujednačene prakse u postupanju i pravne nesigurnosti.

Predloženim odredbama o poreznoj zastari, propisuje se da na nastup zastare po službenoj dužnosti dužna su paziti prvostupanijska porezna tijela do donošenja i dostave poreznog rješenja. Na nastup zastare po službenoj dužnosti dužna su paziti i drugostupanijska tijela do donošenja i dostave rješenja o žalbi. Ako tijela utvrde da je nastupila zastara trebaju rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak. Ako u upravnom sporu sud poništi porezno rješenje i vrati na ponovno odlučivanje, a u međuvremenu je nastupila zastara, nadležna porezna tijela će rješenjem utvrditi nastup zastare i obustaviti postupak, a rješenje o utvrđivanju ili naplati porezne obveze, kamata i troškova ovrhe donesena nakon nastupa zastare je nezakonito. Porezni dug za koji je utvrđena zastara prava na utvrđivanje ili naplatu porezne obveze, kamata i troškova ovrhe te obustavljen postupak, otpisuje se iz poreznih evidencija.

Odredbe članka 110. – 114.

Odredbe članka 110. do 114. uređuju obvezu pružanja unutarnje i međunarodne pravne pomoći poreznom tijelu te se razrađuje u kojim slučajevima i opsegu porezno tijelo može tražiti pravnu pomoć. Nadalje je člankom 113. propisana posebna obveza drugih upravnih tijela na dostavu obavijesti ukoliko postoji sumnja da nije plaćen porez. Odredbom članka 114. je propisano koje podatke i u kojem opsegu su banke dužne dostavljati poreznom tijelu. Proširuje se obveza banaka da dostavljaju osim podataka o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana na dostavu podataka o tekućim i štednim računima. Potrebno je bilo propisati jednakost u odnosu na sve grupe rezidenata Republike Hrvatske jer će se već prema odredbama važećeg OPZ razmjenjivati podaci o financijskim računima na području Europske unije.

Odredbe članka 115. –125.

Odredbe članka 115. do 125. uređuju postupanje poreznog tijela kad provodi porezni nadzor. Detaljno se uređuje koje su osobe ovlaštene provoditi porezni nadzor – porezni revizori, porezni inspektori i drugi državni službenici, kada je dopušteno provoditi porezni nadzor, predmet poreznog nadzora, načelo odabira poreznih obveznika za porezni nadzor, obavijest o poreznom nadzoru i njegov sadržaj, tijek poreznog nadzora, obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u provedbi poreznog nadzora, postupak u slučaju sumnje na porezno kazneno djelo i prekršaj, zapisnik o poreznom nadzoru. Kod dostave obavijesti o poreznom nadzoru određuje se da isti može zaprimiti i zaposlenik poreznog obveznika i osoba koja je imenovana od strane poreznog obveznika za vođenje knjigovodstva, zatim postupanje poreznog tijela u slučaju da porezni obveznik odbija obaviti zaključni razgovor. Određen je rok od tri godine od početka tijeka zastare u kojem se može obavljati porezni nadzor, budući da je ukinuta relativna zastara. Brisanjem odredbe o dostavi obavijesti poreznom obvezniku ako se na temelju provedenoga poreznog nadzora utvrdi da nema osnove za izmjenu porezne obveze, naglašena je nužnost poreznog tijela da i u ovoj situaciji donosi rješenje.

Odredbe članka 126. - 131.

Odredbama članka 126. do 131. detaljnije se uređuju način plaćanja poreza i kamata i vraćanja više plaćenog poreza i kamata. Precizno se utvrđuje trenutak s kojim se smatra da je plaćanje izvršeno, određuje se redosljed plaćanja u slučaju kada uplaćeni iznos nije dostatan za podmirenje duga u cijelosti te kada je dopušteno izvršiti prijeboj. Također je propisano s kojim danom se počinju obračunavati kamate te način obračuna kamata u slučaju odgode poreza. Odredba o redosljedu plaćanja doručena je na način da se izjednači položaj poreznog tijela i poreznog obveznika, odnosno da jasno propisano da kada porezno tijelo duguje poreznom obvezniku povrat preplaćenog poreza, porezno tijelo najprije vraća kamate, zatim glavni dug. Odredbama članka 131. propisano je u kojim slučajevima Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog ministra financija donijeti odluku o prodaji ili otpisu poreznog duga.

Odredbe članka 132. – 134.

Odredbe članka 132. do 134. propisuju od kojih osoba i pod kojim uvjetom porezno tijelo može zatražiti davanje sredstava osiguranja plaćanja poreza, vrste sredstava osiguranja i pretpostavke za vršenje naplate poreza iz danih sredstava osiguranja. U odredbama o prijeboju, s obzirom da je OPZ do sada uređivao prijeboj kao pravo poreznog obveznika, navedenim prijedlogom u isti položaj se stavlja porezno tijelo prilikom otvaranja stečajnog postupka.

Odredbe članka 135. – 150.

Odredbe članka 135. do 150. Zakona uređuju načela po kojima se provodi ovršni postupak. Precizira se koje osobe sudjeluju u ovršnom postupku, pravni osnov za provođenje ovrhe, način provođenja ovrhe, obvezni sastojci koje mora sadržavati rješenje o ovrsi, vrste pravnih sredstava kojima se može osporavati rješenje te kome i u kojem roku se mogu izjavljivati. Odredba članka 141. propisuje mogućnost izjavljivanja prigovora protiv rješenja o ovrsi koje se temelji na vjerodostojnoj ispravi, pri čemu o prigovoru odlučuje tijelo prvog stupnja te izjavljeni prigovor ima suspenzivni učinak. Odredbom članka 146. Zakona propisane su pretpostavke pod kojima porezno tijelo može obustaviti ovrhu. Nadalje je odredbom članka 147. Zakona propisano u kojim slučajevima porezno tijelo iznimno može otpisati dospjeli porezni dug koji nije uspjelo naplatiti niti u postupku ovrhe. Propisana je supsidijarna primjena odredbi Ovršnog zakona i Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.

Kod odredbi o otpisu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa radi se o usklađenju pojmova radi stupanja na snagu Stečajnog zakona i Zakona o stečaju potrošača, kao i o odredbi o otpisu dospjeloga poreznog duga.

Proširuje se ograničenje provedbe ovrhe i na imovinu sudova dok se prethodno ograničenje dosada odnosilo samo na imovinu tijela državne uprave.

Kod odredbi o provedbi ovrhe predlaže se radi ekonomičnosti i svrhovitosti pokretanja postupka ovrhe u slučajevima kada su troškovi postupka veći od iznosa duga za koji se pokreće postupak ovrhe, što je u skladu s načelima ovršnog postupka, budući da je OPZ-om propisan najmanji iznos troškova ovrhe. Također se propisuje da porezno tijelo neće provoditi ovrhu pljenidbom na pokretninama, odnosno podnositi prijedlog za ovrhu na nekretninama ako je iznos poreznog duga manji od iznosa 1.000,00 kuna.

Izmjenama kod odredbi o obustavi ovrhe usklađuju se pojmovi s pojmovima iz Stečajnog zakona i Zakona o stečaju potrošača, nadalje upućuje se na obustavu ovrhe u slučaju sklapanja upravnog ugovora. Kada Porezna uprava na zahtjev nadležnog tijela države članice EU pruža pomoć pri naplati tražbina nastalih u drugoj državi članici, naplata se provodi prema propisima Republike Hrvatske, tj. omogućava se obustava pokrenute ovrhe na prijedlog zemlje podnositeljice zahtjeva, odnosno kada je ista suglasna da se u Republici Hrvatskoj ovrha više ne provodi i da se predmet zatvori. To su primjerice slučajevi kada se rješenjem blokira račun po kojem nema prometa, a obveznik nema druge imovine iz koje bi se mogao naplatiti dug.

Odredba o vođenju sporno naplativih dugovanja nomotehnički se doraduje na način da porezno tijelo i dalje vodi računa o sporno naplativim dugovanjima odnosno da ima obvezu praćenja takvih sporno naplativih dugovanja.

Odredbe članka 151. – 169.

Odredbe članka 151. do 169. detaljno razrađuju način na koji porezno tijelo provodi ovrhu ovisno o predmetu ovrhe. Propisuje se pljenidba novčanih sredstava ovršenika na računima, pljenidba tražbine ovršenika, definiraju se nepljenive tražbine, obveza očitovanja dužnika ovršenika. Propisuje se postupak pljenidbe vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira, tražbine na temelju udjela u kapitalu, pokretnina, pokretnina koje se ne mogu plijeniti. Nadalje, definira se koja su prava trećih osoba, zapisnik o popisu i procjeni pokretnina. Propisuje se javna prodaja pokretnina, zapisnik o javnoj prodaji. Razrađuje se pljenidba na imovinskim pravima, učinak iste, prestanak obveze iz poreznog jamstva, provođenje ovrhe nad nekretninama i troškovi ovrhe.

Odredba o pljenidbi novčanih sredstava ovršenika na računima doradena je na način da se Financijskoj agenciji omogući da po primitku osnove za plaćanje zaplijenjena sredstva odmah prosljedi ovrhovoditelju, a ne tek po proteku 60 dana. Također, briše se stavak 3. jer ovrha male vrijednosti gubi smisao budući će se moći primjenjivati u malom broju slučajeva.

Kod nepljenivih tražbina, budući da su Ovršnim zakonom utvrđena primanja i naknade koja su izuzeta od ovrhe te je odredbom čl. 212. Ovršnog zakona uređen sustav i način zaštite tih primanja bilo je nužno izmijeniti ovu odredbu. Naime, kako je sustav zaštite sredstava izuzetih od ovrhe prilagođen odredbama Ovršnog zakona, postojeća odredba Općeg poreznog zakona nije više u praksi bila u potpunosti provediva. Radi usklađenja s odredbama Ovršnog zakona i pravilima provedbe ovrhe na novčanim sredstvima budući da se i prisilna naplata poreznog duga u pravilu naplaćuje na novčanim sredstvima po računima ovršenika prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, odredba o izuzeću novčanih tražbina ovršenika usklađuje se s odredbama Ovršnog zakona.

Kod odredbe o objavljivanju javne prodaje predloženom izmjenom ubrzava se postupak prodaje pokretnina u ovršnom postupku koje provodi porezno tijelo na način da se smatra da je prva javna prodaja održana bez obzira koliko se kupaca javilo na javnu dražbu odnosno je li javna dražba započela. Prema dosadašnjoj odredbi smatralo se da javna prodaja nije niti započela ako se na nju nije javilo najmanje dva kupca, te je bilo potrebno zakazati novu prvu javnu prodaju. Prilikom provođenja ovrhe na nekretninama proširuje se definicija podnositelja zahtjeva radi provedbe ovrhe na nekretninama i na Carinsku upravu.

Odredba članka 170.

Odredbom članka 170. utvrđeno je u kojem slučaju i koje mjere može poduzeti porezno tijelo u svrhu osiguranja naplate poreza koji još nije dospio. Predviđa se mogućnost poduzimanja ovih mjera i u slučaju kad se ne vode poslovne knjige ili ne dostavljaju porezne prijave.

Odredbe članaka 171. - 176.

Odredba članka 171. propisuje utvrđivanje zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu, u postupku koje porezno tijelo po službenoj dužnosti pokreće i provodi nad osobama koje odgovaraju kao porezni jamci radi provjere i utvrđivanje činjenica kod zlouporabe prava. Kao ovlaštene osobe za utvrđivanje zlouporabe prava propisuju se ovlaštene službenici službe za ovršni postupak i porezni revizori. Propisuje se da se postupak može obavljati za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje zlouporabe prava. Nadalje, propisuje se što može biti predmetom postupka, dostava obavijesti o postupku utvrđivanja zlouporabe prava i zapisnik o utvrđivanju zlouporabe prava.

Odredbe članaka 177. – 189.

Odredbama članaka 177. do 189. utvrđuju se vrste pravnih lijekova i to: žalba kao redovni te mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom kao izvanredni pravni lijek. U okviru navedenih odredbi propisano je koje su osobe ovlaštene za izjavljivanje žalbe, rokovi za izjavljivanje žalbe, kome se žalba podnosi, način predaje te minimalni sadržaj žalbe i tijelo nadležno za donošenje odluke o žalbi. Postupak i ovlasti prvostupanjskog tijela po zaprimanju žalbe posebno su razrađene odredbom članka 181. Zakona. Odredbom članka 185. Zakona propisano je da žalba ima odgodni učinak, a samo iznimno nema odgodni učinak i to u slučaju ako je žalbeni porezni akt donesen neposrednim rješavanjem. Također se propisuje rok za donošenje rješenja o žalbi. U okviru odredbe članka 18. Zakona su propisane pretpostavke za mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom. Kod odredbe o odustanku od žalbe radi se o usklađenu sa Zakonom o općem upravnom postupku koji zabranjuje opoziv odustanka od žalbe. Također, dopušta se odustanak od žalbe do otpreme rješenja o žalbi. Za žalbeni postupak i izvedbu dokaza doraden je tekst na način da je Izostavljen je dio teksta koji, nakon što je propisano da drugostupanjsko porezno tijelo rješenje mora ispitati u cijelosti, upućuje na naročito ispitivanje u određenom dijelu, što je u suprotnosti s prvim dijelom rečenice. Naglašava se i potreba rješavanja o meritumu drugostupanjskog tijela što bi ubrzalo porezne postupke.

Odredbe članka 190. – 194.

Odredbama članka 190. do 194. definira se pojam poreznog prekršaja, određuje se tko je nadležan za donošenje rješenja o prekršaju, sastav vijeća za prekršajni postupak, način rada, propisuje koja činjenja ili nečinjenja čine prekršaj i visina novčanih kazni koje se mogu izreći za počinjeni prekršaj počiniteljima i odgovornim osobama u pravnoj osobi počinitelja. U prekršajnom dijelu dopunjene su postojeće odredbe na način da je propisano teže kažnjavanje u slučaju ponavljanja istovrsnih djela prekršaja, a kako bi se utjecalo na ponašanje poreznih obveznika u smislu poštivanja odredbi Zakona. Uvođenjem mogućnosti naplate novčane kazne na mjestu počinjenja prekršaja, što je moguće prema Prekršajnom zakonu, pruža se mogućnost odabira počinitelju prekršaja da plaćanjem izrečene novčane kazne i troškova utvrđenja prekršaja izbjegne prekršajni progon, dakle protiv počinitelja se neće voditi prekršajni postupak, izrečena kazna se neće unijeti u prekršajnu evidenciju, a počinitelj prekršaja se ne smatra osobom osuđenom za prekršaj, što je pogodnost i pojednostavljenje u postupanju kod poreznih prekršaja.

Odredba članka 195.

Odredbom članka 195. su propisane ovlasti Vlade Republike Hrvatske da pitanja iz porezno-dužničkog odnosa, stečajnog postupka, postupka predstečajne nagodbe i skraćenom postupku predstečajne nagodbe propisuje Uredbom.

Odredbe članka 196. – 199.

Propisuje se da pravilnici koji su doneseni na temelju vžećeg OPZ-a, te se pojedinačno navode u odredbi, ostaju na snazi do donošenja pravilnika po novom OPZ-u a sve iz razloga da i u tom razdoblju postoje provedbeni propisi kojima se mogu služiti i porezni obveznici i porezna tijela. Novi pravilnici donijet će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona. Posebno se naznačava Pravilnik o načinu odobravanja i ukidanja posebnog statusa poreznom obvezniku u svhu promicanja dobrovoljnog ispunjenja jer je donijet na temelju Zakona o poreznoj upravi, a sada je ta odredba sastavni dio OPZ-a.

Kao opće pravilo propisuje se da će se postupci započeti po odredbama važećeg OPZ-a dovršiti po odredbama tog Zakona. Izuzetno, za postupke utvrđivanja zastare koji su započeli po važećem OPZ-u propisano je da će se, ako je za te postupke do 1. siječnja 2017. godine nastupila relativna zastara primijeniti odredbe tog OPZ-a, a za sve ostale takve postupke primijeniti će se odredbe novog OPZ-a. Za postupke koji su započeti po odredbama glave VIII. i IX. do sada važećeg OPZ-a, a radi se o administrativnoj suradnji između država članica Europske unije na području poreza i razmjeni informacija o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje, postupci će se nastaviti prema Zakonu o administrativnoj suradnji na području poreza. Zastoj zastare propisuje se kao odredba s ograničenim vremenskim djelovanjem do 31. prosinca 2018. godine.